

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**INSTITUT PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EVROPSKÉ UNIE
PŘED LISABONSKOU NOVELIZACÍ A PO NÍ**

Lucie Havlíková

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Politologie

Bakalářská práce

**INSTITUT PŘEDSEDNICTVÍ V RADĚ EVROPSKÉ UNIE
PŘED LISABONSKOU NOVELIZACÍ A PO NÍ**

Lucie Havlíková

Vedoucí práce:

PhDr. Mgr. Petr Jurek, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, červenec 2014

.....

Za cenné rady a odborné připomínky, jež výrazně přispěly k úrovni textu, děkuji vedoucímu práce PhDr. Mgr. Petru Jurkovi, Ph.D. Za podporu během studia děkuji své rodině, v níž mám nesmírnou oporu.

Obsah

1 Úvod.....	7
2 Geneze institutu předsednictví s ohledem na funkce, role, principy.....	11
2.1 Institut předsednictví před lisabonskou novelizací.....	11
2.2 Lisabonská novelizace – zásadní milník ve vývoji institutu předsednictví.....	22
2.3 Institut předsednictví po lisabonské novelizaci	25
2.3.1 Rada EU a předsednické trio	25
2.3.2 Institut stálého předsedy Evropské Rady.....	30
2.3.3 Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.....	34
3 Analýza předlisabonského a postlisabonského předsednictví – případ Irska	36
3.1 Irsko a evropský integrační proces	37
3.2 Irské předsednictví v roce 2004 (před lisabonskou novelizací)	40
3.2.1 Funkce administrativní a organizační.....	41
3.2.2 Funkce iniciační.....	42
3.2.4 Funkce mediační.....	45
3.2.3 Funkce reprezentační	47
3.3 Irské předsednictví v roce 2013 (po lisabonské novelizaci).....	48
3.3.1 Funkce administrativní a organizační.....	50
3.3.3 Funkce iniciační.....	51
3.3.4 Funkce mediační.....	55
3.3.3 Funkce reprezentační	58
4 Závěr.....	61
5 Seznam použitých zdrojů	64
6 Resumé.....	74
7 Přílohy	76

1 Úvod

Rada Evropské unie je společně s Evropskou komisí a Evropským parlamentem¹ řazena mezi nejvýznamnější orgány EU a bývá označována za hlavní legislativní orgán, bez jehož souhlasu či alespoň vědomí nemůže být přijato žádné důležité rozhodnutí. Je to právě Rada, na jejíž půdě se členské státy snaží dosáhnout svých cílů v rámci vyjednávacího procesu. Pro hlubší analýzu institutu předsednictví je tedy nezbytné zohlednit i fungování této instituce, jelikož zcela izolovaně předsednictví pojímat nelze, o čemž svědčí i celá řada odborných monografií, ve kterých je téma předsednictví zpracováno vždy v kontextu pojednání o Radě EU. Předsednictví v Radě EU hraje významnou roli v organizaci práce této instituce, zejména ve vytváření podnětů pro legislativní a politická rozhodnutí.

Předsednictví v Radě EU představuje důležité období pro členské státy, neboť mají jedinečnou možnost, jak ovlivnit směřování vybraných politik EU. Historické kořeny předsednictví lze nalézt již u samotného počátku evropské integrace, ačkoli v původní představě tvůrce ESUO Jeana Monneta tato instituce nefigurovala a do koncepce byla zahrnuta až na nátlak malých členských zemí. Míra důležitosti předsednictví však začala výrazněji stoupat v průběhu sedmdesátých let, a to v souvislosti s nárůstem vlivu mezivládních prvků v ES. V devadesátých letech se pak institut předsednictví dostává do popředí zájmu v souvislosti s krizí institucionálního rámce EU a potřebou jeho reformy. Podpis Lisabonské smlouvy dne 13. prosince 2007 dovršil několikaletý proces vyjednávání o institucionálních otázkách a přesto, že předsednictví již prošlo za dobu své existence četnými změnami, lisabonská novelizace dosavadní praxi předsednictví zásadně mění. Od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, tedy od 1. prosince 2009, tak předsednictví získalo svoji novou podobu. Proto také Lisabonská smlouva a její dopady na předsednictví představuje gró celé mé práce, což je patrné již ze samotného názvu.

Tato práce je rozdělena do dvou hlavních částí, přičemž ta první je věnována shrnující genezi institutu předsednictví se zaměřením na funkce, role a principy tak, jak se vyvíjely souběžně s evropským integračním procesem. V rámci této geneze bude nastíněn historický vývoj předsednictví, přičemž přijetí Lisabonské smlouvy bude představovat zásadní zlom v dosavadním vývoji tohoto institutu. V úvodu druhé části práce bude představena mnou zvolená typologie předsednických funkcí, dle které budou následně analyzována dvě konkrétní předsednictví zemí, na jejichž průběhu a výsledcích budou vyvozovány změny

---

¹ Dále jen Rada či Rada EU, EK a EP.

nastolené Lisabonskou smlouvou. Krom deskripce se pokusím přispět ke zjištění, zda vstoupením Lisabonské smlouvy v platnost, skutečně došlo ke snížení potenciálu předsednictví, což lze označit za cíl této práce.

Aby však výsledky práce byly vypovídající a aby byly zohledněny reformní přínosy Lisabonské smlouvy, bylo nutné k analýze vhodně vybrat jednotlivá předsednictví.² Je tedy zcela logické, že první zvolené předsednictví proběhlo ještě v předlisabonských intencích, tedy před rokem 2009. Druhé předsednictví však již muselo proběhnout dle nových pravidel, která přinesla až lisabonská novelizace. Pro účely této práce tedy byla záměrně vybrána irská předsednictví v roce 2004 a 2013. Z hlediska časového se Irsko jeví jako ideální předmět analýzy, neboť dva poslední předsednické mandáty lze zasadit do kontextu lisabonské novelizace.

Vstup Lisabonské smlouvy v platnost a její dopady na předsednictví představují ústřední motiv pro vznik této práce. Dále je důležité uvést, že tato práce vzniká čtyři roky po lisabonské novelizaci, což mi umožňuje jistý retrospektivní odstup a zhodnocení reálných dopadů s ohledem na reflexi z praxe. Pro větší přehlednost je práce strukturována do šesti podkapitol. Do průběhu celé práce jsou promítnuty institucionální vazby předsednictví k dalším významným unijním institucím, ačkoli samostatná podkapitola jím vyhrazena není.

První podkapitola je věnována historickému exkurzu předsednictví od počátku integrace až do přijetí Lisabonské smlouvy. Jak bylo uvedeno výše, původ předsednictví lze identifikovat již na samém počátku sjednocování evropských zemí. Nejprve se tedy zaměřím na institucionální ukotvení předsednictví ve Smlouvě o založení Evropského společenství uhlí a oceli, ve které je vázáno k tzv. Zvláštní Radě ministrů. Zmíněny budou prvotní funkce předsednictví a jejich postupné rozšiřování. V historickém vývoji předsednictví budou dále zmíněny klíčové dokumenty, např. Římské smlouvy, Slučovací smlouva, Jednotný evropský akt, Smlouva o EU, Smlouva z Nice a další. Dle časové posloupnosti budou také reflektovány ty unijní události, jež měly významný dopad na funkce, role a principy předsednictví.

Jelikož proces ratifikace evropské ústavy skončil neúspěšně, stává se až Lisabonská smlouva zásadním historickým milníkem ve vývoji předsednictví. Jedná se o prozatím

---

² Zde je třeba vysvětlit jistou odchylku od projektu bakalářské práce, ve kterém jsem původně zamýšlela analyzovat čtyři případy předsednictví. Po pečlivém přezkumu institutu předsednictví po lisabonské novelizaci jsem však došla k závěru, že takovéto počínání není žádoucí, jelikož při psaní práce jsem limitována formálním rozsahem, který bych zajisté překročila, neboť kvalitní analýza si žádá dostatečný prostor. Jako potenciální řešení by se jevílo zestručnit genezi institutu předsednictví, čímž by však nemohly být detailně vysvětleny změny přinesené Lisabonskou smlouvou, což považuji z hlediska cíle této práce za klíčové. Proto jsem také zvolila alternativní variantu a počet předsednických mandátů snížila na dva, neboť předpokládám, že pro vyvození podstatných důsledků je tento počet zcela dostačující.

poslední revizi primárního práva. Lisabonská smlouva přejmenovává dva dosavadní základní texty Unie na Smlouvu o Evropské unii (SEU) a Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU) a zavádí celou řadu inovací v institucionální struktuře EU. Já se však primárně zaměřím jen na ty, které jsou vztaženy k předsednictví či jej přímo či nepřímo ovlivňují. Hodnocena bude také efektivita zavedení principu kolektivního předsednictví, o němž hovoří čl. 16 Smlouvy o EU, revidované Lisabonskou smlouvou. Největší inovací je zavedení dvou vysokých unijních funkcí, jejichž představitelé sdílí s předsednictvím zejména organizační a reprezentační funkci. Do jaké míry tím došlo k oslabení předsednictví, to bude rovněž jedním ze sekundárních cílů této práce.

V rámci třetí podkapitoly bude již revidované předsednictví charakterizováno ve vztahu k dalším unijním orgánům, s nimiž nejčastěji přichází do kontaktu. Jedná se o Evropskou radu, Komisi a Radu EU. Opomenut však nebude ani náležitý vliv stálého předsedy Evropské rady a Vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.³ Představeny budou také scénáře potenciálních meziinstitucionálních konfliktů, jež mohou nastat v důsledku lisabonské novelizace.

Cílem této práce rozhodně není sáhodlouze popisovat kompletní historický vývoj předsednictví se všemi podrobnostmi a detaily. Naopak, zaměřuji se na významné historické milníky, které byly pro genezi institutu předsednictví zásadní. Nicméně určité deskripci se vyhnout nelze, neboť institut předsednictví byl od svého vzniku velmi slabě teoreticky ukotven především v primárním právu. Většina funkcí předsednictví tak vznikala ad hoc v závislosti na reflexi aktuálních potřeb Unie.

Cílem této práce je zhodnotit dosavadní vývoj institutu předsednictví v Radě EU, a to s ohledem na funkce předsednictví a reformy zavedené Lisabonskou smlouvou. Primárním cílem je ověřit tvrzení, zda od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost skutečně došlo k poklesu významu předsednictví a role předsednického státu, což je obecný předpoklad většiny politologů. Pokud se snížení potenciálu předsednictví skutečně prokáže, pokusím se dále uvést, v kterých konkrétních funkcích je snížení nejvíce znatelné.

Aby však analýza postlisabonských změn a jejich vlivu na institut předsednictví v Radě EU byla důkladná, je třeba brát v potaz jistá specifika, s nimiž Irsko k výkonu předsednictví a celému integračnímu procesu přistupuje, a která by tudíž celou analýzu mohla znehodnotit a učinit ji neobjektivní. Proto je také ve čtvrté podkapitole stručně nastíněna

---

³ Dále jen předseda ER a Vysoký představitel/ka či Vysoký představitel/ka Unie.

pozice Irska v Evropské unii. Irsko bývá řazeno k menším členským zemím, od nichž se při výkonu předsednické funkce očekává především zvládnutí role tzv. čestného vyjednavče (honest broker). V obecné rovině lze tedy předpokládat, že Irsko bude především usilovat o progres v projednávaných otázkách prostřednictvím hledání konsensu mezi členskými státy, přičemž nebude nijak výrazně prosazovat národní priority. Irsko předsedalo Radě EU již sedmkrát, není tedy ve výkonu předsednické funkce žádným nováčkem, a proto lze předpokládat úspěšné zvládnutí role a funkcí předsednictví. Zda tomu tak skutečně bylo i v případě dvou posledních předsednictví, kdy Irsko stanulo v čele Rady EU, bude zjištěno v posledních dvou podkapitolách, ve kterých bude provedena analýza irského předsednictví v roce 2004 a 2013. Jejím cílem bude zmapovat a zhodnotit irská předsednictví, a to nejen z pohledu samotného výkonu, ale i širších souvislostí.

Práce samotná vychází především z analýz jednotlivých předsednických programů a jejich programových priorit, dokumentů primárního práva, odborných článků, publikací odborné literatury a v neposlední řadě také z médií a internetových webů, které se obzvláště v posledních letech staly důležitým komunikačním nástrojem každého předsednictví. Ještě před tím, než bude v první kapitole představena geneze institutu předsednictví, ráda bych uvedla autory v českém prostředí, kteří se institutu předsednictví dlouhodobě věnují jakožto jednomu z výzkumných témat v politologii a z nichž mnohdy ve své práci vycházím. Za zcela stěžejní publikaci lze považovat práci Petra Kanioka – *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí*, ve které autor shrnuje výsledky svého dlouholetého výzkumu. Na základě této publikace jsem získala komplexní přehled o fungování institutu předsednictví a jeho proměnách v čase. Jednotlivé funkce předsednictví byly popsány v celé své šíři, díky čemuž jsem si vytvořila inspirativní rámec pro hodnocení irských případů.

Daná publikace však byla vydána v roce 2008, tudíž z časového hlediska autor ještě nemohl detailně popsat reálné dopady lisabonské novelizace, o což se já ve své práci pokusím. Neznamená to však, že by Kaniok Lisabonskou smlouvu do struktury své práce nezahrnul. Naopak, pokusil se dokonce o zhodnocení důsledků jejího případného přijetí a potvrdil, že dané reformní návrhy, jež Lisabonská smlouva uvádí v platnost, mění více než padesátiletou praxi předsednictví radikálním způsobem.

2 Geneze institutu předsednictví s ohledem na funkce, role, principy

Institut předsednictví v Radě EU vždy představoval důležitý nástroj pro reprezentaci národních zájmů členských zemí a pro ovlivňování chodu celého Společenství, neboť do jisté míry umožňuje realizovat priority jednotlivých zemí (Karlas, 2008: 17). Oproti dalším unijním institucím se však předsednictví nevyvíjelo příliš organizovaně, na základě jasné právní kodifikace, ale poměrně živelně vyrůstalo jako produkt sváru mezivládního a nadnárodního pojetí evropské integrace. Náplň předsednictví se tak vytvářela především v reflexi na aktuální potřeby Unie (Pitrová–Kaniok, 2006: 193).

Paralelně s vývojem institutu předsednictví se v průběhu let rozrůstaly i jednotlivé předsednické funkce. Postupem času generovaly čím dál systematičtější praxi, což bylo mj. dáno jistou soutěživostí mezi členskými zeměmi, které se snažily v čele Rady EU podat co nejlepší možný výkon. Postupně se tak začaly předsednického mandátu ujímat s cílem národně se odlišit, čímž „nevědomky“ překračovaly nastavené mantinely (Hayes-Renshaw–Wallace, 2006: 141). Podobně jako samotné předsednictví vycházejí i jeho jednotlivé funkce z neformalizovaného smluvního základu. Ačkoli jsou tedy tyto funkce předsednictvím reálně vykonávány, o formalizované zakotvení se opírají jen částečně. Rovněž se liší váha přisuzovaná jednotlivým funkcím (Elgström, 2003: 4–5). Slabé ukotvení předsednictví v primárním právu tak předurčilo dynamickou proměnlivost jeho vývoje, konstantní potřebu reformy a absenci objektivních kritérií pro hodnocení (Kaniok, 2008b: 9).

V následujících třech podkapitolách bude proveden historický exkurz institutem předsednictví v Radě EU. Jak již bylo předesláno výše, shrnující geneze bude klást důraz na role a funkce předsednictví tak, jak se postupem času rozrůstaly. Výchozím bodem je samotný počátek evropského integračního procesu, cílový milník představuje vstup Lisabonské smlouvy v platnost, který do jisté míry ukončil samovolný vývoj předsednictví trvajícím téměř padesát let. V rámci geneze budou stručně zmíněny také obecné principy předsednictví, i přesto, že od počátku integračního procesu až do dnešních dnů nedošlo k jejich reformě, a to ani v rámci lisabonské novelizace.

2.1 Institut předsednictví před lisabonskou novelizací

Z historického hlediska lze předsednictví řadit k institucím, jež provázejí evropskou integraci od samého počátku. Ošetřeno je již ve Smlouvě o založení Evropského společenství uhlí a oceli,⁴ která vstoupila v platnost v červenci roku 1952.⁵ Předsednictví je zde zmíněno

---

⁴ Dále Smlouva o ESUO.

ve třetí kapitole v souvislosti se Zvláštní radou ministrů, konkrétně v člancích 27 a 28. Předsednický mandát je zde definován jako tříměsíční a každý členský stát je v Radě reprezentován jedním zástupcem na ministerské úrovni.⁶ Předsednictví tedy bylo již v momentě založení výrazem rovnosti členských států před institucemi ES. Tato rovnost se dále projevovala odpovídající rotací zemí při výkonu předsednického mandátu. Od počátku je také uplatňován rotační princip, a to dle abecedního pořádku (Pitrová–Kaniok, 2005: 10). Rotační mechanismus je založen výhradně na principu rovnosti a představuje základní determinantu institutu předsednictví. V důsledku rozšiřovacích vln prošel tento mechanismus již několika úpravami, jeho podstata však spočívá v pravidle, že nově přistoupivší státy jsou zařazeny na konec seznamu s pořadím výkonu předsednictví. Nová členská země se tak výkonu předsednictví ujme vždy až po dokončení rotačního cyklu (Kaniok, 2008b: 41).

Z komparativního hlediska je třeba již v počátku geneze zohlednit, že institut předsednictví v Radě EU se svojí konstrukcí výrazně odlišuje od předsednictví dalších organizací, např. NATO či OSN, a to ze dvou hlavních důvodů. Jednak je vůdčí úloha svěřena více subjektům na místo toho, aby byla koncentrována v rukou jednoho vysokého představitele, např. generálního tajemníka. Především jsou si však všechny členské státy rovny, a to bez ohledu na velikost či sílu (Tallberg cit. dle Elgström, 2003: 5). Proto jsou také z výkonu předsednictví rovně odpovědní a mají pro tento účel k dispozici stejnou sumu předsednických pravomocí.

Z hlediska typologie funkcí byla v primárním právu zmíněna pouze funkce organizační a komunikační. Mezi prvotní úkoly předsednictví tak patřila příprava jednání Rady a návrhů agendy. Společně se Sekretariátem Rady bylo také oprávněno podepisovat zápisy z jednání Rady, jehož výsledky poté oznamovalo příslušným úřadům. Jelikož Zvláštní rada ministrů měla v porovnání s Vysokým úřadem jen značně omezené pravomoci, příliš významnou instituci neztělesňovalo ani samotné předsednictví (Kaniok, 2008b: 16). V zásadě tak nebyl umožněn potenciální přesah předsednických funkcí a ani kreativní přístup jednotlivých členských států, jelikož institucionální rámec ESUO byl pevně vymezen. Vzhledem k těmto limitům předsednictví spíše symbolizovalo jakési vyjádření rovnosti členských zemí Unie. Navíc tříměsíční délka mandátu nedávala předsedajícímu státu významný manévrovací prostor. Předsednictví tak ve své podstatě nepředstavovalo relevantní

---

⁵ Je třeba připomenout, že Smlouva o ESUO byla uzavřena na dobu padesáti let, čímž se výrazně lišila od novějších integračních projektů Unie, které již nebyly časově omezeny. Platnost Smlouvy o ESUO byla ukončena v roce 2002 a veškerá aktiva a pasiva byla převedena pod ES (Fiala–Pitrová, 2009: 53).

⁶ Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli: čl. 27 a 28.

politický nástroj či funkci, kterou by členské státy mohly ovlivňovat ráz počáteční fáze evropské integrace (Fiala–Pitrová, 2009: 226).

Faktem je, že administrace a řízení práce Rady patří k nejstarším funkcím předsednictví. Tato funkce je pro předsednictví klíčová a podle její úspěšnosti je předsednictví také posuzováno (Pitrová–Kaniok, 2006: 197). Předsednictví nemůže být hodnoceno pozitivně, pokud není schopno zvládnout alespoň základní technické zajištění úkolů spojených s efektivním řízením Rady (Hayes-Renshaw–Wallace, 2006: 141)

Římské smlouvy⁷ stanovily, že se členské státy budou při výkonu předsednictví střídát po šesti měsících, čímž tedy došlo k faktickému zdvojnásobení délky předsednického mandátu, v jehož výkonu se státy střídaly na základě jednomyslného rozhodnutí Rady.⁸ Článek 147 Smlouvy o založení EHS nově předsednictví ukládá svolávat jednání Rady. Konat tak mohlo z vlastní iniciativy, na žádost členského státu nebo také z podnětu Komise. Dalším podstatným důsledkem Římských smluv bylo zavedení dvou nových Rad, a tím pádem i dalších dvou předsednictví.⁹

Další kompetence, jež v tomto období předsednictví náležely, nebyly formulovány ve Smlouvách, ale v Prozatímním jednacím řádu Rady, jenž byl přijat v březnu roku 1958. Tento řád ve svých ustanoveních identifikuje základy významu předsednictví a zároveň je důkazem rostoucí tendence vymezovat kompetence předsednictví velmi flexibilní cestou. Předsednictví označuje za symbolického nositele konsensu v Radě a ve svém čl. 19 dokonce naznačuje, že by předsednictví mělo plnit i funkci reprezentanta Rady v kontaktu s dalšími institucemi EHS, čímž do značné míry zachází nad rámec primárního práva. Daný článek však není zcela jednoznačný, neboť uvádí, že Radu by mělo před Shromážděním zastupovat buď předsednictví, či jiný stát. Uvedení předsednictví na prvním místě formulace a absence mechanismu výběru jiného státu však implikuje, že úkol reprezentovat Radu při kontaktu se Shromážděním byl míněn primárně k předsednictví. Prozatímní jednacím řád Rady EHS dále upravuje hlasování v Radě. To probíhá dle abecedního pořádku, který ovšem začíná

---

⁷ Římské smlouvy představují souhrnné označení pro dvě smlouvy, jež byly podepsány v Římě 25. března 1957. Jedná se o smlouvu zakládající Evropské hospodářské společenství (EHS) a smlouvu zakládající Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM). V platnost vstoupily 1. ledna 1958 a staly se jedním ze základů evropské integrace. Z hlediska primárního práva se jednalo o první historickou změnu ve vztahu k předsednictví.

⁸ Smlouva o založení EHS: čl. 146.

⁹ Od vstupu Římských smluv platnost tedy musíme rozlišovat tři předsednictví, a to předsednictví v Radě ministrů ESUO, Radě ministrů EHS a Radě ministrů EURATOM.

předsednickým státem, čímž je postavení předsednického státu opět do jisté míry posíleno (Kaniok, 2008b: 18–19).

Všechny tři samostatně působící Rady vytvořily na základě Slučovací smlouvy¹⁰ jednotnou Radu evropských společenství. Sloučení tří dosavadních Rad se zcela logicky vztahovalo i k předsednictví. Byl potvrzen šestiměsíční předsednický mandát a rotační mechanismus dle abecedního pořádku s jedinou změnou, která spočívala v pevně určeném pořadí členských států, jež se o předsednický mandát střídaly v tomto pořadí: Belgie, Německo, Francie, Itálie, Lucembursko a Nizozemsko.¹¹ Článek 4 poprvé¹² vymezuje kompetence COREPER, když říká, že: „Výbor složený ze stálých zástupců členských států má za úkol připravovat práci Rady a plnit úkoly, kterými jej Rada pověří,“¹³ přičemž tyto úkoly dále nspecifikuje. Ze čl. 4 však vyplývá, že organizační záležitosti byly namísto předsednictví přisouzeny COREPERu, který je dodnes důležitým pomocníkem Rady.¹⁴

Od druhé poloviny šedesátých let 20. století rostl význam předsednictví na úkor počátečních supranacionálních snah, a to díky přijetí politické dohody členských zemí, která bývá označována jako tzv. Lucemburský kompromis.¹⁵ Díky Lucemburskému kompromisu z roku 1966 se objevuje politická poptávka po posílení reprezentační funkce předsednictví. V důsledku přesunu velkého dílu moci na členské státy oproti do té doby dominantní Komisi vyvstává v Radě potřeba nalézt reprezentanta, nejen ve vztahu k unijním institucím, ale i vůči vnějším aktérům. K realizaci dochází o několik let později, konkrétně v červnu 1974 na jednání ministrů zahraničí v Gymnichu, kde bylo rozhodnuto o tom, že předsednictví bude plnit další novou roli – mluvčího Evropské politické spolupráce¹⁶ ve vztazích vůči třetím zemím (Westlake–Galloway, 2004: 329).

Na základě Lucemburského kompromisu také dochází k pozvolnému přesunu těžiště vyjednávací role z Komise na předsednictví.¹⁷ Přestože se funkce tvůrce a architekta konsenzu

---

¹⁰ Oficiální název této smlouvy zní: Smlouva o vytvoření jednotné Rady a jednotné Komise Evropských společenství. Podepsána byla dne 8. dubna 1965 v Bruselu a v platnost vstoupila k 1. červenci 1967.

¹¹ Smlouva o vytvoření jednotné Rady a jednotné Komise Evropských společenství: čl. 2.

¹² Tedy z hlediska úpravy primárního práva.

¹³ Smlouva o vytvoření jednotné Rady a jednotné Komise Evropských společenství: čl. 4.

¹⁴ SFEU: čl. 240.

¹⁵ Jednalo se o reakci na francouzskou politiku „prázdných křesel“, jejímž iniciátorem byl patrioticky laděný Charles de Gaulle, který takto prosazoval svůj nesouhlas s nadnárodním rozměrem Společenství. Přijetím Lucemburského kompromisu došlo ke značnému posílení vlivu Rady ministrů a členských států, které získaly možnost uplatnit právo veta v oblastech ohrožujících jejich národní zájmy (Fiala–Pitrová, 2009: 93–95).

¹⁶ Dále jen EPS.

¹⁷ Postupem času Komise na tuto funkci zcela rezignovala, a to zejména v souvislosti s nárůstem počtu členských států (a tím potenciálních třecích ploch) a projednávané agendy. Namísto ní se raději začala soustředit na funkci autora politických priorit.

vyvíjela reaktivně a podobně jako ostatní politicky konotované funkce není obsažena v žádném dokumentu primárního práva, předsednictví disponuje sadou formálních a neformálních nástrojů, které z něj činí klíčového aktéra při vytváření dohod a kompromisů v politickém systému Unie. Pomocí těchto nástrojů usiluje o dosažení tzv. předsednického kompromisu, díky čemuž může v rámci projednávané legislativy předkládat i takové návrhy řešení, které nejsou vázány původní pozicí Komise (Kaniok, 2008b: 72–74). Předsednictví proto musí často volit nebo hledat rovnováhu mezi neustranností a efektivitou. Zatímco v zájmu neustrannosti by mělo reflektovat představy a zájmy všech zúčastněných stran, snaha o efektivitu mu velí vytvářet určitý tlak na členské státy představující menšinu (Karlás, 2008: 24).

Ještě v sedmdesátých letech byly přijaty tři důležité zprávy vztahující se k vývoji evropské integrace – tedy i k samotnému předsednictví. První z nich byla Davignonova zpráva, jež zaštitila institucionalizaci EPS, tedy dosavadní praxi pravidelných politických konzultací členských zemí. Lucemburská zpráva přijala rotační mechanismus předsednictví pro EPS. Předsedající země se stala odpovědnou především za organizaci jednání a schůzek EPS a za poskytnutí materiálního a administrativního zázemí. Do třetice byla v červenci 1973 přijata Kodaňská zpráva, která mezi jednotlivými ministry zahraničních věcí zavedla přímý komunikační systém,¹⁸ jenž byl koordinován předsednictvím. Kodaňská zpráva také předpokládala rozšíření vazeb mezi předsednictvím a velvyslanectvími členských států (Westlake–Galloway, 2004: 327–329). Tato poslední přijatá zpráva roli předsednictví posílila nejvíce, neboť jej zavázala k řízení konzultačního systému členských států, k organizování konzultací mezi jejich velvyslanectvími a k politickému propojování EPS a ES (Karlás, 2008: 20).

V reakci na několik významných unijních událostí v průběhu sedmdesátých let došlo k posílení administrativní, organizační a iniciační funkce předsednictví. Jednalo se především o odchod Otců zakladatelů¹⁹ z aktivní politiky, vzestup Charlese de Gaulla a jeho politiky patriotismu a současně s tím také vychýlení institucionální roviny EU ve prospěch vlád členských států. Svoji roli sehrálo také rozšíření počtu sektorových Rad a přípravných pracovních skupin, vytvoření EPS a vzestup mezinárodních měnových turbulencí, v jejichž

---

¹⁸ Komunikace probíhala mimo diplomatické kanály zastupitelských úřadů prostřednictvím systému COREU – bezpečného textového spojení (Plechanovová, 2004: 70).

¹⁹ Za Otce zakladatele označujeme klíčové osobnosti, které určovaly směr a vývoj evropského integračního procesu. Jejich vizemi byl inspirován vznik Unie v podobě, jíž známe dnes. Mezi Otce zakladatele řadíme především Roberta Schumana, Konrada Adenauera, Jeana Monneta a další. Pro více informací: http://europa.eu/about-eu/eu-history/founding-fathers/index_cs.htm, 1. 3. 2014).

důsledku bylo potřeba, aby Unie zaujala jednotnou pozici. V prosinci 1974 došlo také k formálnímu ustavení Evropské rady²⁰ (Westlake–Galloway, 2004: 328).

Institucionální struktura ER se v průběhu let upevňovala. Její vznik si můžeme vysvětlovat jako reakci na potřebu zapojit vůdčí představitele členských států do zahraničních vztahů Unie přímo, což byl projev intergovernmentálních tendencí v evropské politice, třebaže, následné začlenění předsedy EK do této struktury a ústřední role ER v prosazení jednotného trhu a HMU dokládalo, že může být nepostradatelnou součástí v posilování supranacionalismu uvnitř Unie. Ustavení ER mělo přímý vliv na Radu, kde zdánlivě neřešitelné otázky, přesto mohly být do agendy prosazeny, právě skrze ER. Hlava státu předsedající země byla zároveň hlavou ER, což ve výsledku posílilo roli předsednictví. To nabylo na důležitosti a současně s tím také vyvstal požadavek na jeho větší odpovědnost (Dinan, 2013: 1256).

V souvislosti s ustanovením ER došlo také k formalizaci summitů, za jejichž přípravu bylo předsednictví odpovědné. ER se za normálních okolností schází čtyřikrát za kalendářní rok, na jedno předsednictví tedy připadají dva summity. Samotná příprava zahrnuje zajištění logistiky a organizace ER, ale také programovou dimenzi, v rámci které předsednictví v součinnosti s EK a GS Rady připravuje agendu jednání, která je zpravidla konzultována se zástupci ostatních zemí prostřednictvím návštěv jejich hlavních měst (Kaniok, 2008b: 57–58). Vznik ER tak obohatil škálu předsednických funkcí o možnost iniciace. Stanout v čele ER nově znamenalo možnost navrhnout priority na té nejvyšší politické úrovni (Pitrová–Kaniok, 2005: 7).

Zde je třeba podotknout, že programový potenciál předsednictví se zvyšoval úměrně s rostoucím vlivem Rady, nicméně žádné reformní návrhy ze sedmdesátých let nebyly realizovány.²¹ K přiznání iniciační role tak dochází až v polovině osmdesátých let, kdy se předsednictví stalo vedoucí silou Rady a na úkor Komise získalo skutečnou roli při vytváření agendy (Kaniok, 2008b: 83). Každé následující předsednictví již bylo povinno vypracovat šestiměsíční program a stanovit jednotlivé cíle, kterých by během svého mandátu chtělo dosáhnout.²²

---

²⁰ Dále jen ER.

²¹ Na potřebu sestavovat a prezentovat program předsednictví explicitně poukazovala Zpráva tří moudrých mužů, která již v roce 1979 navrhovala, aby každý předsednický stát před zahájením svého mandátu také představil svůj program a priority (Report on European Institutions, 1979: 32–33).

²² Nicméně Hayes-Renshaw a Wallace (2006: 148) poukazují na skutečnost, že „chytré“ předsednictví dokázalo i v minulosti zajistit, aby se na pořad jednání pravidelných položek promítly i vize daného předsednictví.

Seznam předsednických priorit lze považovat za politický program předsednictví, který se stává základem pro přípravu politické agendy. Nad rámec toho však předsednictví může předkládat i konkrétní legislativní návrhy. V praxi se tak vedle EK stalo předsednictví dalším významným tvůrcem politické agendy, ačkoli formální právo podávat legislativní návrhy náleží nadále jen Komisi. Úspěch předsednictví je tedy odvislý také od spolupráce s EK, neboť konkrétní návrhy může Radě předložit pouze jejím prostřednictvím (Karlas, 2008: 21–22).

V návaznosti na ustanovení ER můžeme pozorovat pokrok v rozšíření administrativní a organizační funkce. Zatímco v počátcích evropské integrace se jednalo výhradně o řízení a přípravu oficiálních schůzek Rady, postupem času se tato funkce rozrostla. Předsedající stát po dobu svého mandátu řídí práci celé Rady, a to včetně pro legislativní proces tak zásadní soustavy výborů. Vyvrcholením, byť spíše mediálním než politicky významným, se stalo právě pořádání summitů ER (Pitrová–Kaniok, 2005: 12–13). Součástí manažerské práce je také zajištění efektivního posunu legislativních položek mezi jednotlivými úrovněmi Rady (Kaniok, 2008b: 47). K řízení početné a pestré struktury Rady musíme přičíst ještě neformální jednání. Administrátorské a manažerské úkoly předsednictví tak můžeme rozčlenit do dvou hlavních dimenzí. První dimenze se týká kvalitní přípravy jednání na všech úrovních Rady, ta druhá je vztažena k efektivnímu řízení jednání. Základním předpokladem, z něhož musíme při hodnocení předsednictví vycházet je také to, že předsednictví není vykonavatelem manažerské funkce jen v ministerské úrovni Rady, ale ve všech jejích podobách²³ (Kaniok, 2010: 26–27).

V souvislosti s přiznáním iniciační funkce lze pozorovat zajímavou tendenci, a to akcent na dodržování principu nestrannosti. Tento princip však oproti rotaci není zakotven v žádném textu primárního, ani sekundárního práva Unie. Zmíněn je tak pouze v nezávazných dokumentech (Elgström, 2003: 38). Od předsedající země se nicméně automaticky a na základě historického vývoje očekává, že bude úřad vykonávat v zájmu Unie a nikoli dle svých národních zájmů. Podstata principu nestrannosti tkví v předpokladu, že výkon předsednictví nebude realizován jen ku prospěchu předsedajícího státu, nýbrž celé Unie (Pitrová–Kaniok, 2006: 194–195).

---

²³ Kromě toho však musíme zohlednit skutečnost, že ve struktuře Rady se nacházejí i tělesa, v nichž funguje institut stálého předsedy. Jedná se např. o Vojenský výbor, Výbor pro finanční služby, Bezpečnostní výbor a další.

Předsedající stát má být schopen identifikovat evropská témata a zároveň reflektovat připomínky a návrhy dalších členů Rady. Důležitá je též spolupráce s ostatními unijními institucemi (Kaniok, 2010: 24). Naopak princip nestrannosti nespočívá v absenci vlastního názoru či jeho plném potlačení. Předsednictví by však mělo být schopno odolat pokušení nadřadit takovýto názor na úkor dosažení kompromisu (Kaniok, 2008b: 42). Vždy však musíme mít na paměti, že předsednictví, jakkoli usiluje o neutralitu a nestrannost, je stále součástí politické arény v Radě, kde má své zájmy. A těch se jen obtížně za dobu svého mandátu vzdá (Kaniok, 2010: 25).²⁴

Historicky první rozšíření ES o Dánsko, Irsko a Spojené království bylo uskutečněno 1. ledna 1973.²⁵ Reálný dopad na předsednictví se projevil v další drobné úpravě rotačního mechanismu, který nové členské státy samozřejmě zahrnul. Předsedající země si nadále předávají mandát vždy k 1. lednu a 1. červenci. Zde se dostáváme k jednomu z nejméně viditelných problémů, jež jsou s výkonem předsednictví spojeny. Šestiměsíční období nepředstavuje v zahraničněpolitických vztazích dostatečně dlouhou dobu pro realizaci programu.²⁶ Pevně daný termín výkonu předsednické funkce navíc přináší riziko spojené s nestabilitou vnějšího prostředí (Pitrová–Kaniok, 2005: 15). V souvislosti s principem rotačního mechanismu je také zajímavé, že sled předsednické rotace není primárně vztažen jen k pořadí výkonu funkce, ale má i další konsekvence. Pořadí je taktéž závazné pro zasedací pořádek při jednáních Rady a dle tohoto pořadí bývá také hlasováno. Dále pořadí určuje jisté protokolární zvyklosti v Unii, např. vyvěšování vlajek při akcích předsednictví (Kaniok, 2010: 22–23).

Podoby komplexního celku nabývá institut předsednictví až na základě slavnostní Deklarace o Evropské unii, která požadovala zefektivnění EPS, a to prostřednictvím posílení pozice předsednictví (Pitrová–Kaniok, 2005: 8). Díky této deklaraci došlo také k utužení vazby na EP. Nově bylo předsednictví povinno informovat EP o aktivitách EPS a pravidelně jej seznamovat s předsednickým programem. V závěru předsednického mandátu mělo zhodnotit své působení a dosažené cíle (Solemn Declaration on European Union, 1983: 5). Ve

---

²⁴ Z institucionálního hlediska je za neformálního, přesto vlivného garanta nestranného předsednictví považován GS Rady, který navrhuje znění předsednických kompromisů. Ty pak přispívají k důležitému odblokování jednání. Téměř všechna předsednictví se na GS Rady, který je nositelem kontinuity a vykonává řadu funkcí primárně administrativního charakteru, mohla spoléhat minimálně v organizační funkci předsednictví (Kaniok, 2008b: 43).

²⁵ Toto přistoupení také bývá označováno za „severské rozšíření.“ Přistoupení Španělska, Portugalska a Řecka je poté z geografického hlediska označováno za „jižní rozšíření“ (Dočkal–Kaniok, 2006:21).

²⁶ Vzhledem k období letních prázdnin se délka předsednictví vykonávaného ve druhé polovině roku ještě zkracuje a de facto tak trvá pouze čtyři měsíce.

vztahu k předsednictví došlo k posílení funkce reprezentační, a to její vnitřní i vnější dimenze.²⁷

Na základě JEA, jenž vstoupil v platnost k 1. červenci 1987, měla předsednická země nejen pravidelně informovat EP, ale také zajistit, aby jeho připomínky byly brány v potaz, čímž ještě více došlo k prohloubení vztahu předsednictví a EP (Kaniok, 2008: 25–27). Co se týče společné zahraniční politiky EU, předsednictví je oprávněno zastupovat členské státy ve vztahu vůči třetím zemím, avšak jen v činnostech, které z rámce EPS nikterak nevybočují.²⁸ JEA také obsahoval závazek dokončení vnitřního trhu. Pro jeho dosažení bylo funkční a komunikativní předsednictví nutností (Pitrová–Kaniok, 2005: 8).

Pokračující rozšiřování Unie zapříčinilo snížení efektivity fungování institucí, a tak bylo nutné přistoupit k další reformě, kterou představovala Smlouva o Evropské unii.²⁹ Ta zásadním způsobem změnila dosavadní fungování Společenství, neboť rozdělila oblasti působení EU³⁰ do tří hlavních pilířů,³¹ a to: Evropská společenství (ES), Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) a oblast Justice a vnitra (JaV) (Dočkal–Kaniok, 2006: 23–24). Kvalitativní proměna evropské integrace se v předsednictví odrazila rozšířením působnosti předsednické země o pole Hospodářské a měnové unie (HMU) a spolupráce v oblasti JaV. V těchto oblastech získalo předsednictví především komunikační úkoly. Na poli HMU se předsednictví dokonce stalo nejdůležitějším mluvčím Rady, a to nejen ve vztahu k EP, ale také k nově vytvořené Evropské centrální bance. V rámci SZBP plnilo předsednictví roli mluvčího ve dvou dimenzích – reprezentant Rady a reprezentant celé Unie ve vztahu ke třetím zemím (Pitrová–Kaniok 2005: 16).

Maastrichtská smlouva také formalizovala systém trojky, který byl navržen již Londýnskou zprávou z roku 1981. Smyslem zřízení institutu trojky, kterou tvoří minulé, současné a budoucí předsednictví, bylo předcházet výkyvům ve vnější reprezentaci Unie, která byla po dlouhá léta způsobována především v důsledku střídání zemí s malým nebo naopak velkým zahraničně-politickým vlivem (Fiala–Pitrová, 2009: 217). Složení trojky dále upravila Amsterodamská smlouva, která vstoupila v platnost k 1. květnu 1999.

---

²⁷ Vnitřní reprezentace se vztahovala k Radě a jejím kontaktům s ostatními institucemi. Vnější reprezentace byla vztahena k ES a komunikaci se třetími zeměmi.

²⁸ Jednotný evropský akt: čl. 30.

²⁹ Smlouva o EU byla podepsána 7. února 1992 v Maastrichtu, proto také bývá označována jako Maastrichtská smlouva. V platnost vstoupila 1. listopadu 1993.

³⁰ Od roku 1993 již hovoříme o Evropské unii a nepoužíváme označení Evropská společenství.

³¹ V této souvislosti také někdy hovoříme o tzv. Maastrichtském chrámu se třemi pilíři.

Amsterodamská smlouva změnila a přečíslovala Smlouvu o EU a Smlouvu o ES, avšak nastolený integrační kurs v zásadě potvrdila.³² Posun integračního procesu přinesla ve třech oblastech: SZBP, vnitřní věci a instituce (Plechanovová, 2004: 149). Předsednictví nadále zastupovalo Unii v záležitostech SZBP a reprezentovalo EU v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích. Nově je však předsednictví nápomocen generální tajemník Rady, jenž vykonává funkci vysokého představitele pro SZBP,³³ který mohl pro předsednictví představovat potenciální konkurenci.³⁴ V politické praxi se tak od předsednictví vyžaduje sjednocování postojů členských zemí EU na zahraniční a bezpečnostní politiku, plnění funkce zahraničně-politického mluvčího, reprezentace Unie na mezinárodní scéně, zajišťování spolupráce Rady s Vysokým zmocněncem a EP na poli zahraniční politiky (Pitrová–Kaniok, 2005: 11).

Problematikou vnější reprezentace se v rámci struktury zabývá komisař pro vnější vztahy, přičemž platí, že Komise reprezentuje Unii v záležitostech, které nespádají do oblasti SZBP. Přesto však Komise vykazuje tendence sdílet s předsednickým státem funkci vnější reprezentace, a to zejména prostřednictvím svých sítí delegací, jež má po celém světě (Kaniok, 2008b: 64).

Na základě Amsterodamské smlouvy byla vytvořena funkce vysokého představitele takovým způsobem, že byla sloučena s již existující funkcí generálního tajemníka Rady. Z institucionálního hlediska je tedy za SZBP odpovědná ER. Za jednotu, soudržnost a účinnost postupu Unie nicméně odpovídá Rada EU. Vysoký zmocněnec je spolupracovníkem předsednictví, který přispívá k formulaci, přípravě a implementaci rozhodnutí. Po zmocnění předsednickým státem může vést dialog se třetími zeměmi či zastupovat Unii na mezinárodní scéně. Na vnější reprezentaci se však rovněž podílí původní předsednická trojka, která však byla zredukována na pouhou dvojku, složenou ze stávajícího a budoucího předsednictví (Fiala–Pitrová, 2009: 626). Vymezený vztah mezi předsednictvím a vysokým představitelem pro SZBP je odrazem velmi volného rozdělení pravomocí v rámci výkonu funkce vnější reprezentace EU. Přestože úkolem vysokého představitele pro SZBP je dle primárního práva „pouhá“ asistence předsednictví, v mnoha případech lze identifikovat vlivné postavení tohoto

---

³² Euractiv. *Reforma evropských institucí* (<http://www.euractiv.cz/evropske-institute/link-dossier/reforma-evropskych-institucim>, 2. 2. 2014).

³³ Amsterodamská smlouva: čl. J. 8.

³⁴ Přesto však platí, že ustanovení vysokého představitele pro SZBP bylo rozhodnutím učiněným proti vůli Komise a také na její úkor. Členské státy získaly do svého pole působnosti oblast SZBP, o níž Komise po dlouhá léta usilovala, mj. tím, jak organizovala portfolia týkající se vnějších vztahů Unie (Plechanovová, 2004: 156).

úřadu. Vzájemné vztahy tak jsou do značné míry určovány charakterem osobních vztahů mezi představiteli těchto úřadů (Kaniok, 2008b: 65).

Ve druhé polovině 90. let 20. století se opět začaly objevovat snahy o revizi předsednictví. V prosinci 1999 se konal summit ER v Helsinkách, jehož závěry se podrobně věnovaly nutnosti reformovat Radu. Explicitně je zmíněno také předsednictví. Hlavní důraz byl kladen na posílení spolupráce jednotlivých předsednictví v rámci trojky. Zdůrazněna byla nutnost vzájemné kooperace a plynulého přechodu jednoho předsednictví na další.³⁵ Rovněž vstup do nového tisíciletí představoval pro EU výzvu. Tou největší bylo plánované rozšíření, tentokrát o historický největší počet států. Nepřípravenost evropských institucí na fungování v rozšířeném počtu členů EU o státy střední a východní Evropy vedla k dalším složitým jednáním, jež vyústila v přijetí Smlouvy z Nice (Dočkal–Kaniok, 2006: 26). Došlo tak k zahájení procesu, na jehož konci stanula Lisabonská smlouva a s ní související zásadní reforma předsednictví.

Smlouva z Nice především reflektovala dále neúnosnou praxi tzv. „předsednické turistiky“, tedy pořádání velkého počtu jednání v předsednické zemi, avšak mnohdy bez reálného politického obsahu (Kaniok, 2010: 17). Omezila také pořádání summitů ER v předsednické zemi a zajistila jejich pozvolný přesun do Bruselu. Od poloviny roku 2002 se tak minimálně jeden ze summitů ER během půlročního předsednictví musel konat v Bruselu. Jelikož summity jsou zpravidla mediálně velmi atraktivní, předsednická země tak přišla o efektivní nástroj ke své propagaci (Kaniok, 2008b: 58). Mimo to byl také vysloven předpoklad, že až Unie dosáhne počtu osmnácti členů, budou se již všechna zasedání ER konat výhradně v Bruselu.³⁶

K významné reformě Rady však došlo ještě před vstupem Niceské smlouvy v platnost, a to na základě Závěrů summitu ze Sevilly z června 2002. Dosavadní Rada pro všeobecné záležitosti byla přejmenována na Radu pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy a Unie deklarovala záměr postupně zcela rozdělit její dva okruhy kompetencí: na jedné straně organizační, institucionální a horizontální otázky včetně přípravy zasedání ER, na straně druhé oblast SZBP, obchodní politiky, rozvojové spolupráce a humanitární pomoci. Dalším cílem sevillské reformy bylo zmírnit některé negativní dopady systému šestiměsíčního rotačního předsednictví, především nedostatečnou kontinuitu a absenci dlouhodobějšího strategického výhledu. Na základě summitu v Seville a společného návrhu šesti

---

³⁵ Závěry Evropské rady v Helsinkách ze dnů 10. a 11. 12. 1999: Příloha III, bod G.

³⁶ Smlouva z Nice: čl. 22.

nadcházejících předsednictví schválila ER v prosinci 2003 první Víceletý strategický program Unie pro období 2004-2006, který byl následně použit také jako podklad pro jednoleté operační programy Rady připravované společně oběma předsednictvími v daném kalendářním roce (Váška, 2013: 45–46).

První Víceletý strategický program³⁷ měl být přijat k 1. prosinci 2003 a na jeho přípravě měly spolupracovat jednotlivé předsedající státy společně s Komisí, přičemž zahrnout měly i návrhy nově vytvořené Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy.³⁸ Ke stejnému datu měl být přijat i roční strategický program,³⁹ vytvořený společnými silami pouze dvou předsednických zemí, které však zohlední roční priority vzešlé z politického dialogu s Komisí.⁴⁰ Víceletý strategický program Rady EU byl realizován v letech 2004-2006 a byl určen šesti členským zemím, jež se předsednického mandátu ujaly v tomto pořadí: Irsko, Nizozemí, Lucembursko, Velká Británie, Rakousko a Německo. Tyto země se staly kolektivně odpovědnými za naplnění svých společně vytyčených priorit, kterých mělo být dosaženo do konce roku 2006. Tyto společné priority však měly reflektovat zájmy všech členských států Unie a nikoli jen šesti odpovědných za vypracování programu. Víceletému strategickému programu byla podřízena práce Rady, reflektovat oficiální postoje ER však nemusel. V případě několika konkrétních priorit dokonce stanovil časový harmonogram, aniž by však předjímal výsledek budoucích jednání.⁴¹

Z hlediska historické geneze však neměl tento koncept dlouhodobého trvání a brzy byl nahrazen předsednickým triem, které mělo kontinuitu ještě více prohloubit. Pro účely této práce je však zmíněný koncept nesmírně důležitý, neboť v jeho intencích se musely pohybovat priority irského předsednictví v roce 2004. V kterých konkrétních bodech determinoval irské priority, bude upřesněno ve druhé části práce.

2.2 Lisabonská novelizace – zásadní milník ve vývoji institutu předsednictví

Ihned na úvod je třeba připomenout, že ještě před lisabonskou novelizací, jež mění dosavadní praxi předsednictví zcela podstatným způsobem, byl vytvořen text Smlouvy o

---

³⁷ Originální znění: Multiannual strategic programme of the Council 2004-2006.

³⁸ Presidency Conclusions Seville European Council 21 and 22 June 2002: Annex II, Article 4.

³⁹ Originální znění: Annual operating programme.

⁴⁰ Presidency Conclusions Seville European Council 21 and 22 June 2002: Annex II, Article 5.

⁴¹ Council of the EU. *Multiannual strategic programme of the Council 2004-2006 prepared by the six Presidencies: Ireland, Netherlands, Luxembourg, United Kingdom, Austria and Finland*. 8. 12. 2003 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/misc/78355.pdf, 1. 3. 2014).

Ústavě pro Evropu.⁴² Ústavní smlouva měla přinést zatím nejvíce radikální změny v dosavadním vývoji institucionální struktury Unie. Tato smlouva měla ambici nahradit zakládající smlouvy ES a EU a smlouvy je pozměňující, tedy primární právo, které konsolidovala do jediného smluvního dokumentu. Její obsah však mezi členskými státy vyvolával celou řadu rozporuplných reakcí, a to ještě před samotným podpisem (Maršálková, 2011: 1–6). Do předsednictví se pokusila inkorporovat celou řadu dlouhodobých reformních návrhů, jejichž cílem bylo opět především posílit kontinuitu a oslabit národní charakter.⁴³ Dále se snažila vyřešit problematickou roli předsednictví v oblasti SZBP, která byla způsobována dosavadní praxí střídání předsednického mandátu po šesti měsících (Kaniok, 2008b: 34).

Předchůdkyně Lisabonské smlouvy měla za cíl v jediném (byť velice obsáhlém) dokumentu nastavit rozhodovací mechanismy v EU pro 21. století. Unii měla učinit schopnou hovořit jediným hlasem ke zbytku světa a uvolnit tak prostor pro řešení závažných problémů, jako je energetická závislost, globální nedostatek vody, imigrace či klimatické změny (Svoboda, 2012: 16). Jak bývá často uváděno, snaha opatřit EU jediným dokumentem narazila na odpor národních vlád. Následkem zamítavého stanoviska francouzského a nizozemského referenda bylo na zasedání ER v Bruselu ve dnech 16.–17. června 2005 rozhodnuto o zahájení období tzv. reflexe, během něhož měla probíhat diskuse o dalším osudu tohoto dokumentu, potažmo o budoucnosti celého integračního procesu a možné institucionální reformě EU (Fiala–Pitrová, 2009: 195–196).

Po neúspěchu projektu euroústavy přichází Lisabonská smlouva, která po mnoha peripetiích nakonec vstupuje v platnost k 1. prosinci roku 2009.⁴⁴ Obsah ústavní smlouvy však převzala v podstatě celý, až na několik kontroverzních ustanovení spíše okrajového významu. Její legislativně-technické nedostatky ale spíše rozmnožila rozdělením jednoho celistvého ústavního dokumentu na smlouvy dvě (Svoboda, 2012: 16).

---

⁴² Dále jen ústavní smlouva, evropská ústava či euroústava.

⁴³ V souvislosti s euroústavou byla vytvořena ojedinelá funkce ministra zahraničních věcí Unie, který společně se členskými státy vykonává oblast SZBP. V jeho gesci mělo být vedení politického dialogu se třetími stranami jménem celé Unie a vyjadřování jejich postojů na mezinárodních konferencích a na půdě různých mezinárodních organizací. Již v ústavní smlouvě bylo nastíněno vytvoření evropského útvaru pro vnější činnost (Smlouva o Ústavě pro Evropu: čl. III-296), který se později ujímá pod názvem Evropská služba pro vnější činnost.

⁴⁴ Lisabonská smlouva byla oficiálně podepsána 13. prosince 2007 na summitu v Lisabonu a bezprostředně po jejím podpisu byl zahájen proces ratifikace ve 27 členských zemích. I tato reformní smlouva byla paradoxně opět přijímána pod velkým časovým tlakem. Vyřešení mnoha otázek proto ponechala úmyslně nezodpovězeno, příp. jejich řešení delegovala na dokumenty nižší právní síly, které měly být přijaty až po jejím vstupu v platnost. Vzhledem k neúspěšnému referendu o přijetí Lisabonské smlouvy v Irsku se ratifikační proces v roce 2008 dokonce zastavil.

Na základě lisabonské novelizace se tak právním základem EU stává pozměněná Smlouva o Evropské unii, která si ponechává svůj název, a Smlouva o založení Evropského společenství přejmenovaná na Smlouvu o fungování Evropské unie, přičemž platí, že obě smlouvy mají stejnou právní sílu⁴⁵ (Boček, 2008: 11). Lisabonská smlouva je tedy založena na metodě novelizace stávajících smluv. Oficiálně je tvořena jen sedmi články, ty však obsahují více než 350 novelizačních ustanovení primárního práva, k nimž je připojeno ještě 13 protokolů a 65 deklarácí (Francová, 2008: 11). Lisabonská smlouva ruší dosavadní pilířovou strukturu, jež byla zavedena Maastrichtskou novelizací. Evropská unie je nástupkyní Společenství a jako takové je jí přiznána právní subjektivita.⁴⁶

Cílem reformní smlouvy je učinit z EU⁴⁷ transparentnější, efektivnější a demokratičtější uskupení. Lisabonská smlouva si klade za cíl zdokonalit právní základ tak, aby byla posílena akceschopnost EU. Ačkoli se jedná o pouhou revizi stávajících smluv a nikoli ústavní text, v praktické rovině přináší téměř totožné změny jako euroústava (Břicháček, 2008). Ustanovení Lisabonské smlouvy vztahující se k předsednictví představují podstatný zásah do úkolů, jež předsednictví tradičně vykonávalo, v důsledku čehož dochází k jeho celkové proměně. V souladu s reformním procesem by mělo dojít ke zlepšení stavu, kdy si státy s nesourodými cíly předávaly vedení Unie po šesti měsících. Proto budou členské státy rozděleny do skupin po třech tak, aby byla zachována větší kontinuita předsednictví pro osmnáctiměsíční období (Dušek, 2011: 78–79).

Lisabonská smlouva tedy přináší novou podobu předsednictví, ve které jsou po vzoru ústavní smlouvy zohledněny dlouhodobé reformní návrhy na posílení kontinuity a oslabení národního charakteru. Reforma institutu předsednictví měla být jedním z hlavních přínosů lisabonské novelizace a je předpokládáno, že nová podoba předsednictví napomůže lepšímu fungování EU. V kontextu realizace jistých ustanovení Lisabonské smlouvy však také vyvstaly domněnky o tom, jaké vztahy vzniknou mezi aktéry zahraniční politiky Unie. O potenciální rivalitě se diskutuje zejména v souvislosti s trojúhelníkem Stálý předseda ER – předseda EK – Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

---

⁴⁵ Pro úplnost je třeba uvést, že kromě těchto dvou smluv náleží do kategorie primárního práva také Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM), která rovněž zůstane v platnosti, ve znění změn provedených Lisabonskou smlouvou. EURATOM však bude mít nadále samostatnou právní subjektivitu po boku EU.

⁴⁶ SEU: čl. 48.

⁴⁷ Nyní již čítající 28 členských států.

2.3 Institut předsednictví po lisabonské novelizaci

Architekti lisabonského předsednictví se rozhodli opustit model jednolitého rotujícího předsednictví, které postrádalo dlouhodobě požadovanou kontinuitu. Vyměnili jej za plynulejší, leč funkčně a personálně roztržštěný model (Dostál, 2010). Lisabonská smlouva tak vytváří zajímavý systém pěti předsednictví vrcholných výkonných orgánů Unie, kterými jsou:

- I. Stálý předseda Evropské rady s mandátem dva a půl roku.
- II. Skupina tří členských států, které tvoří po dobu osmnácti měsíců předsednický tým.
- III. Jeden členský stát předsednického tria, který předsedá Radě EU po dobu šesti měsíců.
- IV. Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, který předsedá Radě ministrů zahraničních věcí a zároveň je místopředsedou Komise.
- V. Předseda Eurogroup volený na dva a půl roku (Šrein, 2009: 71).

2.3.1 Rada EU a předsednické trio

Jak již bylo zmíněno v úvodu, Rada reprezentuje zájmy vlád jednotlivých členských států. Její pravomoci se Lisabonskou smlouvou příliš nemodifikují, za nejdůležitější změnu lze označit způsob hlasování kvalifikovanou většinou.⁴⁸ Z hlediska strukturálních změn však Lisabonská smlouva přichází se zásadní proměnou, když dosavadní Radu pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC)⁴⁹ člení dle funkční logiky na dvě samostatné konfigurace, z nichž jednu tvoří ministři zahraničí (FAC)⁵⁰ a druhou ministři či státní tajemníci pro evropské záležitosti (GAC)⁵¹ (Váška, 2013: 49). Rotující předsednictví bude nadále předsedat všem konfiguracím Rady vyjma FAC, která bude rozhodovat o vnější činnosti Unie dle strategických směrů vymezených ER. GAC bude zajišťovat soudržnost prací jednotlivých formací Rady a společně s předsedou ER a Komisí připravovat zasedání ER (Palán, 2008: 42). GAC by se tedy ve smyslu Lisabonské smlouvy měla stát jakýmsi strážcem koherence práce jednotlivých formací Rady (včetně FAC) a svého druhu svorníkem mezi Radou a ER (Vláda ČR, 2010: 10–11).

---

⁴⁸ Tato změna se však explicitně nevztahuje k fungování předsednictví, a proto v této práci není podrobněji zmíněna.

⁴⁹ GAERC – General Affairs and External Relations Council, Rada pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy.

⁵⁰ FAC – Foreign Affairs Council, Rada pro zahraniční věci.

⁵¹ GAC – General Affairs Council, Rada pro obecné záležitosti.

Lisabonská smlouva tedy nadále zachovává rotační systém střídání předsednických zemí po šesti měsících, který je uplatňován v rámci jednotlivých složení Rady, včetně GAC.⁵² Z rotačního předsednictví je vyjmuta pouze FAC, které předsedá Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.⁵³ Zásadní otázkou, na kterou Lisabonská smlouva nepřináší jasnou odpověď, je vymezení vztahu mezi GAC a FAC, resp. mezi jejich předsedy. GAC totiž může celkem snadno zajišťovat soudržnost práce jednotlivých složení Rady, jimž předsedají ministři vlády předsednické země, jejichž činnost je prostřednictvím předsedy vlády koordinována. Jestliže je ale Vysoký představitel nezávislou funkcí, je třeba zajistit koordinaci mezi ním a předsedou GAC tak, aby GAC mohl skutečně plnit svou úlohu⁵⁴ (Vláda ČR, 2010: 11).

Co se týče organizace předsednictví v Radě EU, princip šestiměsíčního rotačního předsednictví je zasazen do kontextu osmnáctiměsíčních týmových předsednictví, nicméně jeho podstata je nadále zachována. Z rotace je však vyčleněno předsednictví ve dvou formacích, kde byl požadavek na větší kontinuitu řízení i reprezentace pocíťován nejnaléhavěji. Jedná se o ER, které lisabonská novelizace přináší status samostatného orgánu a již zmíněnou FAC. Z logiky rotačního předsednictví je vzhledem k faktu, že téměř polovina členských států není členem eurozóny, vyjmuta i Eurogroup. Nová „hybridní podoba“ předsednictví tedy kombinuje funkční (FAC, Eurogroup) a národní (ostatní formace) logiku (Váška, 2013: 50).

Ačkoli Eurogroup není regulérní formací Rady, Lisabonská smlouva akceptuje její roli coby skupiny de facto vykonávající úkoly původně připisované ECOFIN,⁵⁵ kde je rotující předsednictví nadále zachováno. V důsledku toho jsou významné ekonomické otázky v rámci unijní agendy nadále mimo dosah vlivu rotujícího předsednictví.⁵⁶ Přesto však hlavě státu či vládě předsedající země bylo ponecháno mnoho privilegií. ER pravidelně informuje o činnosti Rady, EP pak vždy na počátku a zakončení funkčního období předsednictví. Nadále také

---

⁵² SEU: čl. 16.

⁵³ SEU: čl. 18.

⁵⁴ Tento problém byl dořešen během švédského předsednictví v rámci jednání o změnách jednacího řádu Rady. Vysoký představitel při koncipování programu FAC přihlédl k programu předsednictví, resp. k osmnáctiměsíčnímu programu předsednického tria.

⁵⁵ The Economic and Financial Affairs Council – Rada pro hospodářské a finanční věci. Jedná se o jednu z formací Rady EU, již se účastní ministři financí a hospodářství členských států EU, Komise, Evropská centrální banka a dle potřeb také Evropská investiční banka. Rada ECOFIN zasedá zpravidla jedenkrát měsíčně v Bruselu (příp. i v Lucemburku), přičemž platí, že den před samotným zasedáním se schází Eurogroup tvořená členskými státy eurozóny.

⁵⁶ Council of the European Union. *Economic and Financial Affairs* (<http://www.consilium.europa.eu/policiesold/council-configurations/economic-and-financial-affairs>, 1. 3. 2014).

svolává zasedání představitelů vlád členských států. Ačkoli rotující předsednictví bylo upozaděno do role „náměstka“ stálého předsedy ER, současně s tím vzešel požadavek, aby stálý předseda ER, jemuž připadl úkol pořádat summity ER, takto konal v blízké kooperaci s předsedou či prezidentem předsedající země (Batory–Puetter, 2013 97–98).

Předsednictví je také nadále odpovědné za vedení diskusí, hledání kompromisu a zastupování názoru Rady vůči dalším institucím. Za zmínku stojí připomenutí, že objem práce se kvůli Lisabonské smlouvě dokonce navyšuje, jelikož se rozšířil počet oblastí, v nichž se legislativní akty projednávají procedurou spolurozhodování. Proto jsou kladeny větší nároky na spolupráci mezi Radou (resp. předsednictvím) a EP. Dochází tak k zásadnímu posunu v interinstitucionálních vztazích v oblasti legislativní a rozpočtové. Rada EU přichází o své dosavadní výsadní postavení při přijímání legislativních aktů a rozpočtu Unie. V těchto oblastech je naopak posílen EP, a to fakticky na úroveň Rady. EP má nyní legislativní a rozpočtovou funkci plnit na stejné úrovni s Radou (Syllová–Pítrová–Paldusová, 2010: 83), čímž byla posílena jeho role především v zákonodárné a s tím do jisté míry související kontrolní pravomoci (Vláda ČR, 2010: 18). Z výše uvedeného vyplývá, že vstoupením Lisabonské smlouvy v platnost se Rada bude muset více zaměřit na kooperaci s EP, čímž zároveň bude kladen ještě větší důraz na vyjednávací schopnosti předsednictví, zejm. při schvalování legislativy a přijímání rozpočtu.

Neformální zasedání Rady i pracovních skupin jsou nadále pořádány v zemi vykonávající rotující předsednictví, čímž zůstává zachována viditelnost předsednictví pro občany předsedajícího státu. Lisabonská smlouva také nikterak neohraničuje aktivity veřejné diplomacie spojené s výkonem předsednictví, což na první pohled může evokovat dojem, že publicita předsednické země nebyla nijak dotčena. Lisabonská smlouva zavedla do primárního práva předsednické trio, tedy formalizovanou spolupráci tří po sobě navazujících předsednictví, jejichž nejdůležitějším výstupem je vypracování společného programu. De facto však předsednická tria fungovala ještě před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Tento princip byl obsažen již ve smlouvě ústavní a došlo také k jeho realizaci, a to i přes skutečnost, že ústavní smlouva nebyla členskými státy ratifikována (Dostál, 2010).

Opět tedy praxe předsednictví předběhla právní kodifikaci. Předsednická tria v podobě, jak je známe dnes, fungují již od 1. ledna 2006, a to na základě rozhodnutí Rady EU.⁵⁷ Po přistoupení Bulharska a Rumunska 1. ledna 2007 bylo přijato nové rozhodnutí Rady,

---

⁵⁷ Rozhodnutí Rady 2005/902/ES, Euratom.

kteře dosavadní systém střídání zemí ve výkonu předsednictví rozšířil o tyto dva nové členy.⁵⁸ V souvislosti s posledním rozšířením Unie o Chorvatsko 1. července 2013 však žádné nové rozhodnutí přijato nebylo. Rada pouze konstatovala, že: „Rotující předsednictví bude nadále vykonáváno dle stávající podoby a zůstane tedy beze změny.“ Zároveň však deklarovala, že v roce 2017 dojde k přezkumu rozhodnutí z roku 2007.⁵⁹

Přistoupení nových zemí ve 21. století přeformovalo koncepci dosavadního modelu. Každé předsednické trio musí nově zahrnovat jednu nebo dvě země, které se k Unii připojily v roce 2004 a 2007, což má přispět k prohloubení vazeb mezi staršími a novými členskými zeměmi (Batory–Puetter, 2013: 97). Složení předsednických týmů dle Lisabonské smlouvy musí také reflektovat rozmanitost a zeměpisnou rovnováhu v Unii. V jednotlivých skupinách jsou proto rovnoměrně zastoupeny různé typy států – malé, neutrální, noví členové tak, aby bylo dosaženo rovnováhy (Pitrová–Kaniok, 2006: 195). Zde se ovšem dostáváme k tradičnímu unijnímu rozporu mezi efektivitou a legitimitou. Konkrétní předsednický stát má možnost prosadit své priority v rámci předsednického týmu, bude-li zastávat roli lídra ve skupině. Slovy Pavlína Janebové (2012): „Větší malý stát vytěží z členství v takové skupině více, než menší malý stát.“

Relevantní ustanovení Lisabonské smlouvy jsou poměrně vágní, obzvláště v oblastech vnitřní organizace a fungování týmového předsednictví. Stanoveno je pouze, že členové skupiny napomáhají aktuálnímu předsednictví ve všech závazcích vyplývajících ze společného programu. Jak by však předsednické trio mělo vnitřně kooperovat dosud není předmětem žádné literatury či průzkumu⁶⁰ (Batory–Puetter, 2013: 97–98).

Osmnáctiměsíční program je schvalován GAC jeden měsíc před zahájením mandátu prvního člena nastupující trojice. Půlroční program se pak musí pohybovat v intencích osmnáctiměsíčního, kterému je zcela podřízen. Dosavadní praxe však ukazuje, že nadřazenost víceletých programů je spíše přáním než realitou. Z pohledu členských zemí jsou víceleté strategické programy brány spíše jako omezení, ale jen formální. Obsah osmnáctiměsíčních programů bývá příliš obecný, proklamativní a pokrývá všechny oblasti evropské integrace. Na podobu tohoto programu má navíc zásadní vliv i EK a GS Rady, což zainteresovaným státům může komplikovat případné ztotožnění se s jeho obsahem (Kaniok, 2010: 35).

---

⁵⁸ Rozhodnutí Rady 2007/5/ES, Euratom.

⁵⁹ FACTSHEET. *Changes within the European Union as from 1 July 2013 related to the accession of Croatia* (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/genaff/137537.pdf, 20. 3. 2014).

⁶⁰ Doposud nejsou oficiálně vymezeny konkrétní institucionální postupy, dle nichž by koordinace v rámci tria měla probíhat. Postupy společného plánování trojky a míra zapojení jednotlivých úředníků také nejsou předmětem žádných smluvních dokumentů.

Možnosti nastupujícího předsednictví koncentrovat se na vlastní priority jsou tedy omezeny nezbytnou návazností na společný program a také akceptací dvou dalších členů tria a jejich priorit (Pitrová–Kaniok, 2006: 198). Klíčové příspěvky ve studiích rozhodovacího procesu v Radě a předsednictví vnímají jako podstatný rozkol požadavek na diverzitu národních zájmů, individuálního stylu vedení a přístupu k evropské integraci (na základě kterého členské státy k výkonu předsednictví často přistupují) na straně jedné a na straně druhé mírou kontinuity, která je vyžadována pro efektivní fungování Unie (Batory–Puetter, 2013: 99).

Předsednické trio předpokládá vzájemnou podporu a spolupráci při spravování předsednických mandátů a nabízí možnost alternativních konfigurací při výkonu předsednictví. Jisté oblasti agendy lze v rámci tria přenechat či dokonce vyměnit. Neexistuje-li v rámci tria synergie priorit, umožňuje přepouštění předsedání v dané oblasti. Je zde tedy možnost zbavit se témat, jejichž pokrytí by mohlo zejména malým státům způsobovat komplikace se zajištěním personálních kapacit (Dostál, 2010).

Formát trojky usiluje o zachování individuálního přístupu vedení zemí, zároveň jej však doplňuje o stimul užší spolupráce mezi třemi předsednictvími, čímž má být splněn požadavek posílení kontinuity. Z tohoto důvodu může být lisabonská novelizace ve vztahu k předsednictví vnímána jako snaha o nastavení rovnováhy mezi konzistencí a diverzitou. Ačkoli efektivita trojek je dosud empiricky neprokazatelná, zatím se její zavedení jeví jako prospěšné, a to zejména díky usnadnění spolupráce mezi vrcholnými představiteli národních států a předsedou ER, ačkoli vše se samozřejmě odvíjí od konkrétního předsednictví⁶¹ (Dinan, 2013: 1266).

V souvislosti s postlisabonským předsednictvím si můžeme položit otázku, zda bude model rotujícího předsednictví udržitelný i v budoucnu. Současná kombinace stálého předsedy ER a FAC a s tím i požadavek na uspořádání rotujícího předsednictví do formátu trojek oslabilo viditelnost jednotlivých předsednictví. Desmond Dinan (2013: 1257–1258) poukazuje na skutečnost, že „snížení potenciálu předsednictví se nejvíce projeví v oblasti unijní agendy a možnosti prosazení národních priorit.”

---

⁶¹ Za dosud nejméně konzistentní týmové předsednictví bývá uváděno trio ve složení: Francie, Česká republika a Švédsko. Tiskové zprávy ukazují, že zejména mezi českými a francouzskými úředníky docházelo k občasným otevřeným projevům nesouhlasu. Tato nepřátelská atmosféra byla důsledkem více faktorů, jež výrazně ovlivnily spolupráci uvnitř trojky. Jednalo se převážně o euroskeptické postoje českého prezidenta Václava Klause, samotný pád české vlády během výkonu předsednictví v Radě EU a v neposlední řadě také výrazné tendence Francie, která se jakožto největší členský stát Unie snažila předsednickému triu dominovat (Batory–Puetter, 2013: 101).

Z hlediska funkcí předsednictví je tedy předpokládáno, že dojde k oslabení funkce reprezentační (konkrétně na poli vnějších vztahů) a iniciační. Postlisabonský systém navíc vykazuje stupeň nejistoty ohledně budoucích dohod v rámci týmových předsednictví. Rotující předsednictví také přišlo o většinu svých privilegií v oblasti vnějších vztahů, což se v praktickém fungování může ukázat jako zásadní problém, neboť zapojení členských států je zásadní pro důvěryhodnost Unie na mezinárodní scéně (Grevi, 2011: 1). Model stálého předsednictví byl již upřednostněn ve třech případech (ER, FAC a Eurogroup), a to z důvodu, že v těchto dimenzích nebylo rotující předsednictví schopno zajistit požadovanou míru konzistence ve výstupech policy (Batory–Puetter, 2013: 107).

Ne všichni autoři se však s těmito argumenty ztotožňují. Je zde ještě druhá rovina pohledu na postlisabonské předsednictví, a to proud zcela opačný, který inovace Lisabonské smlouvy ve vztahu k předsednictví vnímá pozitivně. Např. Kaniok (2013) zastává takové stanovisko, že ačkoli Lisabonskou smlouvou došlo k omezení působnosti předsednictví pouze na Radu, jeho role není méně významná, neboť toto omezení ve výsledku znamená pro členský stát spíše výhodu nežli přítěž. Zastánci prvního proudu tak dle Kanioka (2013) vystihují realitu jen částečně a jejich pohled je zastíněn skeptickými názory. Spíše než skutečný vliv předsednictví hodnotí jeho mediální atraktivitu.

Zastánci středního proudu, např. (Batory–Puetter, 2013: 96) akceptují sníženou viditelnost i atraktivitu předsednictví, zároveň však dodávají, že tato skutečnost nemusí notně znamenat, že je předsednictví méně důležité pro realizaci jednotlivých politik Unie. Funkční rovina rotujícího předsednictví spočívající v provádění efektivní a legitimní správy v celkovém rozhodovacím systému Unie zůstává nadále silná a v současné osmadvacátce pravděpodobně ještě více nabývá na významu. Jako pádný argument pro zachování rotujícího předsednictví uvádějí autoři roli předsednictví jakožto klíčového nástroje pro zajištění zastoupení různorodosti členských zemí.

2.3.2 Institut stálého předsedy Evropské Rady

Evropská rada je významným politickým orgánem Unie, který dnes stojí na vrcholu jejího právního systému. Vznikla však na počátku sedmdesátých let z pravidelných schůzek nejvyšších představitelů členských zemí a její předsednictví bylo až do přijetí Lisabonské smlouvy odvozováno dle předsednictví Rady EU (Dušek, 2011: 117). Dlouhodobým paradoxem institucionální pozice ER byl rozpor mezi jejím silným faktickým vlivem a

slabým formálním ukotvením (Tomalová, 2013: 15). Teprve Lisabonská smlouva zařadila ER mezi standardní instituce EU a umístila ji přímo na vrchol unijní institucionální architektury.⁶²

Za nejvíce zásadní změnu, kterou Lisabonská smlouva zavedla, lze považovat zrušení rotačního předsednictví v ER a zavedení institutu jejího stálého předsednictví⁶³ (Janků–Janků, 2012: 55). Lisabonská smlouva zavádí tzv. dvojí předsednictví, tj. situaci, kdy v čele ER stojí její stálý předseda, zatímco jednotlivým formacím Rady (vyjma FAC) předsedají zástupci členského státu, který v daném období vykonává rotační předsednictví (Tomalová, 2013: 26). ER již nadále nepředstavuje prostor pro prezentaci národních států, v důsledku čehož již nenastane stav, kdy se jejího řízení ujala občasná slabá předsednictví členských států, jejichž podmínky pro výkon byly často nerovnoměrné. Docházelo tak k situacím, kdy se výkon jednotlivých předsedů výrazně odlišoval a summity ER byly někdy velmi špatně organizovány. Chyběla také kontinuita při přechodu jednoho předsednictví na druhé. Z těchto důvodů bylo předsednictví na počátku nového tisíciletí pověřeno institucionální reformou. Nová podoba garantuje kontinuitu a stálost v čele ER (Dinan, 2013: 1256–1257).

Snaha o vytvoření této nové funkce byla patrná zejména u velkých států v čele s Francií a Německem, které celkově usilovaly o posílení pozice ER. Návrh na zřízení funkce předsedy ER, který bude nejen reprezentantem Unie vůči vnějšímu světu, ale také výraznou autoritou, jež bude zajišťovat kontinuitu a koncepčnost v činnosti této vrcholné instituce se objevuje již v závěrech z Konventu v roce 2002.⁶⁴ Proti posílení ER se naopak stavěly EK, EP a také menší členské státy, které se obávaly zejména marginalizace svého vlivu. V dubnu 2003 se dokonce utvořila koalice sedmnácti menších členských zemí, které vytvoření stálého předsednictví rozhodně odmítly (Tomalová, 2013: 23–24), a to především ze strachu, že si tuto novou pozici monopolizují velké členské státy, v důsledku čehož malé země přijdou o vliv a viditelnost, která byla v souvislosti s příležitostným předsednictvím v ER patřičně zajištěna (Dinan, 2013: 1257).

Krom předsedání v ER patřilo k tradičním úkolům rotujícího předsednictví také příprava jednání ER a předkládání zpráv EP po každém zasedání ER. Zajišťovat kontinuitu uvnitř ER představuje nově definovaný úkol, nicméně před lisabonskou novelizací se jednalo

---

⁶² SEU: čl. 13.

⁶³ Jedná se o nejvíce medializovanou změnu týkající se nejen ER, ale pravděpodobně i celé Lisabonské smlouvy.

⁶⁴ Zde je třeba připomenout, že v původním českém překladu návrhu evropské ústavy se hovoří o „prezidentovi Evropské rady“. Nicméně v pozdějších textech a rovněž v překladu Lisabonské smlouvy je již použit správný termín „předseda Evropské rady“. Zde poukazuji na jistou záludnost v chápání významu stejných pojmů v různých jazycích a zemích. V České republice pojem prezident automaticky implikuje vůdčí osobnost, jež své pravomoci nesdílí s žádnou další osobou a rozhoduje zcela samostatně. Oproti tomu předseda, ačkoli může mít rozhodující vliv a odpovědnost – vždy rozhoduje v kolegiu (Šrein, 2009: 70).

o neformální úlohu rotujícího předsednictví (Dinan, 2013: 1259). Nová pozice předsedy ER byla zamýšlena tak, aby dostatečně zajistila dlouhodobost a stabilitu, koherenci a také viditelnost této vrcholné instituce (Howorth, 2011: 305).

Předpoklad, že stálý předseda bude schopen zajistit dostatečnou kontinuitu lépe oproti rotujícímu předsednictví je vysvětlován třemi argumenty, které vyznívají ve prospěch zavedení stálého předsednictví v ER. Za prvé, mandát dvou a půl let je považován za dostatečně dlouhou dobu pro jednání s oficiálními představiteli třetích zemí a také pro reprezentaci Unie na mezinárodní scéně. Za druhé, členským státům je nově umožněna volba stálého předsedy, což v minulosti neplatilo. V předlisabonském systému bylo předsednictví ER odvozováno od rotujícího předsednictví, tudíž v čele ER automaticky stanul prezident či premiér předsedající země. Ostatní členské státy neměly k dispozici jediný nástroj, který by tuto skutečnost mohl zvrátit. Nyní však mají možnost zvolit do čela ER takového jedince, v kterého alespoň většina vloží důvěru.⁶⁵ Stálý předseda se navíc svým povinnostem věnuje na plný úvazek, nikoli jako předsedové jednotlivých vlád, kteří 80 % svého času věnují problémům národní politiky. Díky tomu má také mnohem větší časové možnosti pro cestování a setkávání se s představiteli jednotlivých vlád, s nimiž může jednotlivé problémy diskutovat (European Union, 2011: 55–56).

Evropskou radu svolává její nový předseda, počet zasedání však zůstává neměnný (General Secretariat of the Council of the EU, 2009: 2). Zasedání ER je řízeno rovněž stálým předsedou ER a nadále se jej účastní hlavy jednotlivých členských států, resp. premiéři či prezidenti členských zemí. Zde je třeba zdůraznit, že hlava předsedající země již není první mezi rovnými, ale pouze jedním z mnoha účastníků zasedání ER (Dostál, 2012). Jako plnoprávný člen je přítomen i předseda EK a Vysoký představitel Unie.⁶⁶ Předseda ER je zodpovědný za přípravu, kontinuitu a dosažení kompromisu uvnitř ER. Po dobu jeho funkčního období mu není umožněno zastávat žádnou jinou pozici na národní úrovni (Dušek, 2011: 78). Stálý předseda ER také předává informace plenárnímu zasedání EP, a to po každém zasedání ER (Kasáková, 2013: 134)

V souvislosti s předlisabonským předsednictvím bylo často diskutováno, do jaké míry členské státy prosazovaly svoji agendu v ER nebo naopak dodržovaly normu neutrality. Vše se odvíjelo od vlivu předsednické země, její síle a přesvědčovacích schopností, jejím

---

⁶⁵ Předseda ER je volen samotnou ER na základě kvalifikované většiny, přičemž v úvahu připadá možnost jednoho znovuzvolení (SEU: čl. 15 odst. 5).

⁶⁶ SEU: čl. 15 odst. 2.

setrvávání na svých prioritách. Možnosti stálého předsedy ER jsou i při nejlepší možné konstelaci vždy limitované. Jeho pozice je ze své podstaty slabší než i ten nejméně vlivný členský stát, neboť nově ustanovený předseda ER postrádá výrazné pravomoci na poli exekutivy a jeho postavení lze charakterizovat jako „první mezi rovnými“⁶⁷, ale bez trofeje. Ocitá se tak v prostředí, obklopený národními vůdci, kterým se však rovnat nemůže, jelikož nedisponuje hlasovacím právem v ER. Za předsedu ho tedy označujeme jen z toho důvodu, že předsedá ER. Přestože představuje nejslabší platformu, z níž by mohly vzejít významné podněty, svoje kompetence může posílit podobně jako rotující předsednictví typu „honest broker“, které je tradičně odpovědné. Po formální stránce však nedisponuje žádnými pákami, jak shody uvnitř ER dosáhnout (Dinan, 2013: 1260).

Stálý předseda ER také zajišťuje vnější zastupování Unie v oblasti SZBP, ačkoli role Vysokého představitele je v této oblasti fakticky významnější a viditelnější. Předseda ER by se měl orientovat spíše na vnitřní záležitosti EU,⁶⁸ v oblasti SZBP jsou jeho kompetence omezeny právě ve prospěch Vysokého představitele (Janků–Janků, 2012: 165).

Mezi kandidáty na post stálého předsedy ER se zprvu objevovaly poměrně silné osobnosti, např. bývalý britský premiér Tony Blair (Tóth, 2012) či Jean-Claude Juncker (Howorth, 2012: 306). Na neformálním summitu konaném 19. listopadu 2009 v Bruselu však členské státy zvolily Hermana van Rompuye (Rada EU, 2009: 1). Tento belgický premiér proslul zejm. svými mistrnými schopnostmi ve vyjednávání kompromisů navzdory domácí komplikované politice Belgického království. Na druhou stranu se jednalo o osobnost méně známou, nekonfliktní a bez výrazných vůdčích rysů. Samotná volba tudíž byla vnímána jako volba kompromisního kandidáta, který neohrozí pozici velkých států a nebude představovat výraznou konkurenci pro jejich nejvyšší představitele⁶⁹ (Tomalová, 2013: 30–31). Herman Van Rompuy byl také kompromisním kandidátem Francie a Německa, což prokazuje, že tyto dvě velké členské země mají divergentní představy o dalším směřování Unie. Kdyby totiž sdílely konkrétní společné vize, zajisté by dokázaly nalézt společného silného kandidáta, který by je proaktivně prosazoval (Dinan, 2013: 1259).

Bez ohledu na charakteristiky a specifika jednotlivých zemí a jejich lídrů, stálý předseda ER by měl s „dekapitovaným“ předsednictvím upevňovat vazby a společně pracovat za účelem dosažení nejvyššího stupně institucionálního aparátu k efektivnímu fungování EU.

---

⁶⁷ Tzv. *primus inter pares*.

⁶⁸ Primárně na řízení jednání ER a zajišťování konsenzu mezi členskými státy.

⁶⁹ Proto si také Herman van Rompuy vysloužil přezdívku „Mr Nobody“ – tedy „Pan nikdo“ (Tóth, 2012).

Tyto vazby začíná předseda budovat s každým nastupujícím předsednictvím ještě před zahájením půlročního funkčního období. Spolupráce probíhá i v rámci předsednických trojic, které vypracovávají společný program v součinnosti s předsedou ER (Dinan, 2013: 1264).

2.3.3 Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

Funkce Vysokého zmocněnce pro SZBP byla zavedena již Amsterodamskou smlouvou, ale pověření k zastupování EU v oblasti SZBP stále náleželo předsednické zemi, které byl vysoký zmocněnec pouze nápomocen. Vést dialog se třetími stranami tak mohl jen na vyžádání předsednictví. V letech 1999-2009 tuto funkci zastával Javier Solana. Lisabonská smlouva nahradila vůdčí úlohu předsednictví v oblasti SZBP zřízením funkce Vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (Janků–Janků, 2012: 166). Vytvořením této nové pozice měly být eliminovány problémy vyplývající z vnějšího zastupování Unie pomyslnou trojkou tvořenou předsedajícím státem, Vysokým představitelem pro SZBP a komisařem pro vnější vztahy. Tento mechanismus se příliš neosvědčoval vzhledem k nevyjasněným kompetencím a často překrývajícím či dokonce protichůdným zájmům členů trojice. Problémem také bylo tak často zmiňované rotující předsednictví v FAC (Štěrba, 2008: 142–143).

Post Vysokého představitele v sobě tyto tři funkce integruje, díky čemuž má být zajištěna jednotná reprezentace a efektivnější působení Unie na mezinárodním poli.⁷⁰ Vysoký představitel se zároveň účastní jednání ER a stojí v čele Evropské obranné agentury (Janků–Janků, 2012: 165–166). Tato pozice překlenuje doposud dva striktně oddělené pilíře, v nichž se vnější politiky Unie vytvářely – Radu a Komisi. K propojení těchto dvou pilířů však nemůže dojít jen v nejvyšším patře, naopak. Spolupráce je vyžadována již od prvních návrhů dokumentů a akcí. Právě za tímto účelem byla Lisabonskou smlouvou primárně zřízena třetí nová instituce – Evropská služba pro vnější činnost⁷¹ (Weiss, 2013: 194–195).

Z názorného shrnutí všech úloh Vysokého představitele můžeme vyvodit, že jejich plnění je časově velmi náročné (Dostál, 2010). Vysoký představitel totiž fakticky nestíhá dva „kloubouky“,⁷² jak bývá často uváděno, ale hned tři. Touto personální unií tak fakticky došlo

⁷⁰ Jeho pravomoci a funkce jsou v SEU definovány dosti obsáhle a byly výrazně inspirovány pozicí ministra zahraničních věcí EU, která byla součástí neratifikované ústavní smlouvy.

⁷¹ Evropská služba pro vnější činnost je jednou z nejmladších institucí Evropské unie. Je třeba dodat, že se jedná o instituci *sui generis*, která je od hlavních orgánů EU oddělena. V rámci EU je ESVC vnímána jako nezbytnost a cílem jejího vytvoření je snaha, aby EU byla efektivnější, koherentnější a významná jako globální světový hráč (Kušlita 2012: 194).

⁷² Tzv. double-hatted.

k propojení Komise a Rady a k rozostření dosavadního rozdělení odpovědnosti za jednotlivé dimenze vnější činnosti Evropské unie mezi obě instituce (Váška, 2013: 50). Vysoký představitel Unie má zplnomocnění podávat legislativní návrhy a implementovat zahraniční politiky jménem Rady EU (Dušek, 2011: 78). Volen je kvalifikovanou většinou v ER se souhlasem předsedy Komise. Kandidát na tuto funkci se také musí podrobit diskusi na půdě EP. Ačkoli délka mandátu není smluvně zakotvena, platí, že funkční období je pětileté, jelikož mandát odvozujeme od funkčního období Komise⁷³ (Janků–Janků, 2012: 166).

První osobou na postu Vysokého představitele se po samotném zřízení v roce 2009 stala britská diplomatka Catherine Ashtonová. Její jmenování přineslo oproti výběru stálého předsedy ER více kontroverzí, které vycházely především z novinářské neznalosti náplně její dřívější pozice komisařky pro obchod,⁷⁴ avšak obecný závěr může být podobný jako v případě Hermana Van Rompuye, tudíž možnost, že si členské státy z nabízených alternativ zkrátka vybraly tu osobnost, která byla nejméně výrazná a tedy i kontroverzní (Dostál, 2010).

Nastavení harmonických vztahů s Vysokou představitelkou by mělo být pro předsedu ER mnohem jednodušší (ve srovnání s rotujícím předsednictvím), jelikož z institucionálního pohledu je tomuto úřadu nadřazen (Dinan, 2013: 1263). Je předpokládáno, že pokud se stálý předseda ER nechá primárně vést Vysokou představitelkou a ESVČ a zaměří se spíše na hledání konsensu a kompromisů uvnitř ER, bude jejich spolupráce efektivní. Bude-li však předseda ER v agendě zahraniční politiky příliš ambiciózní, mohla by nastat situace, kdy vnější reprezentace Unie bude složena z více aktérů, jejichž postoje a vize nebudou v souladu (Weiss, 2013: 202).

---

⁷³ Za povšimnutí stojí skutečnost, že Lisabonská smlouva nikterak neřeší situaci související s odvoláním Komise a následným postupem ohledně Vysokého představitele, který disponuje oproti jejím dalším členům také mandátem v Radě. Je otázkou, zda by se jeho odvolání vztahovalo pouze na místopředsednický post v Komisi či automaticky i na funkci Vysokého představitele (Kaniok, 2010: 21).

⁷⁴ Konkrétně se však jednalo o vnější obchod.

3 Analýza předlisabonského a postlisabonského předsednictví – případ Irska

Po shrnující genezi institutu předsednictví a představení reformních změn přinesených Lisabonskou smlouvou přecházíme do druhé části práce, jejíž první podkapitola je věnována pozici Irska v Evropské unii. Nastíněn bude postoj Irska k evropskému integračnímu procesu, což je důležité, neboť profilace Irska v Unii má vliv na výkon předsednictví v čele Rady EU. Zmíněna budou také předešlá irská předsednictví, která průběh těch budoucích (tj. předsednictví v roce 2004 a 2013) do jisté míry předurčují.

V závěrečných dvou podkapitolách již bude provedeno hodnocení dvou irských předsednictví, která lze z hlediska časového zasadit do kontextu lisabonské novelizace. Irské předsednictví v roce 2004 a 2013 budu posuzovat na základě typologie čtyř základních předsednických funkcí, která se pro hodnocení předsednictví užívá v převážné většině případů. Hodnocení se tedy bude primárně odvíjet od toho, jak irská předsednictví byla schopna naplnit administrativní a organizační, reprezentační, mediační a iniciační funkci. Zohledněn bude rovněž postoj Irska k výkonu předsednictví s ohledem na prosazování národních zájmů. Součástí hodnocení bude i technokratický rozměr předsednictví, zejména příprava na samotný výkon předsednictví. Zvýšená pozornost bude věnována těm dimenzím předsednictví, které prošly úpravou na základě lisabonské novelizace. Naopak stranou zůstane ponechán vliv předsednictví na národní politiku a také socializační rozměr předsednictví. Následné vyhodnocení míry naplnění jednotlivých funkcí je zcela subjektivní a není považováno za cíl této práce. Toto hodnocení má jen ukázat reálný dopad lisabonské novelizace na výkon předsednictví.

Ještě před započítím samotného hodnocení je třeba zdůraznit, že nelze objektivně rozlišovat výhradně dobrá a špatná předsednictví. Neexistují totiž žádná objektivně daná kritéria hodnocení předsednického mandátu, na čemž se shoduje převážná většina všech autorů věnujících se tématu předsednictví v Radě EU. I přesto je však možné porovnat alespoň některé dílčí aspekty výkonu předsednictví a stanovit základní předpoklady úspěchu (Kaniok, 2008b: 108–109).

Při hodnocení nesmíme opomenout, že úspěch konkrétního předsednictví je odvislý od mnoha okolností, jež daný předsednický stát ne vždy může ovlivnit. Výkon předsednictví tak může narušit celá řada faktorů spočívajících především ve vnitřních a vnějších podmínkách. Mezi vnější faktory lze zařadit aktuální politickou a ekonomickou situaci Unie a momentální

náladu, jež v osmadvacítce panuje (Janebová, 2012). Většina autorů však přikládá větší význam faktorům vnitřním. Proto je pro hlavu každého předsednického státu důležité mít domácí politickou situaci zcela pod kontrolou.⁷⁵ Navíc je třeba vzít na vědomí možnost, že průběh předsednictví bude radikálně narušen neočekávanou zahraničně-politickou událostí, což hodnocení ještě více ztěžuje (Kaniok, 2008a: 28).

3.1 Irsko a evropský integrační proces

Irsko bývá označováno za malou zemi, neboť irská populace nepřevyšuje počet čtyř a půl milionu obyvatel. Svoji územní velikost však patřičně vyvažuje vlivem, jenž je mu z globálního pohledu přisuzován.⁷⁶ Irsko bývá v souvislosti s EU uváděno za jeden z úspěšných případů evropské integrace, kdy členství napomohlo dané zemi nastartovat ekonomický rozmach a výrazně tak přispělo k růstu životní úrovně obyvatel. Zároveň bývá Irsko dáváno za příkladný důkaz toho, že ani malá periferní země nemusí přistoupením ztratit svoji identitu a své zájmy může být schopna obhájit i na evropské úrovni (Šlosarčík, 2007: 177).

Irsko nepatří k základní šestici zemí, jež stály u samotného zrodu evropského integračního procesu. Do ES vstoupilo až v roce 1973 v rámci první vlny rozšíření. Myšlenka vstupu měla poměrně širokou podporu obyvatelstva, a to zejména díky častému uvádění dvou hlavních argumentů, jež měly myšlenku integrace podpořit. Jednalo se o ekonomickou provázanost s Velkou Británií a podporu irského zemědělství v rámci Společné zemědělské politiky (SZP)⁷⁷ (Šlosarčík, 2007: 178). Vstup Irska do ES tak potvrdila v květnu 1972 výrazná většina obyvatel⁷⁸ v konaném referendu a Irská republika se stala jejím členem k 1. lednu 1973 společně s Velkou Británií a Dánskem.⁷⁹ V souvislosti se vstupem bylo také diskutováno, čím tato ekonomicky slabá, a co se obrany týče neutrální země, může Unii přispět.⁸⁰

---

⁷⁵ Občané ČR si při čtení těchto řádků jistě vzpomenou na průběh českého předsednictví v Radě EU v první polovině roku 2009.

⁷⁶ European Commission. *Ireland's impact on the European Union* (http://ec.europa.eu/ireland/ireland_in_the_eu/impact_of_ireland_on_eu/index_en.htm#1, 1. 3. 2014).

⁷⁷ Ve větší míře však byl vstup do ES podnícen čistě racionální kalkulací, která vycházela z přímé závislosti obchodních vztahů na Velké Británii (Fiala–Pitrová, 2009: 101).

⁷⁸ Referendum o přistoupení proběhlo v Irsku 10. května 1972 a zúčastnilo se jej 70 % obyvatel, přičemž 83 % (tedy výrazná většina) hlasovala pro vstup do ES. Záporné stanovisko tak zastávalo pouze 17 % všech zúčastněných.

⁷⁹ Europeum (2000). *Evropská referenda* (<http://www.europeum.org/doc/obrazky/cislo2/tablibansky.htm>, 1. 3. 2014).

⁸⁰ European Commission. *Ireland's influence on the European Union* (http://ec.europa.eu/ireland/ireland_in_the_eu/impact_of_ireland_on_eu/index_en.htm#1, 1. 3. 2014).

Od počátku vstupu pramenila nevýhoda Irska z jeho geografické izolace od ostatních malých členských zemí, které mohly představovat přirozené spojence v Radě (Laffan, 2008: 3) Pro Irsko, nový členský stát, bylo mimořádně důležité zejména první předsednictví, jehož úspěšným zvládnutím v podstatě skončilo „nováčkovské“ období Irska ve strukturách ES (Šlosarčík, 2007: 178–180). Dnes je již Irsko považováno za moderní, vyspělou evropskou zemi orientovanou na obchod. Rovněž v čerpání strukturálních fondů EU se jeví jako úspěšné (Rivza–Cingule–Latviete, 2010: 116). Ve vztahu k předsednictví v Radě EU se ukazuje být zkušeným a schopným vyjednavatelem, alespoň vycházíme-li z předešlých irských výkonů v čele Rady. Všechna dosavadní irská předsednictví byla totiž spojena s nemalými úspěchy.

Historicky první irské předsednictví, které se konalo od ledna do června 1975, proslulo především díky ustavujícímu zasedání ER v Dublinu. Za irského předsednictví v roce 1979 (červenec–prosinec) byly konány první přímé volby do Evropského parlamentu a byl také založen významný Evropský měnový systém. Předsednictví v roce 1984 (červenec–prosinec) zase výrazně přispělo k přijetí JEA. Podepsána byla také důležitá dohoda o obchodní a hospodářské spolupráci s Čínou.⁸¹

V roce 1990 (leden–červen) Irsko jakožto reprezentant Unie na poli vnějších vztahů adekvátně reagovalo na historické znovusjednocení Německa. Během tohoto předsednictví se v Dublinu uskutečnily dva důležité summity, na kterých byl přijat jednotný postup vůči zemím střední a východní Evropy. Podepsána byla Dublinská úmluva na zpracování žádostí o azyl v EU, později známá jako Dublinské nařízení. Během Irského předsednictví v roce 1996 (červenec–prosinec) byly dohodnuty klíčové otázky ohledně zavedení eura včetně právního rámce - Paktu růstu a stability a nového mechanismu směnných kurzů (Barry, 2013: 2). Ve všech těchto případech se Irsko jakožto předsednický stát vyznačovalo efektivitou, které bylo mj. dosaženo kombinací velikosti této země, socializací a sdílením evropských norem (Laffan, 2003: 7).

Irsko tedy předsedalo Radě EU již sedmkrát. V průběhu let se profilovalo jako malý členský stát založený na komunitární metodě, který se distancuje od krajních pozic Velké Británie a podporuje budování Unie jakožto společenství národů a občanů (Laffan, 2003: 7). Vliv Velké Británie na Irsko je však dodnes značný, a to nejen v obchodních vztazích. Británie pronikla i do oblasti tištěných médií, skrze která často medializuje svoji vizi o směřování evropské integrace (Laffan, 2008: 3).

---

⁸¹ eu2013.ie. *Previous Irish Presidencies* (<http://www.eu2013.ie/ireland-and-the-presidency/about-the-presidency/previousirishpresidencies/>, 1. 3. 2014).

Postoje irských občanů ve vztahu k Unii nejsou pochopitelně jednotné, podobně jako ve všech členských státech EU. Naopak, jsou rozdílné a značně komplikované. Na základě většiny výsledků průzkumů Eurobarometr však vidíme, že se Irsko může pyšnit jednou z nejvyšších podpor EU, zejména ve srovnání se staršími členskými státy. I v období ekonomické krize tento stav nadále přetrvává (Barry, 2013: 5). Za občany Unie se považuje 67 % Irů, což lze považovat za lehký nadprůměr ve srovnání s 59% evropským průměrem.⁸² Ze statistik z roku 2013 také vyplývá, že výhradně pozitivní vizi Unie sdílí 40 % irských respondentů. Jedná se o mírný nárůst oproti předešlému roku, kdy pozitivně vnímalo Unii 36 % Irů.⁸³

Nicméně je zde i druhá strana mince vztahu Irska k EU, kdy veřejná diskuse o evropských otázkách vyvolává u Irů nemalé znepokojení, obzvláště jedná-li se o otázky přenosu státní suverenity na úroveň nadnárodní.⁸⁴ Irská republika také není součástí Schengenského prostoru a specifickou výjimku si vyjednala i v oblasti harmonizace azylové, vízové a imigrační politiky (Peers cit. dle Šlosarčík, 2007: 213–214). Zcela specifický přístup byl vyžadován v souvislosti s irskou neutralitou, která je zakotvena v irské ústavě a také v předpisech EU. Skrze předsednictví tak má Irsko ojedinělou možnost ovlivňovat ostatní členské země, z nichž převážná většina je součástí NATO. Od roku 1992 mohla být oblast SZBP ve spojitosti s předsednictvím efektivním prostředkem, jak irské postoje a mírová řešení prezentovat na mezinárodním poli.⁸⁵

Od roku 1972 bylo na irské půdě konáno celkem devět referend ohledně evropských záležitostí. V počátečním referendu o vstupu do ES se pozitivně⁸⁶ vyjádřilo 83 % hlasujících. Další referenda již tak suverénní nebyla. Zejména v posledních letech (2001 a 2008) dvě referenda skončila zamítavým stanoviskem vůči EU a jejich konání se muselo následně opakovat. Kampaně během těchto referend zdůraznily mnohé negativní aspekty vnímání EU. Unie byla prezentována jako matoucí, byrokratický stroj bez vztahu k hodnotám a zájmům občanů malých členských zemí. Tato dvě zamítavá stanoviska do jisté míry poškodila

---

⁸² Standard Eurobarometr 80. *EU citizenship* (http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb80/eb80_fact_ie_en.pdf, 1. 3. 2014).

⁸³ Standard Eurobarometr 80. *National report Ireland. Autumn 2013* (http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb80/eb80_ie_ie_nat.pdf, 1. 3. 2014).

⁸⁴ Existuje i několik výjimek z irského zapojení do evropského integračního procesu. V oblasti vnitřního trhu si Irsko obhájilo požadavek alespoň základních znalostí irštiny pro stálé univerzitní pracovníky nebo zvýhodněné zacházení s benzinem pocházejícím z irských rafinérií.

⁸⁵ European Commission. *Ireland's influence on the European Union* (http://ec.europa.eu/ireland/ireland_in_the_eu/impact_of_ireland_on_eu/index_en.htm#1, 1. 3. 2014).

⁸⁶ Ve smyslu proevropsky.

postavení Irska v EU, ale pozitivní výsledky druhého referenda o Lisabonské smlouvě v květnu 2012 a úspěšné přijetí Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě v HMU již reputaci Irska v EU částečně napravily (Barry, 2013: 4). I tak však mohla irská vláda své poslední předsednictví pojmout jako příležitost k obnovení statusu Irska coby věrné členské země.

Od Irska lze očekávat úspěšné předsedání v Radě EU, a to nejen díky intenzivní přípravě a bohatým zkušenostem s výkonem této funkce, ale také díky exkluzivnímu renomé irských úředníků a diplomatů. Ti jsou považováni za velmi kvalifikované vyjednavče, což je mj. dáno četnými zkušenostmi při řešení krizí a konfliktů v souvislosti s irskou neutralitou.⁸⁷ Tito úředníci představují operační jádro předsednictví. Během dosavadního působení v Unii si již osvojili „ Bruselská pravidla hry“ a získali ucelené povědomí o postojích jednotlivých členských států, což představuje nesmírně cenné zdroje zejména pro plnění funkce vyjednavče. Irští úředníci vždy vykazovali vysokou míru profesionality a koležičtosti (Laffan, 2003: 7–8).

3.2 Irské předsednictví v roce 2004 (před lisabonskou novelizací)

Šesté irské předsednictví trávající od ledna do července 2004 bylo posledním mandátem vykonaným v rámci EU s patnácti členskými státy (Kaniok, 2008a: 29). Irské předsednictví bylo po dobu celého funkčního období pod vedením předsedy vlády Bertieho Aherna,^{88,89} který byl již deset let oficiálním lídrem politické strany Fianna Fáil.⁹⁰ Dalšími klíčovými aktéry byli Brian Cowen (ministr zahraničních věcí), vicepremiérka Mary Harney (současně i ministryně pro podnikání, obchod a zaměstnanost), Charlie Mc Creevy (ministr financí) a Dick Roche (ministr pro evropské záležitosti).⁹¹ Irsko se předsednictví ujalo po Itálii, které se nepodařilo dojednat podobu ústavní smlouvy. Tento náročný úkol byl postoupen irskému předsednictví, které tak v čele Rady EU stálo v klíčový historický okamžik.

Zajímavé byly zejména vnější okolnosti irského mandátu, kdy Irsko muselo souběžně řešit několik komplikovaných situací. Během irského předsednictví měly proběhnout volby do

---

⁸⁷ European Commission. *Ireland's influence on the European Union* (http://ec.europa.eu/ireland/ireland_in_the_eu/impact_of_ireland_on_eu/index_en.htm#1, 1. 3. 2014).

⁸⁸ Bertie Ahern měl již v této době letité politické zkušenosti s výkonem mnoha důležitých úřadů a jeho dosavadní politická kariéra vykazovala poměrně slibné výsledky. Do nejvyšší ministerské pozice (Taoiseach) byl zvolen dokonce třikrát po sobě, díky čemuž tuto funkci zastával v letech 1997–2008.

⁸⁹ Parties and Elections in Europe. *Ireland* (<http://www.parties-and-elections.eu/ireland1.html>, 20. 30. 2014).

⁹⁰ Fianna Fáil. *Bertie Ahern* (<http://www.fiannafail.ie/content/pages/bertie-ahern/>, 20. 3. 2014).

⁹¹ Podstatnou roli sehráli také irští úředníci a diplomaté, kteří jsou považováni za mistrné vyjednavče.

EP, současně s tím také vypršel mandát Prodiho Komise, a tak byla očekávána volba nového předsedy EK. Plánováno bylo také historicky největší rozšíření Unie o deset nových členů. Bertie Ahern byl velmi zkušeným politikem a úspěch irského předsednictví měl být jeho diplomatickým triumfem (Rees, 2005: 55).

3.2.1 Funkce administrativní a organizační

Těžiště administrativní a organizační funkce spočívá zejména v kvalitní přípravě jednání na všech úrovních Rady a také v efektivním řízení jednání. Na termín irského předsednictví bylo naplánováno konání dvou oficiálních zasedání ER, a to ve dnech 25. – 26. března a 17. – 18. června,⁹² jejichž organizaci, průběh i předsedání mělo Irsko patřičně zajistit. Irští úředníci se na výkon předsednictví začali připravovat s předstihem – již tři roky před oficiálním zahájením předsednictví, tedy v roce 2001, kdy byly pod záštitou ministerstva zahraničních věcí ustanoveny dva nové meziresortní výbory – logistický a politický výbor (Laffan, 2003: 28). Veškeré přípravy byly řízeny centrálně ministerstvem zahraničních věcí v úzké spolupráci s předsedou vlády a také Stálým zastoupením v Bruselu (SZ), které pro irské předsednictví představovalo významnou oporu. Proto také Irsko po dobu předsedání kapacity SZ zdvojnásobilo (Quaglia–Moxon-Browne, 2006: 352).

Kabinetní podvýbor pro evropské záležitosti pravidelně aktualizoval jednotlivá data potřebná k řádné přípravě. V pozdější fázi přípravy se zaměřil na vytyčení jednotlivých priorit Irska. V rámci administrativní funkce lze také podotknout, že irští úředníci pečlivě vypracovali program jednotlivých jednání, který zahrnoval i nečlenské a nově přistupující země (Laffan, 2003: 28).

Z organizačního hlediska představovalo plánované rozšíření Unie o deset nových členských zemí k 1. květnu 2004 velkou výzvu. Ani v tomto případě irské předsednictví situaci nepodcenilo a v rámci příprav na předsednictví zohlednilo také požadavek hladkého přechodu nových členských států a jejich začlenění do unijních struktur. Ministerstvo zahraničních věcí dokonce zorganizovalo seminář, který byl určen ministrům zahraničních věcí nových členských zemí a jejich náměstkům (Laffan, 2003: 30). Celkové finanční náklady irského předsednictví v roce 2004 byly vyčísleny na 110 milionů € (Donoghuea, 2013).

V kontextu předlisabonského systému byly velké požadavky kladeny především na předsedu vlády Bertieho Aherna, který v organizační rovině zodpovídal za hladký průběh summitů. Z dostupných informací (zejm. mediálních zpravodajství) nebyla registrována žádná

---

⁹² European Council. *Conclusions from 2014 to 2003* (<http://www.european-council.europa.eu/councilmeetings/conclusions>, 1. 3. 2014).

závažná pochybení během průběhu summitů. Z hlediska administrativní a organizační funkce nelze irskému předsednictví vytknout žádnou závažnou chybu, naopak. Zejména dostatečná příprava, centrální organizace a spolupráce se SZ předurčila úspěch irského administrativního zázemí.

3.2.2 Funkce iniciační

Již v první části této práce⁹³ bylo předesláno, že se Irsko stane první zemí, která své programové priority bude korigovat dle Víceletého strategického programu Rady EU na období 2004-2006.⁹⁴ Ten zahrnoval tři hlavní horizontální témata, kterými byla: podoba evropské ústavy a její následná implementace, úspěšná integrace nových členských zemí, podpora přístupových jednání s nečlenskými zeměmi a schválení finanční perspektivy na léta 2007-2013. Víceletý program zahrnoval také časový harmonogram těch nejdůležitějších milníků. Z této perspektivy se na irské předsednictví vztahovalo: rozhodnutí ER o dalších krocích v přístupovém jednání s Chorvatskem (červen 2004), revize Lisabonské strategie, dokončení programu z Tampere a jeho vyhodnocení (2004), stabilizační a asociační dohody včetně zemí Balkánu či zřízení obranné agentury (2004).⁹⁵

Jak již bylo uvedeno, přijetí konceptu víceletých strategických programů souběžně předpokládalo i vypracování ročních operačních programů, a to vždy ve spolupráci dvou předsedajících států a na základě dialogu s Komisí. Pracovní program na kalendářní rok vypracovalo Irsko ve spolupráci s Nizozemskem, které mělo po Irsku převzít předsednický mandát.⁹⁶ Jako společné irsko-nizozemské priority byly identifikovány: mezivládní konference a institucionální reforma, úspěšné rozšíření Unie o nové členské země, budoucí finanční perspektiva a rozvoj současné politiky v oblastech Lisabonské strategie, programu z Tampere (v oblasti JaV) a zahraniční politiky EU (Laffan, 2003: 28).

Přijetí Víceletého programu a souběžně s ním i vypracování Operačního programu Rady zcela logicky zapříčinilo omezení irských možností nastolit vlastní (byť i podstatně odlišnou) agendu. Patrně i z tohoto důvodu byly za hlavní irské priority stanoveny: úspěšné dokončení rozšíření o deset nových členů, Lisabonská strategie, Bezpečnější unie a

---

⁹³ V rámci geneze institutu předsednictví.

⁹⁴ Dále jen Víceletý program.

⁹⁵ Council of the EU. *Multiannual strategic programme of the Council 2004-2006 prepared by the six Presidencies: Ireland, Netherlands, Luxembourg, United Kingdom, Austria and Finland*. 8. 12. 2003 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/misc/78355.pdf, 1. 3. 2014).

⁹⁶ Euroskop. *Irské předsednictví v EU (1. 1. 2004 – 30. 6. 2004)* (http://www.euroskop.cz/gallery/6/1855-list_irsko.pdf, 1. 3. 2014).

v neposlední řadě také Unie ve vztahu ke třetím zemím.⁹⁷ V důsledku politické praxe předsednictví bylo mnoho položek agendy převzato po předchozím italském předsednictví.

Název půlročního programu irského předsednictví zní: *Evropané – pracujme společně*⁹⁸, což má evokovat potřebné úsilí k dosažení společných cílů, kterými jsou v souladu s víceletým i ročním operačním programem: posílení svobody a bezpečnosti v EU tak, aby se občané Unie mohli v tomto prostoru neomezeně pohybovat. Finálním cílem společné snahy má být celosvětové oživení ekonomiky. V evropském prostoru dojde k vytvoření takového prostředí, které bude podněcovat vznik nových a lepších pracovních míst.⁹⁹ Prioritní je spolupráce v oblasti hospodářského růstu, přičemž důraz je primárně kladen na Lisabonskou strategii, dle níž se má Evropa stát nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou v globálním měřítku.¹⁰⁰

Jako další prioritu si Irsko stanovilo úspěšné rozšíření Unie o deset nových států a jejich plné začlenění do unijních struktur. Integrace deseti nových zemí a zajištění, aby Rada i nadále efektivně fungovala, bylo považováno za jednu z nejdůležitějších priorit.¹⁰¹ Třetím prioritním cílem Irska se stala „bezpečnější Unie“. Irsko si předeslalo pokročit v opatřeních, která byla stanovena v Amsterodamské smlouvě a na zasedání ER v Tampere v prosinci 1999. Důraz klade zejména na opatření směřující k boji proti drogám, organizovanému zločinu, ilegálnímu přistěhovalectví a obchodu s lidmi. Závěrečnou prioritu představuje globální angažovanost Unie ve světě. Dle Irska by Unie měla více podporovat úsilí o spravedlivější, mírový a bezpečný svět. Více by měla podporovat hodnoty jako demokracie, právní řád, lidská práva apod. Ze všech irských priorit se tato jeví jako nejvíce obecná, proto také Irsko upřesnilo, že dané hodnoty může Unie nejlépe vyjádřit podporou Charty OSN.¹⁰²

Podíváme-li se na tyto vymezené body, již na první pohled je zcela evidentní, že si jednotlivé prioritní oblasti v zásadě neodporují a jejich cíle jsou mnohdy totožné. Je tedy patrné, že se irská vláda ještě před zahájením samotného předsednictví rozhodla navázat na předchozí léta v čele Rady a zopakovat tak solidní, ale nikterak ambiciózní předsednictví,

---

⁹⁷ Euroskop. *Základní priority irského předsednictví* (<https://www.euroskop.cz/9033/sekce/predsednictvi-v-rade-eu/>, 1. 3. 2014).

⁹⁸ Oficiální název: „*Europeans - Working Together*“.

⁹⁹ Address by the Taoiseach, Mr. Bertie Ahern, T.D., to the European Parliament (abridged). „*Europeans - Working Together*“ 14. 1. 2004 (<http://www.ego4u.com/en/read-on/countries/ireland/eu2004>, 1. 3. 2014).

¹⁰⁰ Euroskop. *Irské předsednictví v EU (1. 1. 2004 – 30. 6. 2004)* (http://www.euroskop.cz/gallery/6/1855-list_irsko.pdf, 1. 3. 2014).

¹⁰¹ Address by the Taoiseach, Mr. Bertie Ahern, T.D., to the European Parliament (abridged). „*Europeans - Working Together*“ 14. 1. 2004 (<http://www.ego4u.com/en/read-on/countries/ireland/eu2004>, 1. 3. 2014).

¹⁰² Euroskop. *Irské předsednictví v EU (1. 1. 2004 – 30. 6. 2004)* (http://www.euroskop.cz/gallery/6/1855-list_irsko.pdf, 1. 3. 2014).

kteře by se snařilo nastolit radikálně odlišnou agendu navzdory unijnímu diskurzu. Přesto se však objevily i jisté návrhy, které nebyly součástí oficiálního pracovního programu. Ministr komunikací Dermot Ahern¹⁰³ považoval za klíčovou prioritu dostupnost vysokorychlostních internetových služeb ve všech státech Unie, které navíc budou cenově dostupné. Rozšíření širokopásmového připojení mělo být jedním z hlavních bodů projednávaných na zasedání ER. Dle ministra by státy, jejichž trhy budou vykazovat známky selhání, měly umožnit přístup konkurenčním dodavatelům.¹⁰⁴

Na poli vnějších vztahů Irsko deklarovalo, že podpoří program rozšiřování Unie. Bulharsko a Rumunsko se tak ocitlo na seznamu irských priorit. Cílem bylo uzavřít přístupová jednání do konce roku 2004. Nebývalé podpory se dostalo i Turecku, jehož úsilí o naplnění nezbytných kritérií, aby ER mohla v prosinci 2004 rozhodnout o zahájení přístupových jednání, bylo vítáno. V rámci rozšíření Unie bylo předpokládáno přistoupení Kypru, což sebou přinášelo také prostor pro komplexní řešení řecko-tureckého sporu.¹⁰⁵

Co se týče naplnění jednotlivých priorit, za zcela zásadní byla považována Lisabonská strategie, která současně reflektovala irské ekonomické zájmy. Nicméně průběh březnového summitu byl zastíněn bombovými útoky v Madridu, na které musela Unie adekvátně reagovat, což se promítlo i do přijatých závěrů. Do projednávané agendy tak byla začleněna také tematika boje proti terorismu. V prvé řadě ER přijala Deklaraci o boji proti terorismu, a to v časovém horizontu „pouhých“ dvou týdnů od útoků v Madridu. Na podobě této deklarace spolupracovalo irské předsednictví s Komisí a GS Rady.¹⁰⁶

Během irského předsednictví také došlo ke schválení Akčního plánu pro finanční služby (FSAP), Evropské karty zdravotního pojištění a také dalších právních předpisů vztahujících se zejména k mobilitě občanů, podniků a služeb (Rees, 2005: 57). FSAP představuje pro irské finanční služby příležitost, jak proniknout na evropské trhy a rozšířit tak svoji klientskou základnu (Tiernan–Stapleton, 2004). Irsku se také podařilo učinit pokrok v diskusi o finanční perspektivě na léta 2007-2013. Se členskými státy byly zahájeny konzultace, jejichž cílem bylo identifikování klíčových bodů. Došlo tak k mnoha rozporům mezi členskými státy, přičemž největší kontroverze vyvolal návrh na všeobecný korekční

---

¹⁰³ Není v žádném příbuzenském vztahu k ministerskému předsedovi Bertiemu Ahernovi.

¹⁰⁴ New Media Age. *European Council to push broadband under Irish lead* (<http://www.highbeam.com/doc/1G1-112592308.html>, 1. 3. 2014).

¹⁰⁵ Pokud by se Irsku podařilo urovnat kyperský spor, mohl by se k 1. květnu 2004 stát členem EU celý sjednocený poloostrov. Irsko za tímto účelem otevřeně podporovalo úsilí generálního tajemníka OSN, ale i dalších potenciálních stran, které by umožnily vstup jednotného Kypru.

¹⁰⁶ OSCE. *Irish Presidency of the European Union* (<http://www.osce.org/cpc/34131?download=true>, 1. 3. 2014).

mechanismus, rušící exkluzivitu britského rabatu. Rada nakonec oznámila, že se návrhem finanční perspektivy bude zabývat až v září (Krutílek–Kuchyňková, 2006: 10).

Pokrok byl učiněn také v oblasti spravedlnosti vnitřních věcí a bezpečnosti. Pod vedením Michaela Mc Dowella¹⁰⁷ byla přijata nová směrnice o azylovém řízení (Rees, 2005: 57). Mc Dowell se v této záležitosti velmi angažoval, v Dublinu se dokonce uskutečnilo několik schůzek s Vysokým komisařem OSN pro uprchlíky, a to ještě před oficiálním zahájením irského předsednictví. Diskutovány byly kroky, jež by měla Unie učinit pro vytvoření společného azylového systému.^{108, 109} V souvislosti s rozšiřováním Unie řídilo Irsko jednání s dalšími potenciálními kandidáty, konkrétně s Bulharskem a Rumunskem. Došlo také k otevření přístupových jednání s Chorvatskem a Tureckem.¹¹⁰

3.2.4 Funkce mediační

Irské předsednictví zdědilo po předchozím italském předsednictví dokončení podoby návrhu ústavní smlouvy. Irsko coby předsedající stát však mělo při jednání o ústavní smlouvě ve srovnání s Itálií dvě nezanedbatelné výhody. Za prvé, méně kontroverzní styl vyjednávání Bertieho Aherna, který se spíše než na svůj mediální obraz a vtipnost bonmotů zaměřil na neveřejná bilaterální jednání s jednotlivými členskými státy. Dokonce absolvoval i tzv. „Tour de Capiteles” po hlavních městech klíčových států EU. Další výhodou Irska pak byl jeho obraz coby malé členské země, která se tedy nebude pokoušet prosazovat posílení pozic velkých států ve strukturách EU (Šlosarčík, 2007: 182).

Bertie Ahern záměrně zvolil zdrženlivý přístup, čímž se snažil minimalizovat očekávání jednotlivých států (Rees, 2005: 56). Situaci vyhodnotil tak, že není žádoucí vyvíjet přílišný tlak na jednotlivé státy. Naopak, má jim být ponechán větší prostor na rozmyšlenou a také je třeba vytvořit příznivou atmosféru (Crum, 2007: 1215). Předsednictví se týdně věnovalo bilaterálním schůzkám s členskými státy a identifikaci klíčových problémů. Cílem bylo budování důvěry s jednotlivými členskými státy. Mezvládní konference byla oficiálně svolána na polovinu června, kdy si již předsednictví bylo jisté, že se dohodu podaří uzavřít.

---

¹⁰⁷ Irský ministr pro spravedlnost, rovnost a právní reformy.

¹⁰⁸ Jednalo se o dva konkrétní nástroje, a to směrnici o minimálních normách pro řízení o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka a směrnici, jež by stanovovala podmínky způsobilosti pro postavení uprchlíka a mezinárodní ochrany. Zde je třeba podotknout, že Irsko mělo na projednání dané otázky nemalý zájem. Za poslední dva roky byl zaznamenán markantní nárůst počtu žádostí o azyl, které však nebyly řádně odůvodněny. To ve výsledku vedlo k jejich zamítnutí, ale administrativní náklady s tím spojené představovaly velkou zátěž pro státní pokladnu. Jen za rok 2002 byly náklady na zpracování neodůvodněných žádostí vyčísleny na 340 milionů €.

¹⁰⁹ Irish Naturalisation and Immigration Service (2003). *Mc Dowell meets UN High Commissioner for Refugees, Ruud Lubbers*. 19. 11. 2003 (<http://www.inis.gov.ie/en/INIS/Pages/PR07000182>, 1. 3. 2013).

¹¹⁰ Závěry předsednictví ze zasedání Evropské Rady v Bruselu 17. a 18. června 2004: čl. 22 a 27.

Irskou strategií bylo uspořádat dostatečný počet setkání, jež povedou k vyřešení sporných bodů. Současně s tím limitovat počet otázek tak, aby mohly být diskutovány a následně i uzavírány. Během vyjednávacího procesu se uskutečnila celkem tři setkání na úrovni ministrů zahraničí, a to ve dnech: 17. – 18. května, 24. května a 14. června. Předsednictví se záměrně vyhnulo balíkovým jednáním a veškeré otázky řešilo individuálně. Z dalších vyjednávacích nástrojů, které má každé předsednictví k dispozici, využilo Irsko také tzv. papers (Rees, 2005: 56).

Mezivládní konference, na které mělo padnout finální rozhodnutí, byla zahájena 17. června, tedy těsně před vypršením irského mandátu. Většina států však stále měla ke znění ústavní smlouvy výhrady.¹¹¹ Irové vedli jednání pečlivě a každou otázku projednávali přesně dle stanoveného pořadí.¹¹² Značně využívali neformální dvoustranná jednání s každým státem odděleně a postupně tak dosahovali kompromisu (Crum, 2007: 1215–1216). Za bouřlivé ovace členských států bylo konečné dohody dosaženo až v pozdních hodinách. Finální úspěch byl připisován zejména skvělým vyjednávacím schopnostem Bertiho Aherna (Laffan, 2008: 7). Pozitivní hodnocení zaslouží vhodně zvolená strategie, která se pro úspěšné završení mezivládní konference ukázala být klíčovou. Nepřímou podporu irským iniciativám však poskytlo také vnímání irského předsednictví jakožto poslední možnosti intenzivního jednání o ústavní smlouvě (Šlosarčík, 2007: 182–185).

Uzavřením dohody jistý kredit získalo i Irsko, které se ukázalo být příkladovou unijní zemí, jež je ochotna učinit jisté ústupky pro dosažení konsenzu¹¹³ (Quaglia–Moxon-Browne, 2006: 357). Irské předsednictví potvrdilo, že je schopné být i nestranným vyjednávačem. Bylo schopno upozadit národní zájmy před unijními, když ustoupilo z irských požadavků na znění ústavní smlouvy. Dosažení konsenzu ohledně ústavní smlouvy lze považovat za zcela stěžejní nejen pro Unii, ale i pro irské předsednictví, které tak naplnilo jeden z cílů Víceletého programu.

---

¹¹¹ Nejvíce spornými body byly: velikost Komise, definice kvalifikované většiny a stanovení minimálního počtu křesel v EP.

¹¹² Předsednictví zde muselo prokázat skvělé negociační schopnosti, neboť na mezivládní konferenci plně participovalo deset nových členských zemí a tři kandidátské země měly pozorovatelský status. Vyjednávání s dvaceti pěti členskými zeměmi s odlišnými preferencemi se ukázalo být nadmíru složité (Quaglia–Moxon-Browne, 2006: 355).

¹¹³ Irská vláda trvala na odkazu křesťanského dědictví v preambuli ústavní smlouvy. Za účelem dosažení dohody však své stanovisko přehodnotila (Laffan, 2003: 29). Také odstoupila ze svého požadavku na zachování principu, dle kterého byl každý členský stát v Komisi „zastoupen“ jedním eurokomisařem (Crum, 2007: 1221).

3.2.3 Funkce reprezentační

Irsko během svého předsednictví zastupovalo EU na půdě mezinárodních organizací, konferencí a také při jednáních s nečlenskými zeměmi. Jedná se o velmi nelehký úkol, neboť nejprve je třeba nalézt shodu uvnitř celé Unie a poté její stanovisko prezentovat na mezinárodní scéně.¹¹⁴ Ve dnech 25.–26. června se na irském hradě Dromoland uskutečnil významný summit EU–USA.¹¹⁵ Irský předseda Bertie Ahern tak stanul bok po boku významných světových politiků – především amerického prezidenta George Bushe. Delegaci EU tvořil Bertie Ahern společně s předsedou EK Romanem Prodim a vysokým představitel pro SZBP Javierem Solanou. Během tohoto summitu bylo učiněno sedm důležitých prohlášení, velká pozornost však byla věnována dohodě o spolupráci mezi družicovými navigačními systémy Galileo a GPS.¹¹⁶

Tento summit byl předmětem zájmu mnoha pozorovatelů, a to nejen z důvodu mediální atraktivity a irského předsevzetí, že dojde k prohloubení transatlantické vazby. Vztahy Irsko–USA v této době byly velmi napjaté, zejména v oblasti vnějších vztahů, což bylo dáno jednak reflexí irské neutrality na válku v Iráku a také nesouhlasným postojem Irska k odmítnutí ratifikace Kjótského protokolu ze strany USA. Válka v Iráku navíc způsobila vnitřní napětí uvnitř Rady, neboť postoje jednotlivých členských států nebyly jednotné. Byla zde tedy předznamenána hrozba konfliktu, jež mohla ohrozit samotné konání summitu. Irsko se tak v pozici rotujícího předsednictví ocitlo ve skutku překerní situaci (Quaglia–Moxon-Browne, 2006: 358).

Na straně jedné, coby reprezentant Rady, muselo reflektovat zájmy EU–USA. Na straně druhé, coby členský stát, muselo zohlednit své bilaterální vztahy s USA, kdy irská ekonomika byla do velké míry závislá na americkém obchodu a investicích. Přihlédnout však muselo také k veřejnému mínění irské společnosti, která byla ohledně války v Iráku značně polarizovaná. Příjezd prezidenta Bushe tak představoval tradiční dilema všech předsednictví, neboť se jednalo o ryze unijní záležitost, která byla v Irsku konána jen z toho důvodu, že momentálně předsedalo Radě EU. Pokud by však irské předsednictví tuto návštěvu zrušilo či přesunulo do jiné země, jednalo by se o kontraproduktivní jednání, které by navíc bylo v rozporu s národními zájmy Irska (Quaglia–Moxon-Browne, 2006: 359).

---

¹¹⁴ Pro Irsko byla výchozí pozice při vyjednávání jednotného postoje mnohem složitější, neboť k 1. květnu byla Unie rozšířena o deset nových členských zemí.

¹¹⁵ Euractiv (2004). *EU–USA: dočká se Bush kritiky?* 24. 6. 2004 (<http://www.euractiv.cz/evropadne0/analyza/summit-eu-usa-dok-se-bush-kritiky>, 1. 3. 2014).

¹¹⁶ European Commission (2004). *EU/US Summit* (<http://ec.europa.eu/avservices/photo/photoByReportage.cfm?ref=010790&sitelang=en>, 1. 3. 2014).

Irské předsednictví zastupovalo Radu EU i na dalších mezinárodních setkáních. V březnu byl uskutečněn summit EU–Kanada,¹¹⁷ na květen byl naplánován summit EU–Rusko,¹¹⁸ na červen pak připadl summit EU–Japonsko.¹¹⁹ Program ministerského předsedy byl vskutku pestrý. Za pomyslné zakončení reprezentační funkce lze považovat slavnostní ceremoniál v Dublinu při příležitosti rozšíření EU, kterého se zúčastnili všichni vrcholní představitelé Unie včetně předsedy EK a EP. Dublin se tak stal centrem pozornosti celé Evropy, obdobně i předseda irské vlády Bertie Ahern.¹²⁰

V zahraničně-politické rovině, tj. v rámci vnější reprezentace bylo Irsko úspěšné. Tato malá země odhadla své limity a Unii zastupovala ve vztahu k třetím zemím stejně jako velké státy. Na konaných summitech sehrálo předsednictví aktivní roli a nikoli jen roli přihlížejícího, v důsledku čehož byly např. uzavřeny důležité dohody s USA. Ostatně na summitu EU–USA se irské předsednictví obzvláště vyznamenalo, neboť bylo schopno odhlédnout od národních zájmů, kdy irská neutralita ostře rezonovala s americkou invazí do Iráku. Irské předsednictví však upřednostnilo unijní zájem a transatlantickou vazbu posílilo. Tím získalo ještě větší kredit, i když do jisté míry již bylo zastíněno Vysokým představitelem pro SZBP Javierem Solanou, který tak předsednictví částečně ochudil o mediální pozornost.

3.3 Irské předsednictví v roce 2013 (po lisabonské novelizaci)

Posedmé se Irsko ujalo předsednictví v Radě EU 1. ledna 2013. Toto datum symbolizovalo důležitý historický okamžik v dosavadním působení Irska v Unii, neboť uplynulo čtyřicet let od jeho vstupu do ES. Dublin se tak opět stal centrem veškerého předsednického dění, alespoň v den oficiálního zahájení předsednictví. Od posledního irského předsednictví však již uplynulo devět let a za tuto dobu prošlo Irsko i celá Evropa podstatnými sociálními a ekonomickými změnami (Kilgallen, 2013: 16). Irsko se tak ujalo předsednického mandátu v době, kdy jsou změny přinesené Lisabonskou již hluboce zakořeněny. Před zahájením irského předsednictví bylo dle postlisabonských pravidel uskutečněno již šest předešlých předsednictví.

---

¹¹⁷ European Commission (2004). *EU-Canada Summit set to make relations deeper, more action – oriented*. 16. 3. 2004 (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2004/march/tradoc_116292.pdf, 1. 3. 2014).

¹¹⁸ Council of the EU. *Multianual strategic programme of the Council 2004-2006 prepared by the six Presidencies: Ireland, Netherlands, Luxembourg, United Kingdom, Austria and Finland*. 8. 12. 2003 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/misc/78355.pdf, 1. 3. 2014).

¹¹⁹ European Union External Service. *13th EU/Japan Summit - Tokyo, 22 June 2004* (http://eeas.europa.eu/japan/summit_en.htm, 1. 3. 2014).

¹²⁰ BBC (2004). *Dazzling entry for new EU members*. 1. 5. 2004 (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3675241.stm>, 1. 3. 2014).

Jak Irsko, tak i Kypr se dlouhodobě potýkaly s finanční krizí, v důsledku čehož musely požádat eurozónu o záchranný úvěr.¹²¹ Irsko stanulo v čele Rady EU v kritické době, kdy se celá Unie již déle než čtyři roky nachází v režimu krizového řízení, a to z důvodu krize eurozóny. Navíc v jednotlivých členských zemích nadále přetrvává vysoká nezaměstnanost. Ačkoli již byly podniknuty významné kroky k řešení finanční krize, např. v podobě vytvoření Evropského stabilizačního mechanismu (ESM) či přijetí fiskálního paktu, rozhodování bývá doprovázeno častými rozkoly mezi státy.¹²²

První roky krize svědčily ve prospěch nového stádia mezivládního přístupu, kdy rozhodování dominovalo trio předseda EK, Eurogroup a ECOFIN a státy Německo a Francie výrazně upevnily své pozice v Unii. Vzhledem ke snaze vypořádat se s finanční krizí byly posíleny pravomoci Komise, což vedlo k jisté vyváženosti evropských institucí (Barry, 2013: 3). Irsko vždy bylo tradičním zastáncem komunitární metody společného rozhodování, pro kterou je příznačná silná a nezávislá Komise.¹²³ Jakkoli se současná situace v Unii může jevit sebezávažněji, irské předsednictví ji pojalo spíše jako výzvu než jako omezení pro výkon předsednického mandátu.¹²⁴

Veškerá předchozí irská předsednictví byla hodnocena převážně pozitivně, což je důležitý výsledek a zároveň i předpoklad pro výkon irského předsednictví v roce 2013. To je nově zasazeno do postlisabonského modelu, a tak bude vykonáváno v rámci trojky se dvěma státy, které se však předsednické funkce ujmou zcela poprvé. Jedná se o Litvu (červenec–prosinec 2013) a Řecko (leden–červen 2014). Již nyní je zřejmé, že výkon tohoto předsednictví bude zcela odlišný od těch předchozích.

Ačkoli předsednictví prošlo zásadní lisabonskou novelizací, Irsko podobně jako v předešlých letech deklarovalo, že při výkonu předsednictví upřednostní roli „honest brokera“, tedy čestného vyjednavatele (Barry, 2013: 1). Irsko hodlá být otevřeným zprostředkovatelem, jehož partnery jsou členské státy a orgány EU.¹²⁵ Tento předpoklad byl potvrzen ještě před započítáním samotného předsednictví. Dne 3. října 2012 se v Bruselu

---

¹²¹ Euroskop. *Irsko přebralo po Kypru předsednictví EU* (<https://www.euroskop.cz/8955/21721/clanek/irsko-prebralo-po-kypru-predsednictvi-eu/>, 1. 3. 2014).

¹²² European Central Bank. *Prohlášení ze summitu eurozóny*. 29. 6. 2012 (<http://www.ecb.europa.eu/press/pr/statement/Euroareasummitstatement2012-06-29CS.pdf>, 1. 3. 2014).

¹²³ Což je patrné i z nadále přetrvávajících snahy Irska prosadit pravidlo „co země, to eurokomisař“.

¹²⁴ Merrion Street. *Address by the Taoiseach, Enda Kenny T.D. to the Konrad Adenauer Stiftung. Brussels: Ireland's Presidency Priorities*. 22. 11. 2012 (<http://www.merrionstreet.ie/index.php/2012/11/address-by-the-taoiseach-enda-kenny-t-d-to-the-konrad-adenauer-stiftung-brussels-irelands-presidency-priorities/>, 1. 3. 2014).

¹²⁵ Rada Evropské unie. *Priority irského předsednictví* (<http://www.consilium.europa.eu/homepage/showfocus?focusName=irish-presidency-priorities&lang=cs>, 1. 4. 2014).

uskutečnilo setkání předsedy EK José Manuela Barroso, ministerského předsedy Endy Kennyho a dalších ministrů jeho vlády. Při této příležitosti byla také stanovena společná priorita, a to růst. Předseda EK v prohlášení doslova predikoval pragmatický způsob výkonu irského předsednictví. Zároveň dodal: „že se na spolupráci s irským předsednictvím velice těší a bude plně nápomocen tomu, aby irské předsednictví 2013 bylo ve srovnání s předešlými tím nejvíce úspěšným.“¹²⁶

3.3.1 Funkce administrativní a organizační

Jedním z patrných rysů příprav irského předsednictví bylo zaměření se na budování vztahů s poslanci EP, parlamentních výborů a evropských politických skupin. Prohlubování vzájemných vztahů započalo ještě před samotným zahájením předsednictví. Během semestru jaro 2011/podzim 2012 uskutečnili irští ministři celkem 35 oficiální setkání s EP, čímž také uznali posílení této instituce v rámci lisabonské novelizace. V posledním čtvrtletí roku 2012 hostilo Irsko návštěvy předsedy EP Martina Schulze, předsedy Konference EP a celou řadou významných delegací a politických skupin (Barry, 2013: 3).

V termínu irského předsednictví byla uskutečněna čtyři zasedání Evropské rady, a to ve dnech: 7. a 8. února, 14. a 15. března, 22. května a 27. a 28. června.¹²⁷ Na základě lisabonské novelizace je však organizace summitů, příprava jednání i samotné předsedání výhradně v gesci předsedy ER Hermana Van Rompuye. Nejspíše z tohoto důvodu byla zaznamenána snížená pozornost v informovanosti o konání summitů, což se projevilo např. nedostatkem informací o konání zasedání ER na webu irského předsednictví.¹²⁸ Z organizačního hlediska tak vzhledem ke stávající ekonomické situaci Irska představovalo předsednictví v roce 2013 výzvu spíše z hlediska úsporných opatření. Irská vláda již během příprav uvedla, že předsednictví v roce 2013 bude nízkonákladové. Došlo tak k radikálnímu snížení ze 110 milionů euro (2004) téměř o celou polovinu, konkrétně na 63 milionů € (Barry, 2013: 10).

V případě irského předsednictví v roce 2013 již ministerský předseda Enda Kenny nestanul v čele ER, následkem čehož byla předsednictví odňata povinnost pořádání, organizování a přípravy jejích zasedání. Na základě této skutečnosti tedy došlo ke značnému

---

¹²⁶ European Commission. *José Manuel Durão Barroso President of the European Commission Statement by President Barroso following his meeting with Mr Enda Kenny, Irish Taoiseach, and the Irish government*. 3. 10. 2012 (http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-679_en.htm?locale=en, 1. 3. 2014).

¹²⁷ European Council. *Conclusions from 2014 to 2003* (<http://www.european-council.europa.eu/council-meetings/conclusions?lang=cs>, 1. 4. 2014).

¹²⁸ eu2013.ie. *European Council* (<http://eu2013.ie/events/event-items/european-council-20130207/>, 1. 4. 2014).

oslabení organizační a administrativní funkce. To však současně neznamená, že by se předsednictví v organizační rovině mohlo realizovat méně, jen se namísto Evropské rady mělo zaměřit např. na neformální jednání, kulturní či politické akce, což také Irsko učinilo. Je odhadováno, že za irského předsednictví proběhlo 185 událostí, na které do Dublinu zavítalo více než 24 000 návštěvníků. Jednou z největší oficiální událostí bylo neformální setkání ministrů financí (ECOFIN).¹²⁹

V případě Rady EU se na území Irska konalo celkem jedenáct neformálních setkání, z nichž převážná většina byla situována opět do Dublinu. Na nižší úrovni se pod vedením irského předsednictví uskutečnilo celkem 54 zasedání Rad. Irské předsednictví trvalo přesně 181 dní a je odhadováno, že za tuto dobu bylo dosaženo na dvě stě dohod. Za tuto dobu také bylo pod záštitou irského předsednictví konáno více než 2477 akcí a setkání v celé Evropě. Organizační rovina předsednictví se tedy odehrávala v několika dimenzích, podobně jako tomu bylo v roce 2004.¹³⁰ Můžeme tak polemizovat nad tím, zda omezení kompetencí v organizační a administrativní rovině nebylo pro irské předsednictví spíše výhodou – vzhledem k ekonomické situaci, úsporným opatřením a snižování nákladů na výkon předsednictví.

3.3.3 Funkce iniciační

Irské předsednictví bylo v souladu s Lisabonskou smlouvou realizováno ve formátu předsednických trojic. Společný osmnáctiměsíční program přijalo předsednické trio sestávající z Irska, Litvy a Řecka dne 7. prosince 2012. Dle ustanovení Lisabonské smlouvy byl vypracován za přispění Vysoké představitelky a v úzké spolupráci s Komisí a předsedou ER.¹³¹ Osmnáctiměsíční program se stal i výchozím rámcem pro půlroční program irského předsednictví, které své priority představilo 9. ledna 2013. Mottem irského předsednictví se stala „*Stabilita, zaměstnanost a růst*“.¹³²

---

¹²⁹ eu2013.ie. *Cost effectiveness and sustainability* (<http://www.eu2013.ie/ireland-and-the-presidency/about-the-presidency/costeffectivenessandsustainability/>, 1. 4. 2014).

¹³⁰ eu2013.ie. *Irish Presidency by Numbers* (<http://www.eu2013.ie/news/newsitems/20130628irishpresidencybynumbers/>, 1. 3. 2014).

¹³¹ Pracovní program Rady na období od ledna roku 2013 do června 2014 je podrobně popsán na 103 stranách textu. Složen je ze dvou základních částí. První část obsahuje strategický rámec, který program zasazuje do širšího kontextu tří po sobě následujících předsednictví, a který se tedy zabývá spíše dlouhodobějšími cíli. Z tohoto důvodu byla příprava strategického dokumentu konzultována i s budoucím italským, lotyšským a lucemburským předsednictvím. Druhá část (program činnosti) se již zabývá konkrétními otázkami, jejichž projednání se během osmnáctiměsíčního období předpokládá (Rada Evropské unie, 2012: 1–8).

¹³² eu2013.ie. *Programme & Priorities* (<http://www.eu2013.ie/irelandandthepresidency/aboutthepresidency/programme-and-priorities/>, 1. 4. 2014).

Irsko své předsednické priority rozdělilo do tří základních okruhů: finanční a ekonomická stabilizace EU, investice do růstu a zaměstnanosti a zahraniční politika EU. Pokud jde o stabilizaci ekonomické situace, bude předsednictví usilovat o navrácení důvěry ve finanční sektor prostřednictvím realizace dalších fází projektu bankovní unie a reformy finančních služeb. Dalšími klíčovými body ve snaze o oživení evropské ekonomiky jsou udržitelný růst a zaměstnanost, nejdůležitější prioritou je dokončení vnitřního trhu. Plánována jsou i opatření pro zvýšení mobility na pracovním trhu a v oblasti vzdělávání.¹³³

Irsko tedy bude prosazovat tzv. Pakt pro růst a zaměstnanost, což je balíček opatření týkajících se fiskální konsolidace, půjček, nezaměstnanosti, mezinárodního obchodu a dalších oblastí, jež mají potenciál vytvářet pracovní místa a hospodářský růst. Mezi další priority patří nová pravidla týkající se vzájemného uznávání odborných kvalifikací v zemích EU, modernizace veřejných zakázek či vyjasnění práv pracovníků vysílaných do zahraničí.¹³⁴

Irské priority byly vybrány na základě stávajícího programu v oblasti právních předpisů a iniciativ EU. Zahrnují zejména trvalou stabilitu, právní předpisy na podporu digitální ekonomiky a opatření zaměřená na malé a střední podniky. Pozornost je zaměřena také na nezaměstnanost mladých lidí, přírodní zdroje a agendu rozšíření.¹³⁵ Na poli zahraniční politiky bylo hlavním úkolem úspěšně dokončit proces přistoupení Chorvatska tak, aby se k 1. červenci 2013 mohlo stát 28. členským státem EU.¹³⁶

Irské předsednictví je doslova vystavěno na třech opěrných bodech, kterými jsou právě stabilita, růst a zaměstnanost.¹³⁷ Dle slov ministerského předsedy Endy Kennyho: „se Evropa a její ekonomiky mohou dostat na cestu udržitelného rozvoje. Pokud se tak stane, stabilizujeme euro a vyřešíme bankovní problém, tak jsme položili základy pro oživení“.¹³⁸

---

¹³³ MMR. *Irské předsednictví, 1. 1. 2013 – 31. 7. 2013* (<http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU/Aktualni-predsednictvi-v-Rade-EU/IRSKE-PRESEDNICTVI,-1-1-2013-31-7-2013>, 1. 4. 2014).

¹³⁴ Evropská komise. *Evropské unii bude předsedat Irsko – 01/01/2013* (http://ec.europa.eu/news/eu_explain ed/130101_cs.htm, 1. 4. 2014).

¹³⁵ Rada Evropské unie. *Priority irského předsednictví* (<http://www.consilium.europa.eu/homepage/showfocus?focusName=irish-presidency-priorities&lang=cs>, 1. 4. 2014).

¹³⁶ MMR. *Irské předsednictví, 1. 1. 2013 – 31. 7. 2013* (<http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU/Aktualni-predsednictvi-v-Rade-EU/IRSKE-PRESEDNICTVI,-1-1-2013-31-7-2013>, 1. 4. 2014).

¹³⁷ Hlavní role irského předsednictví spočívá v oživení ekonomiky, proto jsou také témata primárně zaměřena na zajištění ekonomické stability, vytvoření podmínek pro nová pracovní místa a udržitelný růst. Nicméně v případě Irska ekonomická témata dominují i na vnitrostátní úrovni. Irsko si plně uvědomuje provázanost svých tří hlavních priorit, které plně korelují s národní politickou agendou. Jasným cílem je vybudovat silný a odolný finanční systém.

¹³⁸ Merrion Street. *Address by the Taoiseach, Enda Kenny T.D. to the Konrad Adenauer Stiftung. Brussels: Ireland's Presidency Priorities*, 22. 11. 2012 (<http://www.merrionstreet.ie/index.php/2012/11/address-by-the-taoiseach-enda-kenny-t-d-to-the-konrad-adenauer-stiftung-brussels-irelands-presidency-priorities/>, 1. 3. 2014).

Již při představení svých priorit Irsko deklarovalo, že předsednictví bude především o činech, nikoli pouze slovech, bude tedy velmi produktivní a přinese hmatatelné výsledky. S cílem zajistit větší stabilitu, zaměstnanost a růst dosáhlo Irsko celkem dvě stě politických dohod a závazků, přičemž více než osmdesát bylo přijato v legislativní formě.¹³⁹ Nejdůležitější položkou v harmonogramu bylo jednání o sedmileté finanční perspektivě Unie, na jejíž podobě se lídři EU nedokázali shodnout na listopadovém summitu. Z hlediska iniciační funkce lze irské předsednictví hodnotit pozitivně, především díky projevené snaze o stabilizaci evropských ekonomik, návrhu na lépe regulovaný bankovní systém a enormnímu zaměření na řešení nezaměstnanosti mládeže.

V oblasti bankovní unie došlo 19. března ke kompromisní dohodě Rady a EP na vytvoření jednotného mechanismu dohledu (SSM) nad úvěrovými institucemi.¹⁴⁰ Přijetí SSM představuje významný krok k vytvoření bankovní unie, která představuje jeden ze čtyř stavebních prvků hospodářské a měnové unie. Jejím cílem je minimalizovat náklady vznikající selháním bank a vybudovat integrovaný finanční rámec, který zajistí finanční stabilitu.¹⁴¹ K finálnímu přijetí nařízení Rady č. 1024/2013 došlo 15. října, tedy již po ukončení irského předsednictví.¹⁴² Ve snaze nalézt řešení krize eurozóny bylo dosaženo dohody s EP o přijetí tzv. dvojbalíčku (Two-pack), tedy dalšího zpřísnění Paktu stability a růstu.¹⁴³ Obě nařízení dvojbalíčku se vztahují výlučně na členské země eurozóny. První nařízení posiluje pravomoci Komise v přípravné fázi národních rozpočtů, druhé zpřísnuje dohled nad zeměmi eurozóny v případech, kdy se budou potýkat se závažnými projevy finanční nestability či budou čerpat zahraniční pomoc (Děděk, 2013). Obě nařízení vstoupila v platnost 30. května poté, co byla přijata na květnovém zasedání Rady.¹⁴⁴

Zaměřením se na implementaci již přijatých opatření v této oblasti a projednáním návrhů na bankovní unii a reformy v oblasti finančních služeb a HMU Irsko potvrdilo svoji pověst „honest brokera“ (Kuchyňková, 2013).

---

¹³⁹ eu2013.ie. *Results of the Irish Presidency of the Council of the European Union* (<http://eu2013.ie/media/eupresidency/content/documents/Irish-EU-Presidency-achievements-report-English.pdf>, 1. 5. 2014).

¹⁴⁰ Council of the European Union. *Bank supervision: Council confirms agreement with EP* (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/136846.pdf, 1. 4. 2014).

¹⁴¹ ECB. *Vytváření bankovní unie* (<http://www.ecb.europa.eu/ssm/establish/html/index.cs.html>, 1. 4. 2014).

¹⁴² Úřední věstník Evropské unie: L 287/63.

¹⁴³ Euroskop. *Institucionální záležitosti v březnu 2013*. 5. 4. 2013 (<https://www.euroskop.cz/13/22244/clanek/institucionalni-zalezitosti-v-breznu-2013/>, 1. 5. 2014).

¹⁴⁴ eu2013.ie. *Results of the Irish Presidency of the Council of the European Union* (<http://eu2013.ie/media/eupresidency/content/documents/Irish-EU-Presidency-achievements-report-English.pdf>, 1. 5. 2014).

Irské předsednictví dosáhlo také balíčku daňových opatření, včetně boje proti daňovým podvodům a únikům. Souběžně s legislativním programem pro ekonomickou stabilitu usilovalo Irsko také o prosazení agendy pro růst a zaměstnanost. Díky irskému předsednictví tak byla v rámci víceletého finančního rámce na léta 2014–2020 vyjednána výše osm miliard eur, jež je určena na podporu zaměstnávání mladých lidí v rámci programu tzv. Záruka pro mladé.¹⁴⁵ Jedná se o nový přístup v řešení nezaměstnanosti mladých, který má zajistit, aby osoby mladší 25 let získaly během čtyř měsíců od chvíle, kdy ukončily vzdělávání nebo přišly o práci, konkrétní a slušnou nabídku uplatnění např. ve formě odborné praxe, stáže, nabídky pracovního místa či možnosti dalšího vzdělání.¹⁴⁶ Na konkrétním znění se Rada shodla za irského předsednictví dne 22. dubna, kdy zároveň přijala Doporučení o zavedení záruk pro mladé.¹⁴⁷

Dle EP je pro uvedení do praxe důležitá spolupráce členských zemí se zúčastněnými stranami a rychlá reakce úřadů práce. Členské země by měly k financování opatření využívat především prostředky Evropského sociálního fondu.¹⁴⁸ Nejspíše z tohoto důvodu se také irské předsednictví a EP dohodly na posílení tohoto fondu v případě výdajů na podporu zaměstnanosti mladých.¹⁴⁹ Další prioritou, kterou se Irsko pokusilo zviditelnit, byla rovnost ve vzdělání. Na květnovém zasedání Rady byly přijaty závěry o sociálním rozměru vysokoškolského vzdělávání, ve kterých Rada apeluje na členské státy, aby s ohledem na zásadu subsidiarity přijaly vnitrostátní cíle, které zlepší přístup nedostatečně zastoupených a znevýhodněných skupin k vysokoškolskému vzdělávání. Krom dalších ustanovení jsou členské státy vyzvány, aby využívaly finanční podpory v rámci Záruk pro mladé.¹⁵⁰

V souvislosti s agendou rozšiřování Irsko navázalo na své počínání během předsednictví 2004, kdy zahájilo přístupová jednání s Chorvatskem. Evropská rada status Chorvatska coby kandidátské země potvrdila a ve svých Závěrech ze dnů 27. a 28. června jej

---

¹⁴⁵ eu2013.ie. *Results of the Irish Presidency of the Council of the European Union* (<http://eu2013.ie/media/eupresidency/content/documents/Irish-EU-Presidency-achievements-report-English.pdf>, 1. 5. 2014).

¹⁴⁶ Evropská komise. *Záruka pro mladé lidi* (<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=cs>, 1. 5. 2014).

¹⁴⁷ Úřední věstník Evropské unie: C 120/1.

¹⁴⁸ Evropský parlament. *Záruka pro mladé nabízí mladým Evropanům novou šanci na trhu práce*. 11. 1. 2013 (<http://www.europarl.europa.eu/news/cs/news-room/content/20130108STO05234/html/Z%C3%A1ruka-pro-mlad%C3%A9-nab%C3%ADz%C3%AD-mlad%C3%BDm-Evropan%C5%AFm-novou-%C5%A1anci-na-trhu-pr%C3%A1ce>, 1. 5. 2014).

¹⁴⁹ Euroskop. *1 bilion eur: EP a členské státy mají dohodu*. 20. 6. 2013 (<https://www.euroskop.cz/8960/22570/clanek/1-bilion-eur-ep-a-clenske-staty-maji-dohodu/>, 1. 5. 2014).

¹⁵⁰ Úřední věstník Evropské unie: C 168/2.

vřele uvítala jakožto 28. člena Unie.¹⁵¹ I tento úkol irské předsednictví 2013 úspěšně dokončilo, čímž také završilo své půlroční působení v čele Rady EU. Celkově jej můžeme hodnotit jako velmi solidní, neboť se Irsku zdárně podařilo prosadit několik programových priorit. Primárně se soustředilo především na otázky ekonomické povahy s akcentem na oblast řešení finančních problémů. Jedním z nejméně ambiciózních cílů bylo přispět k překonání krize eurozóny, což se podařilo např. shodou nad vznikem SSM jakožto jednoho z pilířů bankovní unie či posílením pravidel pro rozpočtovou odpovědnost členských států v rámci přijetí dvojbalíčku. Za největší triumf předsednictví lze považovat vyjednání víceletého finančního rámce na léta 2014–2020.¹⁵²

Již ze samotného programu předsednictví bylo patrné, že se Irsko bude snažit realizovat reformy, na kterých se členské státy dohodly již v průběhu předcházejícího roku. Proto také kladlo důraz spíše na schválení konkrétních legislativních opatření. Předsednictví bylo schopno akceptovat potřeby Unie a obsahově navázalo na agendu svého předchůdce, čímž také akceptovalo již tolikrát zmiňovanou kontinuitu, která byla v porovnání s předsednictvím 2004 značně prohloubena, neboť rámcové priority irského a kyperského předsednictví byly až na drobné nuance velmi podobné.¹⁵³ Aktivita Irska v oblasti iniciace priorit jsou tedy hodnoceny pozitivně a předsednictví lze v tomto bodě označit za výborné.

3.3.4 Funkce mediační

Irskému předsednictví bylo postoupeno několik klíčových otázek – tou nejdůležitější byl Víceletý finanční rámec na období 2014–2020 (VFR). Od Irska, jakožto zkušené země, bylo očekáváno úspěšné projednání a stanovení finanční perspektivy Unie na příštích sedm let.¹⁵⁴ Irsko mělo ambici dovést (pokud možno ke zdárnému konci) celé jednání o výdajových prioritách VFR, a to včetně kohezní politiky, financování výzkumu a inovací a reformy SZP, tedy těch položek, které nestihlo dokončit předsednictví kyperské. Následkem lisabonské novelizace však ústřední vyjednávání probíhalo pod vedením Hermana Van Rompuye, a tak byl manévrovací prostor pro předsednictví značně omezen především na COREPER a Radu

---

¹⁵¹ Závěry Evropské rady ze dnů 27. a 28. června 2013.

¹⁵² Vyjednávání ohledně přesného znění finanční perspektivy na léta 2014–2020 bude popsáno v následující podkapitole 3.3.4 *Funkce mediační*.

¹⁵³ Obě předsednictví usilovala zejména o stabilizaci unijní situace, zlepšení nezaměstnanosti a posílení konkurenceschopnosti s tím rozdílem, že Kypr kladl výrazný akcent na sociální otázky.

¹⁵⁴ Tento úkol se jeví jako zcela zásadní pro fungování evropských institucí. Irsko musí zajistit, aby byl rozpočet spravedlivý, tedy aby každá oblast byla rovnoměrně přerozdělena (Interview with Lucinda Creighton, 2012: 9). Již v rámci geneze bylo naznačeno, že role vyjednaváče se neomezuje jen na prostředí Rady, ale je významná i ve vztahu k dalším klíčovými institucím legislativního procesu – Komisi, EP a předsedovi ER. Tato skutečnost platí v souvislosti s přípravou finanční perspektivy dvojnásob, neboť rozpočet musí být zaštitěn interinstitucionální dohodou (Kuchyňková, 2013).

pro obecné záležitosti. Jelikož však ER nedosáhla shody na listopadovém summitu v roce 2012, role předsednictví nabyla na důležitosti (Barry, 2013: 8).

Již od zahájení vyjednávání o výši VFR proti sobě stály EP¹⁵⁵ a Komise.¹⁵⁶ Dále byla přítomna tradiční antagonie mezi čistými plátcí¹⁵⁷ a čistými příjemci.¹⁵⁸ Spor byl veden také o požadavek europoslanců, aby se nevyužité peníze mohly přesouvat do jiných rozpočtových kapitol. Dále europoslanci požadovali, aby v roce 2016 došlo k revizi rozpočtu dle ekonomického vývoje. Tomuto požadavku vyšla vstříc Komise, která v roce 2016 předloží hodnotící zprávu o rozpočtovém plánu. Irský vicepremiér Eamon Gilmore připouští možnost, že vlivem ekonomického vývoje bude rozpočet pozměněn. Mezi další podmínky EP patřilo také doplnění stávajícího rozpočtu o jedenáct miliard eur, aby Unie neskončila v deficitu a zavedení vlastních daňových příjmů EU.¹⁵⁹

ER dosáhla shody ohledně objemu VFR na summitu 8. února. Základem pro jednání únorového summitu byl kompromisní návrh předložený předsedou ER Hermanem Van Rompuyem. Závěry ER však následně odmítl EP, čímž tedy došlo k zahájení politických jednání a dialogů, v nichž předsednictví mohlo výrazněji uplatnit svůj potenciál (Krutílek, 2013). Předsednictví se ocitlo pod značným tlakem, neboť úspěšné projednání této otázky lze považovat za zcela stěžejní pro fungování celé Unie. Z dohodnuté finanční perspektivy následně vycházejí jednotlivé roční rozpočty Unie, které nesmí být nikdy v rozporu.¹⁶⁰ Pakliže by rozpočtové vyjednávání mezi EP a irským předsednictvím ztroskotalo, platil by pro nadcházející rok stávající rozpočet, ale s ohledem na inflaci navýšený o dvě procenta.¹⁶¹ Rozpočtové provizorium by však sebou přineslo značnou nejistotu a také by vyvstala rizika spojená s nedoplatky, např. v programu Erasmus (Kuchyňková, 2013).

Jednání s EP bylo náročné a velmi zdlouhavé. Vzájemné dohody mezi EP, Radou a Komisí bylo dosaženo až 27. června 2013, tedy již v samotném závěru irského

---

¹⁵⁵ EP požadoval navýšení VFR o 5 % oproti hodnotám z roku 2013.

¹⁵⁶ Komise naopak navrhovala „zastropování“ VFR na úrovni z roku 2013.

¹⁵⁷ Jedná se o státy, které do rozpočtu EU přispívají více financí, než čerpají. Čistí příjemci vzhledem k úsporám na národních úrovních požadovali mnohem výraznější škrty.

¹⁵⁸ Euro. *Irské předsednictví EU čeká boj o peníze a s krizí* (<http://nazory.euro.e15.cz/analyzy/irskepředsednictvi-eu-ceka-boj-o-penize-a-s-krizi-942760>, 1. 4. 2014).

¹⁵⁹ Euroskop. *1 bilion eur: EP a členské státy mají dohodu* (<https://www.euroskop.cz/8960/22570/clanek/1-bilion-eur-ep-a-clenske-staty-maji-dohodu/>, 1. 4. 2014).

¹⁶⁰ European Commission. *Financial Framework 2014 – 2020* (http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/fin_fwk1420/fin_fwk1420_en.cfm, 1. 3. 2014).

¹⁶¹ Euroskop. *1 bilion eur: EP a členské státy mají dohodu* (<https://www.euroskop.cz/8960/22570/clanek/1-bilion-eur-ep-a-clenske-staty-maji-dohodu/>, 1. 4. 2014).

předsednictví.¹⁶² Shodu na podobě finanční perspektivy na následujících sedm let oznámili zástupci EP, Komise a Rady EU ještě před zahájením zasedání ER. Celková výše zůstane stejná jako v únorovém návrhu ER, tedy 960 miliard eur v závazcích, resp. 908 miliard v platbách. Mění se však způsob využití těchto prostředků. Tento kompromis měl být následně stvrzen členskými státy a EP, který však 1. července vydal usnesení, ve kterém konečnou politickou dohodu zamítl. V procesu vyjednávání kritizoval zejména třístranná jednání, z nichž byly vyloučeny menší skupiny EP, jednání za zavřenými dveřmi a netransparentní způsoby, které vedly k narušení důvěry.¹⁶³ Ačkoli tedy irského předsednictví bylo schopné v závěru svého mandátu vyjednat kompromisní podobu VFR, s konečnou platností potvrzena nebyla.

V rámci trialogů irské předsednictví úspěšně vyjednalo balíček dokumentů pro financování evropského výzkumu, vývoje a inovací na další sedmileté období, který je známý jako program Horizont 2020. Mezi výraznější úspěchy patří také přijaté nařízení o novém programu pro vzdělávání, odbornou přípravu, mládež a sport na období 2014–2020, neboli programu Erasmus +. Zde Irsko úspěšně dokončilo vyjednávání obsahového znění programu. Pro oba programy je samozřejmě stěžejní vyjednávání ohledně VFR, který určí výši alokace pro tyto programy (MŠMT, 2013).

Irské předsednictví si v rámci svého ambiciózního programu vytýčilo dosažení dohody o budoucí podobě SZP na půdě Rady, a to v časovém termínu do konce března.¹⁶⁴ Tento cíl se předsednictví podařilo naplnit a ministři zemědělství na jednání dne 19. března dosáhli shody na obecném postoji Rady.¹⁶⁵ Dne 27. června, v závěrečném trialogu, dosáhlo irské předsednictví také politické dohody s EP, a to ve Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (COMAGRI). Atmosféra vyjednávání nebyla nikterak napjatá, přesto však k realizaci reformy SZP za irského mandátu nedojde. Zůstalo ponecháno několik nevyjasněných otázek, jejichž řešení bylo vázáno na paralelní jednání o VFR. Jistý podíl na této skutečnosti má předseda EP Martin Schulz, který podcenil neformální trialog spolurozhodování, a tak nedošlo k dohodě mezi Radou a EP v prvním čtení. Zároveň však

---

¹⁶² European Union. *Multiannual financial framework 2014-2020* (http://europa.eu/newsroom/highlights/special-coverage/multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm, 1. 3. 2014).

¹⁶³ Evropský parlament. *Usnesení Evropského parlamentu o vyhodnocení irského předsednictví, včetně dohody o víceletém finančním rámci*. 1. 7. 2013 (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B7-2013-0332+0+DOC+XML+V0//CS>, 1. 5. 2014).

¹⁶⁴ Pro Irsko představuje agrobiznis jedno z největších průmyslových odvětví, proto také dokončení podoby reformy SZP představovalo jednu z ústředních priorit předsednictví.

¹⁶⁵ APIC–AK. *Vznik, vývoj a reformy Společné zemědělské politiky* (http://www.apic-ak.cz/vznik_-vyvoj-a-reformy-spolecne-zemedelske-politiky.php, 1. 4. 2014).

Martin Schulz poukázal na důležitost irského předsednictví, konkrétně na jeho obratnou manipulaci se spisem. Ministr zemědělství Simon Coveney a jeho tým bezchybně zajistili nejprve jednotný postoj uvnitř Rady a následně i dohodu s EP (Matthews, 2013).

Celkově bylo s Evropskou komisí a Evropským parlamentem realizováno 374 dialogů. Na půdě EP bylo uskutečněno 76 rozprav.¹⁶⁶ Velký úspěch irského předsednictví představuje zdárné završení dva a půl roku intenzivního vyjednávání o VFR, do něhož navíc bylo promítnuto několik priorit irského předsednictví. Při hodnocení z hlediska mediační funkce tak výrazně převažuje pozitivní tón.

3.3.3 Funkce reprezentační

Irsko se ujalo výkonu předsednictví po lisabonské novelizaci, čímž se výrazně zúžila oblast působení předsednictví, především pak na poli vnějších vztahů.¹⁶⁷ V čele irského předsednictví stanul Taoiseach Enda Kenny, zatím nejúspěšnější lídr politické strany Fine Gael v celé její historii.¹⁶⁸ Enda Kenny má podobně jako Bertie Ahern bohaté politické zkušenosti a prakticky se podílel na všech předchozích irských předsednictvích, ať už jako poslanec, ministr či aktivní opozice.¹⁶⁹ V letech 2006-2012 byl dokonce místopředsedou Evropské lidové strany, což dokládá jeho obratnost na poli reprezentace.¹⁷⁰

Dle ustanovení Lisabonské smlouvy však většina agendy v oblasti vnějších vztahů náležela do kompetencí Vysoké představitelky, jejíž program byl během půlročního předsednictví Irska velmi rozmanitý. Unii reprezentovala na několika významných summitech, např. EU–ASEAN, či EU–Brazílie.¹⁷¹ Za obzvláště významnou událost byl považován summit EU–CELAC,¹⁷² na kterém byla za „hlavu Evropy“ považována právě Vysoká představitelka, ačkoli se summitu účastnili i Herman Van Rompuy a José Manuel Barroso.¹⁷³ Naopak tomu bylo na summitu EU–Rusko, který se konal v Jekatěrinburgu. Zde

---

¹⁶⁶ eu2013.ie. *Results of the Irish Presidency of the Council of the European Union* (<http://eu2013.ie/media/eupresidency/content/documents/Irish-EU-Presidency-achievements-report-English.pdf>, 1. 5. 2014).

¹⁶⁷ Viz podkapitola 2.3. *Institut předsednictví po lisabonské novelizaci*.

¹⁶⁸ Enda Kenny se stal ministerským předsedou 9. března 2011 poté, co jeho strana Fine Gael zvítězila v parlamentních volbách získkem 76 křesel a stala se tak nejsilnější stranou v Dáílu.

¹⁶⁹ Department of the Taoiseach. *Biography of the Taoiseach, Mr. Enda Kenny, T.D.* (http://www.taoiseach.gov.ie/eng/Taoiseach_and_Government/About_the_Taoiseach/, 1. 4. 2014).

¹⁷⁰ Fine Gael. *An Taoiseach Enda Kenny* (<http://www.finegael.ie/our-people/taoiseach/enda-kenny/>, 1. 4. 2014).

¹⁷¹ EEAS. *Agenda – Archive – 2013* (http://www.eeas.europa.eu/agenda/2013/index_en.htm#top, 1. 6. 2014).

¹⁷² Tento summit se konal v Santiagu de Chile ve dnech 26. a 27. ledna 2013. Sešli se zde zástupci Evropy, Latinské Ameriky a Karibiku.

¹⁷³ EEAS. *Santiago de Chile Summit 2013* (http://www.eeas.europa.eu/la/summits/2013/index_en.htm, 1. 6. 2014).

pouze participovala¹⁷⁴ a evropskou delegaci tak vedli Herman Van Rompuy a předseda EK José Manuel Barroso.¹⁷⁵ Ve dnech 25.–28. května byla pozvána na oficiální návštěvu do Mongolska a Číny. Jednalo se o první setkání s nově ustaveným čínským vedením, což představovalo důležitý okamžik ve vývoji vztahů EU–Čína. Při příležitosti první návštěvy Mongolska podepsala Dohodu o partnerství a spolupráci s Mongolskem a Dohodu o financování na podporu modernizace Mongolska.¹⁷⁶

Kromě těchto aktivit Vysoká představitelka také předsedala Radě pro vnější vztahy. Ministři zahraničních věcí se za irského předsednictví scházeli jedenkrát měsíčně, celkem se tedy Rada sešla šestkrát.¹⁷⁷ Dále se účastnila také zasedání ER. Opakovaně podnikala cesty do Bruneje, kvůli účasti na regionálním fóru ASEAN a přijímala oficiální návštěvy ministrů zahraničí různých zemí, např. Srbska, Nikaraguy, Francie a dalších.¹⁷⁸ Vysoké představitelce asistovala náměstkyně generálního sekretáře EEAS Helga Schmid, která byla vyslána např. do Číny na bilaterální jednání s náměstkem čínského ministra zahraničí Le Yuchengem v otázce íránského jaderného programu.¹⁷⁹

Spolupráce předsednictví s Vysokou představitelkou probíhala v podstatě bez problému, a pokud došlo k nějakým neshodám, nebyly mediálně prezentovány. Společnými silami organizovali např. neformální setkání ministrů pro rozvojovou spolupráci, které se konalo v Dublinu 11. a 12. února. Jejich společným cílem bylo podnítit diskusi nad humanitárními tématy, např. miléniovými cíli tisíciletí, které jsou zcela v souladu s irskou zahraniční politikou (Corrigan, 2013).

Pozornost médií tak irskému předsednictví namísto reprezentace Unie na summitech musely zajistit další četné politické aktivity. V oblasti zahraničních vztahů Irsko zdůrazňuje především význam bilaterálních jednání s USA. Proto se rovněž předsednictví 2013 pokusilo

---

¹⁷⁴ EEAS. *Agenda of High Representative / Vice President Catherine Ashton. Week of 3 June 2013* (http://www.eeas.europa.eu/agenda/2013/030613_ashton_agenda.pdf, 1. 4. 2014).

¹⁷⁵ CRC. *EU–Rusko: tradiční summit* (<http://www.viza-ruska-federace.cz/my-a-media/eu-rusko-tradicni-summit>, 1. 4. 2014).

¹⁷⁶ European Union. *Catherine Ashton travels to China and Mongolia* (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/136933.pdf, 1. 5. 2014).

¹⁷⁷ GPA. *Guide to the Irish Presidency of the Council of the EU* (<http://www.gibbelspa.eu/wp-content/uploads/2013/01/Gibbels-Public-Affairs-Guide-Irish-Presidency-of-the-Council-of-the-EU1.pdf>, 1. 6. 2014).

¹⁷⁸ EEAS. *Agenda of High Representative / Vice President Catherine Ashton. Week of 20 May 2013* (http://www.eeas.europa.eu/agenda/2013/200513_ashton_agenda.pdf, 1. 5. 2014).

¹⁷⁹ EEAS. *Deputy Secretary General Helga Schmid in China – 29-31 May 2012* (http://www.eeas.europa.eu/china/high_level_meetings/visit_schmid_2013_en.htm, 1. 5. 2014).

posílit transatlantickou vazbu,¹⁸⁰ k čemuž přispěly i dlouhodobě přátelské vztahy mezi Irskem a USA, o čemž svědčí např. pozvání irské delegace do Bílého domu při příležitosti oslav Dne svatého Patrika.¹⁸¹

Předsednictví se však výrazně angažovalo i v kulturní a společenské dimenzi, k čemuž kromě oslav 40. výročí Irska v EU výrazně přispěl i fakt, že se irské předsednictví z časového hlediska překrývalo s Evropským rokem občanů 2013. Tuto skutečnost Irsko využilo k tomu, aby co nejvíce přiblížilo evropské instituce široké veřejnosti (Interview with Lucinda Cringhton, 2012: 9). V rámci Evropského roku občanů byla uskutečněna série debat o Irsku v několika evropských městech. Mnoho kulturních akcí bylo uspořádáno ve spolupráci s neziskovou organizací European Movement Ireland, např. regionální debaty s irskou ministryní pro evropské záležitosti Lucindou Creighton, místopředsedkyní Komise Viviane Redingovou apod.¹⁸² Pod záštitou irského předsednictví bylo dále pořádáno 420 mezinárodních doprovodných akcí v nečlenských zemích EU, např. Chorvatsku, Austrálii, Srbsku, Číně či Rusku.¹⁸³

Od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost zajišťuje agendu v oblasti vnější vztahů převážně Vysoká představitelka, která předsedá Radě pro vnější vztahy a jí nápomocná Evropská služba pro vnější činnost. Z hlediska dopadů na předsednictví tak bylo předpokládáno, že dojde ke značnému snížení publicity předsednické země. Přesto, že je velmi obtížné tento předpoklad empiricky vyvrátit, můžeme konstatovat, že se irské předsednictví snažilo využít mnoha forem, jak upoutat pozornost a zvýšit tak publicitu předsednictví. Krom mimořádně poutavého loga se Irsko zaměřilo také na sociální sítě. Mediální úspěch měl zejména Twitter, na kterém Irsko získalo dokonce největší počet příznivců¹⁸⁴ v historii všech předsednictví. Oficiální webové stránky irského předsednictví navštívilo během půlročního období celkem 1 536 582 uživatelů.¹⁸⁵

---

¹⁸⁰ Pro Iry je důležitá podpora obchodních vztahů a otevírání trhů evropským firmám. V tomto ohledu byly za irského předsednictví podniknuty kroky vedoucí k zahájení jednání o komplexní dohodě o zóně volného obchodu mezi EU a USA. Této dohodě se věnovalo neformální jednání ministrů zodpovědných za obchod, které se uskutečnilo ve dnech 17.–18. dubna v Dublinu (Škrábalová, 2013).

¹⁸¹ Merrion Street. *Taoiseach Enda Kenny attends White House St Patrick's Day reception* (<http://www.merrionstreet.ie/index.php/2013/03/live-video-taoiseach-enda-kenny-attends-shamrock-ceremony-hosted-by-president-obama-at-the-whitehouse/>, 1. 6. 2014).

¹⁸² European Movement Ireland. *European Year of Citizens* (<http://www.europeanmovement.ie/eyc/>, 1. 3. 2014).

¹⁸³ eu2013.ie. *Results of the Irish Presidency of the Council of the European Union* (<http://eu2013.ie/media/eupresidency/content/documents/Irish-EU-Presidency-achievements-report-English.pdf>, 1. 5. 2014).

¹⁸⁴ Ke konci předsednického mandátu byl na účtech @eu2013ie a @IrelandRepBru zaznamenán počet 13 914 followerů.

¹⁸⁵ eu2013.ie. *Results of the Irish Presidency of the Council of the European Union* (<http://eu2013.ie/media/eupresidency/content/documents/Irish-EU-Presidency-achievements-report-English.pdf>, 1. 5. 2014).

4 Závěr

Institut předsednictví v Radě EU prošel za dobu své existence četnými změnami, ať více či méně významnými. Lisabonská smlouva, která vstoupila v platnost 1. prosince 2009, však dosavadní model předsednictví zásadně proměnila. V rámci shrnující geneze byl poměrně plasticky popsán způsob vývoje institutu předsednictví v Radě EU již od počátku evropské integrace, což mělo lépe vyložit praxi předsednictví před lisabonskou novelizací. Přestože zpočátku se jednalo spíše o formální instituci, která plnila především reprezentativní roli, postupem času se předsednické funkce rozšiřovaly. V průběhu let tak došlo ke změnám rotačního mechanismu a posílení pravomocí předsednického státu. Původně administrativní funkce na sebe navázala celou řadu dalších úkolů, jež nově mělo plnit každé předsednictví. Cílem geneze bylo poukázat na skutečnost, že předsednictví se vyvíjelo nesystémově, v reakci na aktuální potřeby Unie, a to až do počátku devadesátých let, kdy se začaly objevovat požadavky na reformu předsednictví a jeho zanesení do primárního práva. Rozšíření Unie o deset nových zemí na přelomu tisíciletí sebou přineslo i obavy, zda je model kompaktního předsednictví nadále udržitelný. Požadavky na posílení kontinuity a efektivity již nemohly být dále ignorovány.

Jedním z prvních kroků bylo vytvoření Víceletého strategického programu Rady na léta 2004-2006, dle kterého operovalo irské předsednictví v roce 2004. Ten se však jevil být příliš obecný a proklamativní. Jednalo se spíše o harmonogram a osu půlročních pracovních programů jednotlivých států. Po neúspěchu evropské ústavy přinesla zásadní změny Lisabonská smlouva, které formálně ukotvila spolupráci tří členských zemí v rámci předsednických trojic a zavedla nové funkce stálého předsedy Evropské rady a Vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Stálý předseda v čele ER garantuje požadovanou kontinuitu a stálost, navíc také viditelnost a dosažení konsenzu, což ne vždy všechny vlády členských států byly schopné zajistit. Ve prospěch stálého předsednictví vyznívají tři hlavní argumenty, a to prodloužené funkční období, možnost volby předsedy, který se povinností ER věnuje výlučně, neboť tato funkce je neslučitelná s jakoukoli pozicí na národní úrovni. Funkci Vysoké představitelky Unie předcházela již pozice vysokého zmocněnce pro SZBP, která byla zavedena na základě Amsterodamské smlouvy. Záměr vytvoření nové funkce je zřejmý – vtisknout zahraniční politice EU stálou tvář.

Souběžně se zavedením těchto inovací bylo také předpokládáno, že dojde ke snížení potenciálu předsednického státu. Cílem této práce proto bylo zjistit, zda v důsledku lisabonské novelizace skutečně došlo k poklesu role předsednictví, tedy národního státu. Po rozboru irského předsednictví v roce 2004 a 2013 můžeme konstatovat, že se snížení potenciálu viditelně projevilo pouze v případě funkce organizační a vnější reprezentace. V případě funkce iniciační a mediační však snížení potenciálu předsednictví nelze s jistotou určit.

Irské předsednictví v roce 2004 krom toho, že zastupovalo Radu ve všech jednáních s unijními institucemi (zejména s Komisí a EP) také dle předlisabonského modelu řídilo jednání Evropské rady. Unii dále zastupovalo na mezinárodní scéně, což bylo pro předsedu irské vlády Bertieho Aherna časově velice náročné. Nechyběla ani jednání s nečlenskými státy, kdy Irsko rovněž jednalo jménem Rady. Ministerský předseda Bertie Ahern si tak zajistil nemalou pozornost celosvětových médií. Tím i celému Irsku. Pozice vysokého představitele pro SZBP se ve srovnání s ním ukázala být jako méně výrazná.

Irské předsednictví v roce 2013 již nepředsedalo Evropské radě, ale jen Radě EU a nevystupovalo jako zahraničně-politický mluvčí Unie. Na tomto místě bylo rotující předsednictví nahrazeno Vysokou představitelkou, jejíž role více připomíná úlohu diplomata. Své funkce se zhostila zcela zodpovědně a Unii zastupovala na mezinárodní scéně a konferencích. Stejně tak jednala se zástupci třetích zemí. Přesto, že již Irsko nebylo v případě mezinárodní politiky po dobu půlročního předsednictví tváří Unie, nelze konstatovat, že tím došlo k poklesu potenciálu předsednictví. Byly zde např. patrné snahy o posílení transatlantické vazby, které jsou pro Irsko (coby národní stát) zcela typické. Irské předsednictví si taktéž bylo schopno udržet dostatečnou pozornost médií, čemuž však nepřímo napomohl fakt, že se irský mandát překrýval s Evropským rokem občanů 2013, následkem čehož byl zvýšen počet nejrůznějších akcí, které se konaly pod záštitou irského předsednictví. Irsko taktéž využilo nejrůznějších komunikačních prostředků, aby zvýšilo povědomí o předsednictví.

Vnitřní reprezentace zůstala Lisabonskou smlouvou nedotčena, a tak předsednictví nadále zůstává tváří Rady, která zastupuje všechny členské státy v dialogu s aktéry politického systému Unie. V současné době je tak pro předsednictví důležité zajistit bezproblémovou komunikaci s unijními institucemi, primárně pak s Komisí a EP. Ke kontaktu dochází především při schvalování legislativy a nadále platí, že v důležitých záležitostech je nejprve potřeba nalézt shodu uvnitř Rady.

Nelze s určitostí říci, zda skutečně došlo ke snížení role předsednictví i v případě mediační funkce. Vyjednávací prostor pro předsednictví je sice zúžen příchodem nových aktérů, v důsledku čehož již předsednictví nesehrává dominantní roli v procesu negociace. V roce 2013 byl např. patrný vliv Hermana Van Rompuye a José Manuela Barroso na podobu finanční perspektivy na léta 2014–2020. Ve srovnání s rokem 2004, kdy byla role předsednictví při vyjednávání o ústavní smlouvě naprosto stěžejní, tak můžeme vyvodit, že došlo k posílení vlivu ER na úkor předsednictví. Ačkoli role rotujícího předsednictví je zavedením dvou nových vážených funkcí mírně snížena, předsednictví může využívat jiných cest, jak uplatnit svůj potenciál, např. prostřednictvím neformálních jednání a dialogů, což také Irsko v případě předsednictví 2013 opakovaně činilo. V důsledku lisabonské novelizace také došlo k navýšení počtu oblastí, ve kterých se uplatňuje procedura spolurozhodování. Díky tomu může role předsednictví při vyjednávání s EP naopak nabývat na významu.

V případě funkce iniciační nebyl zaznamenán pokles role rotujícího předsednictví. Irsko bylo v roce 2004 i 2013 velice ambiciózní při prosazování svých programových priorit. Na základě komparace obou předsednictví však můžeme pozorovat zásadní proměnu ve strukturaci jednotlivých priorit v případě půlročních programů. V roce 2013 je evidentní větší provázanost v rámci týmového předsednictví. Můžeme tedy konstatovat, že došlo k prohloubení kontinuity, což také bylo záměrem realizace předsednických trojic. Přesto však nejsou známy okolnosti vnitřní kooperace v rámci tria. Rotující předsednictví, které nadále předsedá devíti z deseti konfigurací Rady, si tak zachovalo svůj vliv na projednávanou legislativu. Předsednictví v Radě EU tak i po reformních změnách přinesených lisabonskou novelizací nadále představuje významný institut.

Na závěr je třeba připomenout, že dosažené výsledky se vztahují výlučně k irskému případu a nemohou být obecně platné, neboť vycházejí z provedené analýzy irských předsednictví. V případě jiných členských zemí (zejména nově přistoupivších) může být vliv lisabonské novelizace zcela odlišný a pokles potenciálu předsednictví více znatelný.

5 Seznam použitých zdrojů

Address by the Taoiseach, Mr. Bertie Ahern, T.D., to the European Parliament (abridged). „*Europeans - Working Together*” 14. 1. 2004 (<http://www.ego4u.com/en/read-on/countries/ireland/eu2004>, 1. 3. 2014).

Amsterodamská smlouva.

APIC–AK. *Vznik, vývoj a reformy Společné zemědělské politiky* (http://www.apic-ak.cz/vznik_-vyvoj-a-reformy-spolecne-zemedelske-politiky.php, 1. 4. 2014).

Barry, L. (2013). What to Expect from Ireland’s Presidency of the Council of the European Union (European Policy Analysis). *SIEPS* (http://www.sieps.se/sites/default/files/2013_1epa.pdf, 1. 3. 2014).

Batory, A. – Puetter, U. (2013). Consistency and diversity? The EU's rotating trio Council Presidency after the Lisbon Treaty. *Journal of European Public Policy*. Vol. 20, No. 1, s. 95–112.

BBC (2004). *Dazzling entry for new EU members*. 1. 5. 2004 (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3675241.stm>, 1. 3. 2014).

Boček, T. (2008). Předmluva Tomáše Bočka. In: Francová, J. (2008): *Lisabonská smlouva. Konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy* (Praha: Odbor informování o evropských záležitostech, Úřad vlády České republiky), s. 11–18.

Břicháček, T. (2008). Deset nejtěžších hříchů Lisabonské smlouvy. *CEP*. 29. 5. 2008 (<http://www.cepin.cz/cze/clanek.php?ID=821>, 4. 2. 2014).

Corrigan, C. (2013). Meeting to end world hunger – dream or reality? *YMIP*. November 2013 (<http://www.europeanmovement.ie/wp-content/uploads/2013/11/YMIP-Report-FINAL-DESIGN.pdf>, 1. 4. 2014).

Council of the European Union. *Bank supervision: Council confirms agreement with EP* (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/136846.pdf, 1. 4. 2014).

Council of the European Union. *Economic and Financial Affairs* (<http://www.consilium.europa.eu/policiesold/council-configurations/economic-and-financial-affairs>, 1. 3. 2014).

Council of the European Union. *Multiannual strategic programme of the Council 2004-2006 prepared by the six Presidencies: Ireland, Netherlands, Luxembourg, United Kingdom, Austria and Finland*. 8. 12. 2003 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/misc/78355.pdf, 1. 3. 2014).

CRC. *EU–Rusko: tradiční summit* (<http://www.viza-ruska-federace.cz/my-a-media/eu-rusko-tradicni-summit>, 1. 4. 2014).

Crum, B. (2007). Can the EU Presidency make its mark on interstate bargains? The Italian and Irish Presidencies of the 2003–04 IGC. *Journal of European Public Policy*. Vol. 14, No. 8, s. 1208–1226.

Dědek, O. (2013). Co nového přináší dvojbalíček? *Zavedení eura v České republice*. 24. 4. 2013 (<http://www.zavedenieura.cz/cs/narodnikoordinacniskupina/tiskovecentrum/aktuality/2013/co-noveho-prinasi-dvojbalicek-1793>, 1. 5. 2014).

Department of the Taoiseach. *Biography of the Taoiseach, Mr. Enda Kenny, T.D.* (http://www.taoiseach.gov.ie/eng/Taoiseach_and_Government/About_the_Taoiseach/, 1. 4. 2014).

Dinan, D. (2013). The Post-Lisbon European Council Presidency: An Interism Assessment. *West European Politics*. Vol. 36, No. 6, s. 1256–1273.

Donoghue, R. (2013). The Irish Presidency: Priorities and Pitfalls. *RTE*. 3. 1. 2013 (<http://www.rte.ie/blogs/european/2012/12/31/the-irish-presidency-priorities-and-pitfalls/>, 1. 4. 2014).

Dostál, V. (2010). Postlisabonské předsednictví – dobře namazaný stroj? *Asociace pro mezinárodní otázky*. 20. 12. 2010 (<http://www.amo.cz/publikace/postlisabonske-predsednictvi--dobre-namazany-stroj.html>, 11. 3. 2013).

Dostál, V. (2012). Rada a Evropská rada tři roky po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. *Asociace pro mezinárodní otázky*. 18. 11. 2012 (http://www.amo.cz/publikace/radaaevropska-rada-tri-roky-po-vstupu-lisabonske-smlouvy-v-platnost.html#U70no5R_tu4, 1. 3. 2014).

Dušek, J. (2011). *Historie a organizace Evropské unie* (České Budějovice: VŠERS).

ECB. *Vytváření bankovní unie* (<http://www.ecb.europa.eu/ssm/establish/html/index.cs.html>, 1. 4. 2014).

EEAS. *Agenda – Archive – 2013* (http://www.eeas.europa.eu/agenda/2013/index_en.htm#top, 1. 6. 2014).

EEAS. *Agenda of High Representative / Vice President Catherine Ashton. Week of 20 May 2013* (http://www.eeas.europa.eu/agenda/2013/200513_ashton_agenda.pdf, 1. 5. 2014).

EEAS. *Agenda of High Representative / Vice President Catherine Ashton. Week of 3 June 2013* (http://www.eeas.europa.eu/agenda/2013/030613_ashton_agenda.pdf, 1. 4. 2014).

EEAS. *Deputy Secretary General Helga Schmid in China – 29-31 May 2012* (http://www.eeas.europa.eu/china/high_level_meetings/visit_schmid_2013_en.htm, 1. 5. 2014).

EEAS. *Santiago de Chile Summit 2013* (http://www.eeas.europa.eu/la/summits/2013/index_en.htm, 1. 6. 2014).

Elgström, O. (2003). Introduction. In: Elgström, O. ed. (2003). *European Union Council Presidencies: A comparative perspective* (New York: Routledge), s. 1–17.

eu2013.ie. *Cost effectiveness and sustainability* (<http://www.eu2013.ie/ireland-and-the-presidency/about-the-presidency/costeffectivenessandsustainability/>, 1. 4. 2014).

eu2013.ie. *European Council* (<http://eu2013.ie/events/event-items/europeancouncil-20130207/>, 1. 4. 2014).

eu2013.ie. *Irish Presidency by Numbers* (<http://www.eu2013.ie/news/news-items/20130628irishpresidencybynumbers/>, 1. 3. 2014).

eu2013.ie. *Previous Irish Presidencies* (<http://www.eu2013.ie/ireland-and-the-presidency/about-the-presidency/previousirishpresidencies/>, 1. 3. 2014).

eu2013.ie. *Results of the Irish Presidency of the Council of the European Union* (<http://eu2013.ie/media/eupresidency/content/documents/Irish-EU-Presidency-achievements-report-English.pdf>, 1. 5. 2014).

Euractiv (2004). *EU–USA: dočká se Bush kritiky?* 24. 6. 2004 (<http://www.euractiv.cz/evropa-dnes0/analyza/summit-eu-usa-dok-se-bush-kritiky>, 1. 3. 2014).

Euractiv. *Reforma evropských institucí* (<http://www.euractiv.cz/evropske-institute/link-dossier/reforma-evropskych-institucim>, 2. 2. 2014).

Euro. *Irské předsednictví EU čeká boj o peníze a s krizí* (<http://nazory.euro.e15.cz/analyzy/irske-predsednictvi-eu-ceka-boj-o-penize-a-s-krizi-942760>, 1. 4. 2014).

European Central Bank. *Prohlášení ze summitu eurozóny*. 29. 6. 2012 (<http://www.ecb.europa.eu/ssm/pdf/statement/Euroareasummitstatement2012-06-29CS.pdf>, 1. 3. 2014).

European Commission. *EU-Canada Summit set to make relations deeper, more action – oriented*. 16. 3. 2004 (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2004/march/tradoc_116292.pdf, 1. 3. 2014).

European Commission. *EU/US Summit* (<http://ec.europa.eu/avservices/photo/photoByReportage.cfm?ref=010790&sitelang=en>, 1. 3. 2014).

European Commission. *Financial Framework 2014 – 2020* (http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/fin_fwk1420/fin_fwk1420_en.cfm, 1. 3. 2014).

European Commission. *Ireland's impact on the European Union* (http://ec.europa.eu/ireland/ireland_in_the_eu/impact_of_ireland_on_eu/index_en.htm#1, 1. 3. 2014).

European Commission. *Ireland's influence on the European Union* (http://ec.europa.eu/ireland/ireland_in_the_eu/impact_of_ireland_on_eu/index_en.htm#1, 1. 3. 2014).

European Commission. *José Manuel Durão Barroso President of the European Commission Statement by President Barroso following his meeting with Mr Enda Kenny, Irish Taoiseach, and the Irish government*. 3. 10. 2012 (http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-679_en.htm?locale=en, 1. 3. 2014).

European Council. *Conclusions from 2014 to 2003* (<http://www.european-council.europa.eu/council-meetings/conclusions?lang=cs>, 1. 4. 2014).

European Movement Ireland. *European Year of Citizens* (<http://www.europeanmovement.ie/eyc/>, 1. 3. 2014).

European Union. *Catherine Ashton travels to China and Mongolia* (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/EN/foraff/136933.pdf, 1. 5. 2014).

European Union. *Multiannual financial framework 2014-2020* (http://europa.eu/newsroom/highlights/special-coverage/multiannual-financial-framework-2014-2020/index_en.htm, 1. 3. 2014).

European Union (2011). *The European Union after the Treaty of Lisbon. Visions of leading policy-makers, academics and journalists* (Luxembourg: Publications Office of the European Union).

European Union External Service. *13th EU/Japan Summit - Tokyo, 22 June 2004* (http://eeas.europa.eu/japan/summit_en.htm, 1. 3. 2014).

Europeum. *Evropská referenda* (<http://www.europeum.org/doc/obrazky/cislo2/tablibansky.htm>, 1. 3. 2014).

Euroskop. *1 bilion eur: EP a členské státy mají dohodu*. 20. 6. 2013 (<https://www.euroskop.cz/8960/22570/clanek/1-bilion-eur-ep-a-clenske-staty-maji-dohodu/>, 1. 5. 2014).

Euroskop. *Institucionální záležitosti v březnu 2013*. 5. 4. 2013 (<https://www.euroskop.cz/13/22244/clanek/institucionalni-zalezitosti-v-breznu-2013/>, 1. 5. 2014).

Euroskop. *Irské předsednictví v EU (1. 1. 2004 – 30. 6. 2004)* (http://www.euroskop.cz/gallery/6/1855-list_irsko.pdf, 1. 3. 2014).

Euroskop. *Irsko přebralo po Kypru předsednictví EU* (<https://www.euroskop.cz/8955/21721/clanek/irsko-prebralo-po-kypru-predsednictvi-eu/>, 1. 3. 2014).

Euroskop. *Základní priority irského předsednictví* (<https://www.euroskop.cz/9033/sekce/predsednictvi-v-rade-eu/>, 1. 3. 2014).

Evropská komise. *Evropské unii bude předsedat Irsko – 01/01/2013* (http://ec.europa.eu/news/eu_explained/130101_cs.htm, 1. 4. 2014).

Evropská komise. *Záruka pro mladé lidi* (<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=cs>, 1. 5. 2014).

Evropská unie. *Zakladatelé EU* (http://europa.eu/about-eu/eu-history/foundingfathers/index_cs.htm, 1. 3. 2013).

Evropský parlament. *Usnesení Evropského parlamentu o vyhodnocení irského předsednictví, včetně dohody o víceletém finančním rámci*. 1. 7. 2013

(<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B7-2013-0332+0+DOC+XML+V0//CS>, 1. 5. 2014).

Evropský parlament. *Záruka pro mladé nabízí mladým Evropanům novou šanci na trhu práce*. 11. 1. 2013 (<http://www.europarl.europa.eu/news/cs/news-room/content/20130108STO05234/html/Z%C3%A1ruka-pro-mlad%C3%A9-nab%C3%ADz%C3%ADmlad%C3%BDm-Evropan%C5%AFm-novou-%C5%A1anci-na-trhu-pr%C3%A1ce>, 1. 5. 2014).

FACTSHEET. *Changes within the European Union as from 1 July 2013 related to the accession of Croatia* (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/genaff/137537.pdf, 20. 3. 2014).

Fiala, P. – Pitrová, M. (2009). *Evropská unie* (Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury).

Fianna Fáil. *Bertie Ahern* (<http://www.fiannafail.ie/content/pages/bertie-ahern/>, 20. 3. 2014).

Fine Gael. *An Taoiseach Enda Kenny* (<http://www.finegaele.ie/our-people/taoiseach/enda-kenny/>, 1. 4. 2014).

Francová, J. (2008). Úvod. In: Pítrová, L. a kol. (2008). *Když se řekne Lisabonská smlouva...Perspektiva fungování Evropské unie podle nového smluvního rámce* (Praha: Odbor informování o evropských záležitostech, Úřad vlády České republiky), s. 10–12.

General Secretariat of the Council of the EU (2009). *Background: President of the European Union*. November 2009 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/111298.pdf, 1. 3. 2014).

GPA. *Guide to the Irish Presidency of the Council of the EU* (<http://www.gibbelspa.eu/wp-content/uploads/2013/01/Gibbels-Public-Affairs-Guide-Irish-Presidency-of-the-Council-of-the-EU1.pdf>, 1. 6. 2014).

Grevi, G. (2011). The Trio Presidency and EU Foreign Policy: muddling through. *Fride*. No. 84, June 2011, s. 1–6.

Hayes-Renshaw, F. – Wallace, H. (2006). *The Council of Ministers* (London: Palgrave Macmillan).

Howorth, J. (2011). The 'New Faces' of Lisbon: Assessing the Performance of Catherine Ashton and Herman van Rompuy on the Global Stage. *European Foreign Affairs Review*. Vol. 16, No. 3, s. 303–323.

Interview with Lucinda Creighton (2012). All eyes on Ireland's EU Presidency. *IFM*. December 2012, s. 8–10.

Irish Naturalisation and Immigration Service (2003). *Mc Dowell meets UN High Commissioner for Refugees, Ruud Lubbers*. 19. 11. 2003 (<http://www.inis.gov.ie/en/INIS/Pages/PR07000182>, 1. 3. 2013).

Janebová, P. (2012). Předsednictví Rady EU: Šance pro malé země? *Global politics*. 5. 2. 2012.

Janků, L. – Janků, M. (2012). *Právo EU po Lisabonské smlouvě* (Ostrava: Key Publishing s.r.o.).

Jednotný evropský akt.

Kaniok, P. (2008a). Předsednictví Rady Evropské unie. Billboard pro evropskou integraci? *Mezinárodní vztahy*. Vol. 43, No. 2, s. 25–39.

Kaniok, P. (2008b). *Předsednictví Rady EU: příběh půlstoletí* (Brno: Mezinárodní politologický ústav).

Kaniok, P. (2010). *České předsednictví Rady EU – most přes minulost* (Brno: Masarykova univerzita).

Karlas, J. (2008). Předsednictví Rady EU – funkce, cíle, forma a vliv. In: Karlas, J. a kol. (2008). *Jak předsedat Evropské unii? Návrh priorit předsednictví ČR v Radě EU v roce 2009* (Praha: Ústav mezinárodních vztahů), s. 17–32.

Kasáková, Z. (2013). Evropský parlament. In: Šlosarčík, I. (2013). *Instituce Evropské unie a Lisabonská smlouva* (Praha: Garda), s. 93–150.

Kilgallen, A. (2013). Irish Presidency of the Council of the EU. *Veterinary Ireland Journal*. Vol. 3, No. 1, s. 16.

Krutílek, O. (2013). Finanční rámec 2014-2020. *Euroskop* (<https://www.euroskop.cz/8905/sekce/financni-ramec-2014-2020/>, 1. 5. 2014).

Krutílek, O. – Kuchyňková, P. (2006). *Monitoring evropské legislativy 2004–2005* (Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury).

Kuchyňková, P. (2013). Irsko převzalo kyperské kormidlo, čeká ho nelehká plavba. *Euroskop*. 29. 1. 2013 (<https://www.euroskop.cz/9047/21852/clanek/irsko-prevzalo-kyperske-kormidlo-ceka-ho-nelehka-plavba/>, 1. 5. 2014).

Kušlita, J. (2012). Evropská služba pro vnější činnost. In: Šišková, N. a kol. (2012). *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské mezinárodní a vnitrostátní právo členských států* (Praha: Leges), s. 194–205.

Laffan, B. (2003). Ireland and Europe: Continuity and Change the 2004 Presidency. *Notre Europe*. December 2003. No. 30, s. 1–36.

Laffan, B. (2008). Ireland and the EU Post-Lisbon. *Notre Europe*. December 2008 (http://www.notre-europe.eu/media/b_laffan_-_traite_lisbonne.pdf?pdf=ok, 1. 3. 2014), s. 1–13.

Maršálková, Z. a kol. (2011). *Jaké změny přináší Smlouva o Ústavě pro Evropu?* (Praha: MZV ČR, Odbor komunitárního práva).

Matthews, A. (2013). A triumph for the Irish Presidency – a damp squib for CAP reform. *CAP Reform.eu*. 27. 6. 2013 (<http://capreform.eu/a-triumph-for-the-irish-presidency-a-damp-squib-for-cap-reform/>, 1. 4. 2014).

Merrion Street. *Address by the Taoiseach, Enda Kenny T.D. to the Konrad Adenauer Stiftung. Brussels: Ireland's Presidency Priorities*. 22. 11. 2012 (<http://www.merrionstreet.ie/index.php/2012/11/address-by-the-taoiseach-enda-kenny-t-d-to-the-konrad-adenauer-stiftung-brussels-irelands-presidency-priorities/>, 1. 3. 2014).

Merrion Street. *Taoiseach Enda Kenny attends White House St Patrick's Day reception* (<http://www.merrionstreet.ie/index.php/2013/03/live-video-taoiseach-enda-kenny-attends-shamrock-ceremony-hosted-by-president-obama-at-the-whitehouse/>, 1. 6. 2014).

MMR. *Irské předsednictví, 1. 1. 2013 – 31. 7. 2013* (<http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Kohezni-politika-EU/Aktualni-predsednictvi-v-Rade-EU/IRSKE-PREDSIEDNICTVI,-1-1-2013-31-7-2013>, 1. 4. 2014).

MŠMT. *Vyhodnocení výsledků irského předsednictví v Radě EU* (<http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/vyhodnoceni-vysledku-irskeho-predsednictvi-v-rade-eu>, 1. 5. 2014).

New Media Age. *European Council to push broadband under Irish lead* (<http://www.highbeam.com/doc/1G1-112592308.html>, 1. 3. 2014).

OSCE. *Irish Presidency of the European Union* (<http://www.osce.org/cpc/34131?download=true>, 1. 3. 2014).

Palán, J. (2008). Orgány Unie. In: Pítrová, L. a kol. (2008). *Když se řekne Lisabonská smlouva...Perspektiva fungování Evropské unie podle nového smluvního rámce* (Praha: Odbor informování o evropských záležitostech, Úřad vlády České republiky), s. 36–44.

Parties and Elections in Europe. *Ireland* (<http://www.parties-and-elections.eu/ireland1.html>, 20. 30. 2014).

Peltrám, A. a kol. (2009). *Evropská integrace a Česká republika* (Praha: Garda).

Pitrová, M. – Kaniok, P. (2005). Institut předsednictví Evropské unie – principy, problémy a reforma. *Mezinárodní vztahy*. Vol. 40, No. 3, s. 5–23.

Pitrová, M. – Kaniok, P. (2006). Předsednictví: vrcholem rad v EU. In: Dočkal, V. – Fiala, P. – Kaniok, P. – Pitrová, M. eds. (2006): *Česká politika v Evropské unii. Evropský integrační proces a zájmy České republiky* (Brno: Mezinárodní politologický ústav), s. 185–202.

Plechanovová, B. (2004). *Institucionální vývoj Evropské unie. Od Maastrichtské smlouvy k východnímu rozšíření* (Praha: Karolinum).

Presidency Conclusions Seville European Council 21 and 22 June 2002.

Quaglia, L. – Moxon-Browne, L. (2005). What makes a good EU Presidency? Italy and Ireland compared. *Journal of Common Market Studies*. Vol. 44, No. 2, s. 349–368.

Rada Evropské Unie (2009). Neformální zasedání hlav států a předsedů vlád členských států EU. *Tisková zpráva*. 19. 11. 2009.

Rada Evropské Unie (2012). Osmnáctiměsíční program Rady (1. ledna 2013 – 30. června 2014). *Program činnosti Rady vypracovaný irským, litevským a řeckým předsednictvím ve spolupráci s předsedkyní Rady pro zahraniční věci a v úzké spolupráci s Komisí a předsedou Evropské rady*. 7. 12. 2012.

Rada Evropské unie. *Priority irského předsednictví* (<http://www.consilium.europa.eu/homepage/showfocus?focusName=irishpresidencypriorities&lang=cs>, 1. 4. 2014).

Rees, N. (2005). The Irish Presidency: A Diplomatic Triumph. *Journal of Common Market Studies*. Vol. 43, Annual Review, s. 55–58.

Report on European Institutions. Presented by the Committee of Three to the European Council (October 1979).

Rivza, B. – Cingule, S. – Latviete, I. (2010). Acquisition of EU Structural Funds in Ireland and Latvia. *European Integration Studies*. No. 4, s. 116–126.

Rozhodnutí Rady 2005/902/ES, Euratom.

Rozhodnutí Rady 2007/5/ES, Euratom.

Smlouva o Evropské unii.

Smlouva o Ústavě pro Evropu.

Smlouva o vytvoření jednotné Rady a jednotné Komise Evropských společenství.

Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství.

Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli.

Smlouva z Nice.

Solemn Declaration on European Union. 19. 6. 1983.

Standard Eurobarometr 80. *EU citizenship* (http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb80/eb80_fact_ie_en.pdf, 1. 3. 2014).

Standard Eurobarometr 80. *National report Ireland*. Autumn 2013 (http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb80/eb80_ie_ie_nat.pdf, 1. 3. 2014).

Svoboda, P. (2012). Obecná charakteristika Lisabonské smlouvy. In: Šišková, N. a kol. (2012). *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské mezinárodní a vnitrostátní právo členských států* (Praha: Leges), s. 18–23.

Syllová, J. – Pítrová, L. – Paldusová, H. (2010). *Lisabonská smlouva: komentář* (Praha: C. H. Beck).

Škrábalová, L. (2013). Irské předsednictví EU v poločase: hlavním úkolem je shoda na rozpočtu. *Hospodářské noviny*. 18. 4. 2013 (<http://hn.ihned.cz/c1-59714620-irske-predsednictvi-eu-v-polocase-hlavnim-ukolem-je-shoda-na-rozpoctu>, 1. 6. 2014).

Šlosarčík, I. (2007). *Politický systém Irska* (Praha: Slon).

Šrein, Z. (2009). Lisabonská smlouva – další krok rozvoje integrace i téma velkých sporů. In: Peltrám, A. a kol. (2009). *Evropská integrace a Česká republika* (Praha: Grada).

Štěřba, V. (2008). Zahraniční politiky Unie. In: Pítrová, L. a kol. (2008). *Když se řekne Lisabonská smlouva...Perspektiva fungování Evropské unie podle nového smluvního rámce* (Praha: Odbor informování o evropských záležitostech, Úřad vlády České republiky), s. 142–152).

Tiernan, L. – Stapleton, P. (2004). Countdown to the end of the FSAP begins. *The Finance-magazine* (http://www.finance-magazine.com/display_article.php?i=4322&pi=142, 1. 3. 2014).

Tomalová, E. (2013). Evropská rada. In: Šlosarčík, I. (2013). *Instituce Evropské unie a Lisabonská smlouva* (Praha: Garda), s. 15–34.

Tóth, A. (2012). Herman Van Rompuy: How to be friends with everyone without being liked by anyone. *Nouvelle-europe*. 7. 3. 2012 (<http://www.nouvelle-europe.eu/node/1449>, 1. 4. 2014).

Úřední věstník Evropské unie: C 120/1.

Úřední věstník Evropské unie: C 168/2.

Úřední věstník Evropské unie: L 287/63.

Váška, J. (2013). Rada Evropské unie. In: Šlosarčík, I. (2013). *Instituce Evropské unie a Lisabonská smlouva* (Praha: Garda), s. 35–63.

Vláda ČR (2010). *Analýza dopadů Lisabonské smlouvy* (<http://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/dokumenty/Analyza-dopadu-Lisabonske-smlouvy.pdf>, 13. 3. 2013).

Westlake, M. – Galloway, D. (2004). *The Council of the European Union* (London: John Harper Publishing).

Závěry Evropské rady v Bruselu ze dnů 27. a 28. června 2013.

Závěry Evropské rady v Helsinkách ze dnů 10. a 11. 12. 1999: Příloha III, bod G.

Závěry předsednictví ze zasedání Evropské Rady v Bruselu 17. a 18. června 2004.

6 Resumé

This bachelor's thesis examines the Presidency of the Council of the European Union. The subject of this thesis is the pre-Lisbon rotating Council presidency. Summarizing genesis of the Council Presidency emphasizes the role and the function, as they have been expanding over time. The Lisbon Treaty represents a key milestone in the development of the Council presidency because the existing practice radically changed. In the practical part of the work the Irish Presidencies in 2004 and 2013 are analyzed. A more detailed attention will be dedicated to those dimensions of Presidency execution which have been further amended by the Lisbon Treaty. The main objective of this thesis is to verify the general political assumption that the role of the Presidency has been extensively reduced by the Lisbon Treaty.

7 Přílohy

Příloha č. 1: Předlisabonské předsednictví Irska v kontextu Víceletého strategického programu Rady na období 2004-2006

ZEMĚ	PERIODA	ZEMĚ	PERIODA
Francie	1/1995 – 6/ 1995	Švédsko	1/2001 – 6/2001
Španělsko	7/1995 – 12/1995	Belgie	7/2001 – 12/2001
Itálie	1/1996 – 6/1996	Španělsko	1/2002 – 6/2002
Irsko	7/1996 – 12/1996	Dánsko	7/2002 – 12/2002
Nizozemí	1/1997 – 6/1997	Řecko	1/2003 – 6/2003
Lucembursko	7/ 1997 – 12/1997	Itálie	7/2003 – 12/2003
Velká Británie	1/1998 – 6/1998	Irsko	1/2004 – 6/2004
Rakousko	7/1998 – 12/1998	Nizozemí	7/2004 – 12/2004
Německo	1/1999 – 6/1999	Lucembursko	1/2005 – 6/2005
Finsko	7/1999 – 12/1999	Velká Británie	7/2005 – 12/2005
Portugalsko	1/2000 – 6/2000	Rakousko	1/2006 – 6/2006
Francie	7/2000 – 12/2000	Finsko	7/2006 – 12/2006

Zdroj: (Kaniok, 2008b: 40).

Příloha č. 2: Postlisabonské předsednictví Irska v kontextu předsednického tria

PERIODA	POŘADÍ ZEMÍ
1/2007 – 6/2008	Německo, Portugalsko, Slovinsko
7/2008 – 12/2009	Francie, Česká republika, Švédsko
1/2010 – 6/2011	Španělsko, Belgie, Maďarsko
7/2011 – 12/2012	Polsko, Dánsko, Kypr
1/2013 – 6/2014	Irsko, Litva, Řecko
7/2014 – 12/2015	Itálie, Lotyšsko, Lucembursko
1/2016 – 6/2017	Nizozemí, Slovensko, Malta
7/2017 – 12/2018	Velká Británie, Estonsko, Bulharsko
1/2019 – 6/2020	Rakousko, Rumunsko, Finsko

Zdroj: (Kaniok, 2008b: 40).

Příloha č. 3: Logo irského předsednictví v roce 2004

Zdroj: Euroskop. *Irské předsednictví v EU (1. 1. 2004 – 30. 6. 2004)*
(http://www.euroskop.cz/gallery/6/1855-list_irsko.pdf, 1. 3. 204).

Příloha č. 4: Logo irského předsednictví v roce 2013

Zdroj: eu2013.ie. *Presidency Logo* (<http://eu2013.ie/ireland-and-the-presidency/about-the-presidency/presidencylogo/>, 1. 3. 2014).

Příloha č. 5: **Předsednické trio leden 2013 – červen 2014**

Zdroj: European Commission. *Representation in Ireland*

(http://ec.europa.eu/ireland/how_the_eu_works/presidency/index_en.htm, 1. 3. 2014).